

Ἐν Συνειδήσει

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΤΕΩΡΟΥ • ΑΓΙΑ ΜΕΤΕΩΡΑ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Οικουμενισμός

Ἱστορική καί

κριτική

προσέγγιση

Ἡ ἐπιθυμία ὄλων μας πρέπει νά εἶναι νά συναντηθοῦμε στήν ἐνότητα τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων ὄλων τῶν αἰώνων. Διαφορετικά κάθε ἔνωση θά εἶναι ψευδένωσις καί θά καταστρέφει καί θά διαστρέφει κάθε εἰλικρινή προσπάθεια, πού θέλει νά ὀδηγήσει στό θέμα τῆς σωτηρίας. Ὑπάρχει σύγχυση. Σχετικοποίηση τῆς πίστεως, πολιτικοί συμβιβασμοί. Οἱ διάλογοι οἱ ἐκκλησιαστικοί εἶναι ἀπομίμηση τῶν πολιτικῶν συζητήσεων. Ἡ ἐπανεκφραση τῆς Πίστεως μέ τά μέσα τῆς κάθε ἐποχῆς δέν ἔχει τίποτε κοινό μέ τήν ἀναζητούμενη ἀπό δικούς μας θεολόγους Οἰκουμενιστές «ἐπανερμηνεία» τῆς πίστεως.

(Πρωτ. Γεωργίου Μεταλληνού,
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν)

- Έκδοση: Ίερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου
Copyright: Ίερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου
Άγια Μετέωρα Τ.Κ. 42200 Καλαμπάκα, τηλ. 2432022278, fax 2432024770
Διανέμεται δωρεόν
Έπιτρέπεται ή αναδημοσίευση ολόκληρου ή μέρους του παρόντος με την άπλή αναφορά της προελεύσεώς του.
- Μία πληθώρα αξιόλογων και δυναμικῶν ἄρθρων, μελετῶν, ανακοινώσεων καί δημοσιευμάτων με ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα, βασισμένα στήν ὀρθόδοξη πατερική παράδοση καί τήν δογματική συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀπό Ἱεράρχες, κληρικούς, μοναχούς, Καθηγητές Θεολογικῶν Σχολῶν, χριστιανικές ἀδελφότητες, συλλόγους καί λαϊκούς, πού ἀσκοῦν κριτική στά οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα, δέν ἔχουν συμπεριληφθεῖ, λόγω ἐλλείψεως χώρου, στό παρόν τεῦχος καί δά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο προσεχοῦς ἐκδόσεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Εισαγωγικό σημείωμα <i>Αρχιμ. Αθανασίου Αναστασίου,</i> <i>Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου</i>	4
Ἡ πορεία τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου μέ βάση τήν ὀρθόδοξη πατερική διδασκαλία καί τήν δογματική ἐκκλησιολογική συνείδηση <i>Αρχιμ. Αθανασίου Αναστασίου</i> <i>Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου</i>	6
Ἱστορική ἀναδρομή τῆς προσεγγίσεως Ὀρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν κατά τόν 20^ο αἰῶνα <i>Αρχιμ. Ἰωάσαφ Μακρῆ, Ἱ. Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου</i>	38
Εἶναι λάθος νά ἀποδίδεται ὁ ὅρος «ἐκκλησία» στούς Δυτικούς <i>Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμῖα</i>	74
Εἶναι οἱ Ἑτερόδοξοι μέλη τῆς Ἐκκλησίας; <i>Δημητρίου Τσελεγγίδη, Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.</i>	78
Πρός τί ὁ διάλογος; <i>Πρωτ. Γ. Μεταλληνῶ, Ὁμοτ. Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν</i>	84
Ἐπιφυλάξεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιά τήν πορεία τοῦ διαλόγου μέ τούς παπικούς <i>Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος</i>	88
Τό Κείμενο τῆς Ραβέννας καί τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα <i>Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου</i>	90
Ὀρθόδοξοι προβληματισμοί μέ ἀφορμή τό Κείμενο τῆς Ραβέννας <i>Δημητρίου Τσελεγγίδη, Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.</i>	100
Τό Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος καί ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας <i>Πρεσβυτέρου Πέτρου Heers</i>	112

Εἰσαγωγικό σημείωμα

Ἡ πορεία τοῦ ἐπίσημου Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ Ὁρθόδοξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν κυριαρχεῖται τήν τελευταία περίοδο ἀπό ἕνα πνεῦμα εὐφορίας καί αἰσιοδοξίας ὅτι ἐκπληρώνει αἰσίως τήν ἀποστολή του ὁδεύοντας στήν ἐπίτευξη τοῦ τελικοῦ στόχου του, τήν «ἔνωση τῶν ἐκκλησιῶν».

Ὅλοένα καί πληθαίνουν οἱ ἀναφορές, ἀπό τά πλέον ἐπίσημα χεῖλη, στήν «κοινή ἀποστολική πίστη» μέ τούς Ρωμαιοκαθολικούς καί τήν ἐξάλειψη τῶν δογματικῶν μας διαφορῶν. Ἡ ἀμοιβαιότητα, ἡ συμπόρευση, ὁ ἀλληλοσεβασμός, ὁ ἑκατέρωθεν ἐμπλουτισμός, ἡ κοινή πορεία τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν» δηλώνεται μέ κάθε ἐπισημότητα καί πρὸς πᾶσα κατεύθυνση.

Εἰδικότερα μάλιστα μετά τήν συμφωνία στό Κεῖμενο τῆς Ραβέννας (2007) καί ἐν ὄψει τῆς νέας, ἐνδεκάτης Συνόδου τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου στήν Κύπρο τόν προσεχῆ Ὀκτώβριο, κυριαρχεῖ καί προβάλλεται ἡ ἄποψη πὼς τό ζήτημα τοῦ παπικοῦ πρωτείου εἶναι τό μόνο ἐκκρεμές σημεῖο μεταξύ τῶν δύο «ἐκκλησιῶν» καί γι' αὐτό καί περὶ αὐτοῦ μόνον συζητοῦμε. Ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων, Ἱεροί Κανόνες, πατερική καί δογματική διδασκαλία, ὁρθόδοξη ἐκκλησιολογική καί δογματική συνείδηση, ἐκκλησιαστική ἱστορία καί παράδοση παραθεωροῦνται, ἀπορρίπτονται καί ἐκτοπίζονται ἐν μιᾷ ριπῇ. Ἀκόμη καί τά αὐτονόητα καταργοῦνται.

Αὐτά τά αὐτονόητα δά ἐπιχειρήσουμε νά ἀναδείξουμε, μέ τό παρόν τεῦχος, «ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις πατράσι», καθὼς δά στηριχθοῦμε ἀποκλειστικά καί μόνο σ' αὐτούς, χωρὶς νά ἐκφέρουμε αὐθαίρετες προσωπικές ἐκτιμήσεις καί ἀπόψεις. Ἡ ἀντιπαραβολή καί μόνο τῆς διδασκαλίας τῶν Ἁγίων Πατέρων μέ τίς θέσεις τῶν ἑτεροδόξων καί τῶν οἰκουμενιστῶν ἀρκεῖ, ὥστε ἀβίαστα νά προκύψει ἡ ἀλήθεια.

Θά θέλαμε εὐθύς ἐξ ἀρχῆς νά διευκρινίσουμε ὅτι ἡ δημοσίευση τοῦ παρόντος ἐνημερωτικοῦ ἐντύπου δέν γίνεται, σέ καμμία περίπτωση, μέ τήν διάθεση νά προσδώσουμε στόν ἑαυτό μας τόν ρόλο τοῦ κριτῆ, τοῦ τιμητῆ ἢ τοῦ σωτήρα. Γίνεται χωρὶς τήν παραμικρή κατακριτική διάθεση ἢ ἐμπάθεια πρὸς τά πρόσωπα τά ὁποῖα ἀναφέρονται. Ἡ ἀντίθεσή μας εἶναι μόνον πρὸς τίς θεωρίες καί τίς ἐνέργειές τους, ὅταν αὐτές ἀντίκεινται στήν ὁρθόδοξη διδασκαλία μας. Γίνεται, ἐπίσης, ἀπό εἰλικρινή ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον πρὸς τούς αἰρετικούς καί γιὰ τήν ἐπιστροφή τους στοὺς κόλπους τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἀπό τήν ὁποία ἐξέπεσαν. Κι αὐτό, ἀφοῦ κατά τόν μακαριστό π. Ἐπικράνιο Θεοδωρόπουλο «ποιός ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς τόν νοσοῦντα; Ὁ λέγων πρὸς αὐτόν: 'εἶσαι ὑγιέστατος, τρῶγε ὅ,τι θέλεις', καί ἀπεργαζόμενος οὕτω χαλεπωτέραν τήν νόσον καί ταχύτερον τόν θάνατον, ἢ ὁ ἐπισημαίνων αὐτῷ τήν ἰσθένειαν

νοντες τὰς πλάνας τῶν αἰρετικῶν καί διακηρύσσοντες ὅτι ἀκολουθοῦσιν ὁδῷ ἐπισημαστέῃ, ὑπάρχει ἐλπίς νά δημιουργήσωμεν ἐν αὐτοῖς κρίσιν συνειδήσεως καί ἔφρασην ἀναζητήσεως τῆς ἀληθείας. Ὑμεῖς [ἀπευδύνηται πρὸς τόν Πατριάρχη Ἀθηνᾶγορα] καί οἱ μεθ' Ὑμῶν, διακηρύσσοντες ὅτι 'οὐδέν μᾶς χωρίζει' ἀπό τῶν αἰρετικῶν κ.τ.τ., ναρκοῦτε καί ἀποκοιμίζετε αὐτούς καί ἀποκλείετε ἔμπροσθεν αὐτῶν τήν ὁδόν τῆς ἀληθείας...».

Ἡ παροῦσα ἔκδοση ἀποτελεῖ τὴν ἀπλή καὶ ταπεινὴ κατάθεση τῆς ψυχῆς μας, τὴν ἔκφραση τῆς ἱερατικῆς καὶ μοναχικῆς μας συνειδήσεως καὶ τὴν ἀνάληψη τῆς εὐθύνης μας ἔναντι τῶν πνευματικῶν μας τέκνων, ἔναντι πολλῶν πιστῶν, πού μέ ἀνησυχία μᾶς ἀπευθύνουν ἐρωτήματα καὶ ζητοῦν τὴν καθοδήγησή μας γύρω ἀπὸ αὐτὰ τὰ ζητήματα, ἔναντι τοῦ ἡγιασμένου ἁγιομετεωρίτικου χώρου τὸν ὁποῖο, μέ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, ταχθήκαμε νά διακονοῦμε. Ἀποτελεῖ τὴν ταπεινὴ ὑπακοή μας στὰ αὐτονόητα τῆς πίστεώς μας, στὴν παρακαταθήκη τῶν Ἁγίων μας, στό καθῆκον μας πρὸς τὴν Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία μας.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀφιλόδοξη καὶ φιλότιμη προσπάθεια, πού δέν διεκδικεῖ ἀποκλειστικότητα καὶ αὐθεντία, ἀλλὰ σκοπὸ τῆς ἔχει νά ἀναδείξει πτυχές τοῦ σοβαρώτατου, γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῆς πίστεώς μας, ζητήματος τοῦ οἰκουμενισμοῦ καὶ νά δώσει τό ἐρέθισμα καὶ τὴν ἀφορμὴ στοὺς κατὰ τεκμήριο ἁρμοδίους καὶ ἐπαίοντες νά ἐνσκύψουν στό συγκεκριμένο ζήτημα, πού ἔχει ὀλέθριες συνέπειες γιὰ τὴν πίστη μας.

Μέ δεδομένο μάλιστα τὴν παγιωμένη ἀπουσία κάθε ἐπισήμου ἐνημερώσεως στὸν τομέα αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας, ἡ ἐπώνυμη, τεκμηριωμένη, καλόπιστη καὶ εἰλικρινὴς κατάθεση ἀπόψεων καὶ πληροφοριακοῦ ὕλικου συμβάλλει, στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων τῆς, στὴν κάλυψη αὐτοῦ τοῦ κενοῦ. Ἀπαντάει, ἐπίσης, στὴν παραπληροφόρηση καὶ τὴν παραπονητικὴ πρακτικὴ, πού κατακλύζει τὸν χώρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνημερώσεως, ἰδιαίτερα δέ τῆς διαδικτυακῆς.

Μία πληθώρα ἐντύπων καὶ διαδικτυακῶν τόπων παρέχουν ἀνεξέλεγκτες πληροφορίες, ἀναφορές καὶ κριτικὲς αἰρετικῆς, σχισματικῆς καὶ ἀντορδοδόξου προελεύσεως γιὰ τὰ θέματα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τῶν διαχριστιανικῶν καὶ διαθρησκειακῶν διαλόγων, πού ἐπιφέρουν σύγχυση καὶ ἀποπροσανατολισμὸ στοὺς πιστοὺς. Τό γεγονός αὐτὸ καθιστᾷ ἀκόμη πῶ ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη ὑπευθύνου ἐνημερώσεως ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὴν δέση αὐτὴ ἐκφράζουμε τὴν θερμὴ καὶ υἱικὴ μας παράκληση πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς μας νά ἐκπληρώσουν τό πολὺ σημαντικό αὐτὸ ἔργο.

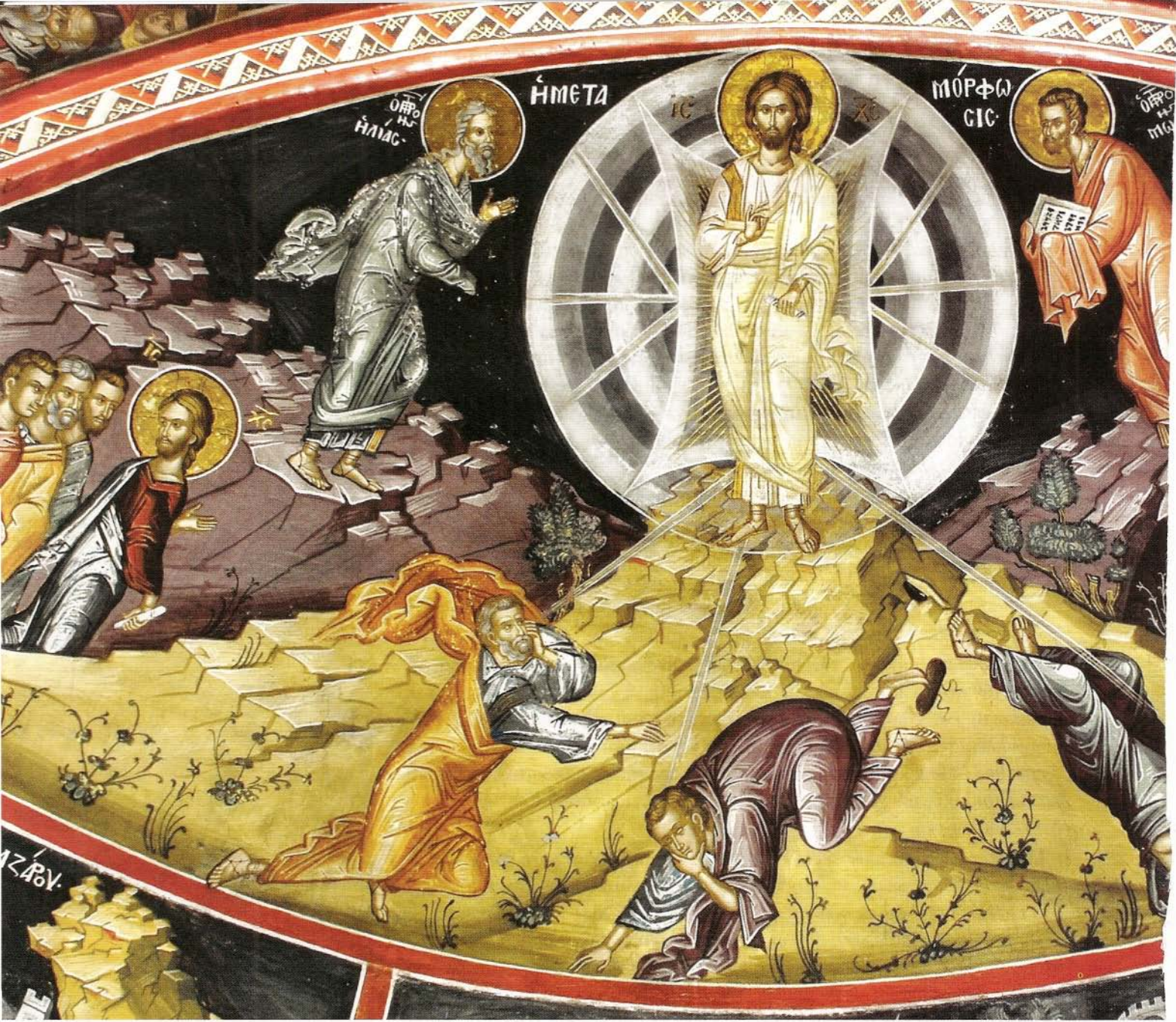
Ἐνα τρέχον ζήτημα γιὰ τό ὁποῖο ἀναμένουμε τὴν ἐνημέρωση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι τό Κείμενο τῆς Ραβέννας, καθὼς καὶ ἡ ἐπικείμενη Σύνοδος τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου τὸν προσεχὴ Ὀκτώβριο στὴν Κύπρο.

Ἡ παροῦσα ἔκδοση, καρπὸς μακροχρόνιας καὶ συστηματικῆς ἐνασχολήσεώς μας μέ τὰ ζητήματα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀποτελεῖ συλλογὴ ὕλικου ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ συγχρόνους ἐγκρίτους ὀρθοδόξους θεολόγους, τοὺς ὁποίους εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν εὐγενὴ παραχώρηση τῶν κειμένων τους. Πραγματοποιήθηκε δέ, σὺν Θεῷ, διὰ πρεσβειῶν τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ τῶν Μετεωριτῶν Ἁγίων μας Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ καὶ μέ τὴν συνδρομὴ ἀγαπητῶν πνευματικῶν μας τέκνων καὶ φίλων τῆς Μονῆς μας, πού μέ πολλὴ προθυμία ἀνέλαβαν καὶ τὴν δαπάνη τῆς, τοὺς ὁποίους καὶ θερμὰ εὐχαριστοῦμε.

Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου

Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου Ἁγίων Μετεώρων

Ἡ πορεία τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου

μέ βάση τήν ὀρθόδοξη πατερική διδασκαλία
καί τήν δογματική ἐκκλησιολογική συνείδηση

Τό ἄρθρο αὐτό ἀποτελεῖ μία ἐκτεταμένη καί συμπληρωμένη
μορφή τῆς ὁμιλίας, πού ἐκφωνήθηκε σέ ἐκδήλωση τοῦ Συλλόγου
Οἱ φίλοι τῶν Μετεώρων, στίς 25 Ἰανουαρίου 2009

Ἀρχιμ. Ἀθανασίου Ἀναστασίου

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου

Ἡ ἐποχή μας ταλανίζεται ἀπό ποικίλες αἵρέσεις καί κυρίως ἀπό τήν «παναίρεση» τοῦ οἰκουμενισμοῦ, διαχριστιανικοῦ καί διαθρησκειακοῦ, ὁ ὁποῖος προβάλλεται καί ἐπιβάλλεται μέ τούς ὅρους, τά μέσα καί τίς πρακτικές τῆς Νέας Ἐποχῆς. Αὐτή εἶναι καί ἡ διαφορά τῶν συγχρόνων ποικίλων αἱρέσεων ἀπό τίς παλαιότερες γνωστές αἵρέσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας: ὅτι δέν προβάλλουν μία συγκεκριμένη ἀλήθεια, ἀλλά τό συνολικό οἰκοδόμημα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, χωρίς ὅμως φαινομενικά νά τό ἀμφισβητοῦν. Ἡ οὐνιτίζουσα μάλιστα διάσταση τοῦ οἰκουμενισμοῦ, ἡ ὁποία παγιώθηκε στίς μέρες μας, στηρίζεται σέ καθαρά νεοεποχίτικη λογική. Δέν θίγει ἐξωτερικά τήν Ὁρθοδοξία, ἀλλά τήν ἀπογυμνώνει ἀπό τόν ἀποκαλυπτικό καί σωτηριολογικό της χαρακτήρα, καθῶς τήν ἐξομοιώνει μέ τήν αἵρεση, τήν ὁποία ἀναγνωρίζει ὡς μία ἄλλη ἐκδοχή τῆς ἀληθείας.

Ἡ μέθοδος τοῦ συγχρόνου Οἰκουμενισμοῦ

Ἡ ἀνάλυση τῶν μεθόδων τῆς Νέας Ἐποχῆς δέν ἀποτελεῖ, βεβαίως, ἀντικείμενο καί δέν χωράει στήν ἀνάπτυξη αὐτοῦ τοῦ θέματος. Σταχυολογοῦμε μόνον, σέ ἄμεση συνάρτηση μέ ὅ,τι μᾶς ἀφορᾷ, τίς ἐννοιες τῆς ἀπόλυτης ἀναστροφῆς τῶν πραγμάτων, τήν ἀναγωγή τῆς ἀλήθειας σέ ψέμα καί τοῦ ψεύδους σέ ἀλήθεια, τήν ἐπιβολή ἀπόψεων ὡς ὀρθῶν, μέσω τῆς συνεχοῦς ἐπαναλήψεώς τους (ὁ νόμος τῆς συνήθειας), τήν ἐπικοινωνιακή προβολή καί τήν κυρίαρχη ἐπιβολή τῆς εἰκόνας, τήν παρελκυστική τακτική, τήν ἠδελημένη ἀμφισημία, τήν διγλωσσία, τήν τεχνητή ἀσάφεια λόγων καί κειμένων, τήν σύγχυση καί τήν πλάνη.

«Ἐθος γάρ τοῦτο τοῖς πονηροῖς αἰρεσιάρχαις παλαιόν, τά σαφῆ τῆς Γραφῆς διά τῶν ἀσαφῶν μετάγειν καί σοφιστικῶς ἐντεῦθεν παρακρούεσθαι τούς παραγομένους ὑπ' αὐτῶν».

Εἶναι πράγματι, δηλαδή, παλαιά συνήθεια τῶν πονηρῶν αίρεισιάρχῶν νά μετατρέπουν τά σαφῆ τῆς Γραφῆς διά τῶν ἀσαφῶν καί μέ αὐτόν τόν τρόπο νά ἐξαπατῶνται οἱ παρασυρόμενοι ἀπό αὐτούς. (Γρηγόριος ὁ Παλαμῆς, Λόγος Ἀντιρρητικός ΣΤ΄, 5,11, ΕΠΕ 6, 330, ἔκδ. Π. Χρήστου, 3,389. Πρβλ. καί Κατά Γρηγορῆ, Λόγος Β΄, Ε.Π.Ε. 7, 372, ἔκδ. Π. Χρήστου, 4,292).

Στηριζόμενος, ἔτσι, σέ αὐτές τίς μεθόδους τῆς Νέας Ἐποχῆς ὁ σύγχρονος οἰκουμενικός διάλογος ἐπιχειρεῖ μέ ἐπικοινωνιακά τεχνάσματα νά ἐπιβάλλει τετελεσμένα γεγονότα στίς σχέσεις μας μέ τούς ἑτεροδόξους. Δογματικές διαφορές παραδεωροῦνται καί δέν τίθενται κἄν πρὸς συζήτηση, ἀποφάσεις καί κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας παραβιάζονται καί ἐγκαταλείπονται ὡς ξεπερασμένοι, δόγματα τῆς πίστεώς μας ἀναγορεύονται σέ ζητήματα «θεολογούμενα», ἢ ἀλήθεια σχετικοποιεῖται καί ἐξισώνεται μέ τήν αἵρεση.

Τό μόνο πού δείχνει νά ἀνδοφορεῖ προσφέροντας ἀφειδῶς τούς καρπούς ἑνός ἀκόρεστου ἐνδουσιασμοῦ εἶναι ἡ ἀκατάσχετη ἀγαπολογία, ἡ ὑπερβάλλουσα ἀβρότητα, ἡ πυρετώδης διπλωματία, ἡ ἀνεπίγνωστος ζήλος. Πολύ εὔστοχα εἶχε περιγράψει τήν κατάσταση αὐτή πρὶν ἀπό χρόνια ὁ μακαριστός π. Δημήτριος Στανιλοάε, ὅταν ἔγραφε:

«Δημιουργεῖται κάθε τόσο, ἀπὸ τὴν μεγάλη ἐπιθυμία γιὰ ἔνωση, ἕνας εὐκόλος ἐνδουσιασμός, πὸν πιστεύει πὼς μπορεῖ μέ τὴν συναισθηματικὴ του θερμότητα νὰ ρευστοποιήσῃ τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ τὴν ξαναπλάσῃ χωρὶς δυσκολία. Δημιουργεῖται ἀκόμα καὶ μία διπλωματικὴ συμβιβαστικὴ νοοτροπία, πὸν νομίζει πὼς μπορεῖ νὰ συμφιλιώσῃ μέ ἀμοιβαῖες ὑποχωρήσεις δογματικὲς θέσεις ἢ γενικώτερες καταστάσεις, πὸν κρατοῦν τίς ἐκκλησίες χωρισμένες» (Dimitru Staniloae, *Γιὰ ἕναν Ὀρθόδοξο Οἰκουμενισμό*, ἔκδ. Ἄδως, Πειραιεύς 1976, σελ. 19-20).

Μέσα σέ μία ἀληθινὴ παραζάλη ἐνδουσιασμοῦ καί ἀγαπολογίας «ἄνευ ὄρων καί ὁρίων» (κατὰ τόν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα) ξεπεράσαμε πραγματικά κάθε ὄριο καί καταστρατηγήσαμε ὅλους τούς ὄρους τῆς πίστεως καί τούς ἱερούς κανό-

νες. Γίναμε ἐπιλήσμονες τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεώς μας, τῆς ἱερῆς παρακαταθήκης τῶν Ἁγίων Πατέρων μας τούς ὁποίους πολὺ εὐκόλα ἀντιπαρήλθαμε ὡς ξεπερασμένους θεωρώντας ἑαυτούς ἰσοτίμους καί ἰσοστασίους τους, ἀκόμη καί ἱκανότερους στήν ἐκφορά ἑνός σύγχρονου θεολογικοῦ λόγου, πού δά ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν μας, καθὼς καί στίς ἀπαιτήσεις τῆς πολυπόδητης «ἐνώσεως».

Καινοφανεῖς θεολογικὲς ἀπόψεις, ἀποκλίνουσες δογματικὲς θέσεις, ἀνεπίτρεπτες ὑποχωρήσεις καί συμβιβασμοὶ σέ θέματα πίστεως, ἀποδοχὴ θεολογούμενων θεμάτων χωρὶς καμμία συζήτηση, ἀνοχή καί νομιμοποίηση σέ ἀπαράδεκτα ἐκκλησιολογικά καί ἠθικά ὀλισθήματα ἀποτελοῦν πλέον ζητήματα ρουτίνας γιὰ τούς ὀρθοδόξους πού μετέχουν στοὺς διαλόγους.

Ἡ αὔξηση τῆς συχνότητας, ἢ ἐπιτάχυνση στὸν ρυθμὸ, τὸ ἀπροκάλυπτο τῶν ἐνεργειῶν, ἢ ἐπικοινωνιακὴ τακτικὴ, ἢ μεθοδευμένη ἐπισημότητα, ἢ φαντασμαγορία τοῦ σκηνοῦ προδίδουν τὴν σπουδὴ γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τετελεσμένων στό ζήτημα τῆς λεγόμενης «ἐνώσεως». Τετελεσμένα πού, χωρὶς καμμία λογικὴ ἐξήγηση, χωρὶς θεολογικὸ ὑπόβαθρο, χωρὶς συνοδικὴ συγκατάθεση, χωρὶς τὴν ἀποδοχὴ ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀνατρέπουν σέ μιά στιγμή τὴν ἀλήθεια καί τὴν ἀκρίβεια τῆς πίστεώς μας πού εἶναι θεμελιωμένες στήν δισχιλιετὴ παράδοση τῆς ἀγίας μας Ὀρθοδοξίας. Τετελεσμένα πού προαποφασίζονται σέ συνεδρίες Ἐπιτροπῶν ἢ Συμβουλίων κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ μέ ἐντεταλμένα μέλη καί μέ τούς ἴδιους πάντοτε «ἡμετέρους» ἀντιπροσώπους σέ μακρινὲς ὑπερπόντιες ἀποστολές, τά πορίσματα τῶν ὁποίων γίνονται γνωστά μόνον σέ ὅσους τά ἀναζητήσουν ἐπισταμένως καί δέν φθάνουν ποτέ στό εὐρὺ κοινό. Τετελεσμένα πού ἐπιβάλλονται μέ ἱεροπραξίες καί λειτουργικὲς πράξεις κορυφαίου συμβολικοῦ χαρακτήρα, ἀκόμη καί ἀπὸ τόν ἴδιο τόν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη καί τόν Ρωμαῖο Ποντίφικα.

Ἡ «θεωρία τῶν κλάδων», ἢ ἀρχὴ τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», ἢ «βαπτισματικὴ θεολογία», ἢ «μετοχὴ εἰς τά αὐτὰ μυστήρια», ἢ «κοινὴ ἀποστολικὴ παράδοση», ἢ «ἀποστολικὴ διαδοχὴ» κ.ἄ. ἀποτελοῦν τά νέα «δόγματα» τοῦ οἰκουμε-

Ὁ λειτουργικός ἀπολασμός Πάπα καί Πατριάρχη κατά τήν διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας. Βατικανό Ἰούνιος 2008.

νισμοῦ, πού ἐπιβάλλονται ἄνωθεν, χωρίς θεολογικό καί ἐκκλησιολογικό ἔρεισμα.

Ἡ ὀρθόδοξη θεολογία καί ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία παραχωροῦν τήν θέση τους στήν διπλωματία καί τήν πολιτική. Ἡ τήρηση τῶν ἰσορροπιῶν, ἡ προσχώρηση στή λογική τῶν συσχετισμῶν, ἡ ὑπαγωγή στά κοινωνικά καί πολιτικά δεδομένα καί ἀπαιτήσεις ἀποτελοῦν τήν νέα κυρίαρχη ἀντίληψη στή σύγχρονη οἰκουμενιστική θεολογία.

Καί δεδομένου ὅτι στήν ἐποχή μας καί στό εὐρύ κοινό ἡ θεολογική κατάρτιση, ἡ κατήχηση καί ἡ διαποίμανση δέν εἶναι οἱ δέουσες, τά πρωτόγνωρα αὐτά «δόγματα» καθιερώθηκαν μέ τήν μορφή ἀξιώματος ἐπιχειρώντας νά ἀνατρέψουν ἀκόμη καί τά αὐτονόητα.

Ὁ παπισμός ἀποτελεῖ αἵρεση

Λέγεται ἀπό πολλούς ὅτι οἱ παπικοί δέν εἶναι αἰρετικοί, ἀλλά σχισματικοί ἢ ὅτι δέν ἔχει καταδικασθεῖ ἐπίσημως ὁ παπισμός ὡς αἵρεση ἀπό κάποια Οἰκουμενική Σύνοδο καί ἄλλα σχετικά.

Ἄς δοῦμε κατ' ἀρχήν πῶς ὀρίζεται ἡ αἵρεση καί πῶς διακρίνεται ἀπό τό σχίσμα. Κατά τόν ἀείμνηστο Καθηγητή Ἰωάννη Καρμίρη

«Δημιουργεῖται κάθε τόσο, ἀπό τήν μεγάλη ἐπιθυμία γιά ἔνωση, ἕνας εὐκολός ἐνθουσιασμός, πού πιστεύει πῶς μπορεῖ μέ τήν συναισθηματική του θερμότητα νά ρευστοποιήσῃ τήν πραγματικότητα καί νά τήν ξαναπλάσῃ χωρίς δυσκολία.»

Ἡ εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου στήν διάρκεια τῆς παλικῆς λειτουργίας καί μέ τήν συμμετοχή τοῦ ὀρθοδόξου διακόνου ἐνώπιον τοῦ Πάπα καί τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ. Βατικανό 29 Ἰουνίου 2008.

«Αἵρεσις εἶναι πᾶσα πεπλανημένη διδασκαλία, παρεκκλίνουσα ἀπό τῆς γνησίας χριστιανικῆς πίστεως, ἅμα δέ καί πᾶσα ἰδιαίτερα χριστιανική κοινότης, διαφωνοῦσα πρός τήν δογματικήν διδασκαλίαν τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας καί ἀποκοπεῖσα ἀπό τῆς κοινωρίας καί ἐνότητος μετ' αὐτῆς» (Θρησκευτική καί Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία, Τόμος 1^{ος}, ἐκδ. Μαρτίνος, Ἀθήνα 1962, σ. 1087).

Ὁ Μέγας Βασίλειος γράφει στήν πρώτη Κανονική Ἐπιστολή του: «οἱ παλαιοί ὠνόμασαν αἵρεσεις τούς παντελῶς ἀπερριγμένους καί κατ' αὐτήν τήν πίστιν ἀπηλλοτριωμένους», ἐνῶ σχισματικούς ἀποκαλεῖ τούς «δι' αἰτίας τινάς ἐκκλησιαστικάς καί ζητήματα ἰάσιμα πρός ἀλλήλους διενεχθέντας» (Μ. Βασιλείου, Ἐπιστολή 188 Πρός Ἀμφιλόχιον περί κανόνων, ΕΠΕ Τόμ. 1, σελ. 183).

Ἡ διαφορὰ δηλαδή ἀνάμεσα στήν αἵρεση καί τό σχίσμα εἶναι ὅτι αἵρετικοί εἶναι αὐτοί, πού συνειδητά ἀποκλίνουν ἀπό τήν ὀρθή πίστη ἀπορρίπτοντας ἓνα ἢ περισσότερα δόγματα τῆς Ἐκκλη-

σίας καί ἐμμένουν στίς πλάνες τους καί μετά ἀπό τήν προτροπή τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀποκήρυξή τους. Σχισματικοί δέ εἶναι οἱ ἀποκλίνοντες ἀπό τήν ἐκκλησιαστική διοίκηση καί εὐταξία καί μή ὑποτασσόμενοι στήν ἐκκλησιαστική ἱεραρχία (βλ. σχ. Ἰω. Καρμίρη, Αἵρεσις, Θρησκευτική καί Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία, Τόμος 1^{ος}, σ. 1088).

Εἶναι φανερό καί ἀδιαμφισβήτητο ὅτι οἱ παπικοί δέν ἀπέκλιναν ἀπλῶς ἀπό τήν ἐκκλησιαστική διοίκηση καί εὐταξία, ἀλλά ἀσπάστηκαν καί κατασκεύασαν μία σειρά ἀπό αἵρετικά δόγματα τά ὅποια οὐδέποτε ἀποκήρυξαν οὔτε στό ἱστορικό παρελθόν οὔτε καί στά πλαίσια τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου πού διεξάγεται.

Γι' αὐτό καί ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός Ἐπίσκοπος Ἐφέσου τόνιζε ὅτι: «Ἡμεῖς δι' οὐδέν ἄλλο ἀπεσχίσθημεν τῶν Λατίνων, ἀλλ' ἦ ὅτι εἰσίν, οὐ μόνον σχισματικοί, ἀλλά καί αἵρετικοί. Δι' ὃ οὐδέ πρέπει ὅλως ἐνωθῆναι αὐτοῖς» (Πηδάλιον, ἐκδ. Ἀστήρ, Ἀθήνα 1970, σελ. 55).

Οί παπικές πλάνες καταδικάσθηκαν ως αίρετικές από πολλές Ὁρθοδόξους Συνόδους. Αναφέρουμε αντιπροσωπευτικά τίς ἑξῆς:

1. Ἀπό τήν Η΄ Οἰκουμενική (879-880) ἐπί Μεγάλου Φωτίου. (Θά πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι γιά τήν Ὁρθόδοξη αὐτοσυνειδησία μας ἡ Σύνοδος αὐτή ἀριθμεῖται ὡς Η΄ Οἰκουμενική, ἐνῶ ἡ τοῦ 1341 ἐπί Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ὑπέρ τοῦ ἡσυχασμοῦ ἀριθμεῖται ὡς Θ΄ Οἰκουμενική). Μέ τόν ●ρον της ἡ Σύνοδος αὐτή (Η΄) καθαιρεῖ καί ἀναδεματίζει τοὺς νοδευτάς τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως μέ τήν προσθήκη τοῦ Filioque (βλ. Ἰω. Ν. Καμίρη, «Τά Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», τόμ. Ι, Ἐν Ἀθήναις 1952, σελ. 221). Ὁ Πάπας ἀπεδέχθη τήν Σύνοδο καί ἤρθη τό σχίσμα τοῦ 867 μ.Χ. ἐπί Ἁγίου Φωτίου.

2. Ἀπό τίς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδους τοῦ 1341 (Θ΄ Οἰκουμενική), τοῦ 1347, τοῦ 1351 καί τοῦ 1368, οἱ ὁποῖες ἐπικύρωσαν τή διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τῶν ἡσυχαστῶν, δηλαδή τῶν παραδοσιακῶν Ὁρθοδόξων, καί καταδίκασαν τίς φραγκολατινικές πλάνες πού προσπάθησε νά φέρει στήν Ἀνατολή ὁ Βαρλαάμ ὁ Καλαβρός καί ὅσοι ἄλλοι λατινόφρονες τόν ἀκολούθησαν (Γρηγόριος Ἀκίνδυνος, Ἰωάννης Καλέκας, Νικηφόρος Γρηγορῆς).

3. Ἀπό τοὺς Ὁρθοδόξους Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς στήν ἀπάντησή τους πρὸς τοὺς Ἀγγλικανούς Ἀνωμότους τό 1716 καί τό 1725 (ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 783-820).

4. Ἀπό τήν Σύνοδο τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς στήν Κωνσταντινούπολη τό 1755 (ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 989-991).

5. Ἀπό τήν Σύνοδο τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς στήν Κωνσταντινούπολη τό 1848 (ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 902-925).

Στό σημεῖο αὐτό δά ἀναφερθοῦμε συνοπτικά καί δειγματοληπτικά στίς σημαντικώτερες μόνο ἀπό τίς αίρετικές πλάνες τῶν παπικῶν, καθὼς ἐπαρκῆς ἀναφορά σέ αὐτές ἔχουμε πραγματοποιήσει στό προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Ἐν συνειδήσει» τόν Δεκέμβριο τοῦ 2006.

Ὁ ὀρθόδοξος διάκονος συμμετέχει στήν εἴσοδο τοῦ Εὐαγγελίου στήν παπική λειτουργία. Βατικανό 29 Ἰουνίου 2008.

Ὁ ὀρθόδοξος διάκονος, στήν διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας, παραδίδει τό Εὐαγγέλιο στόν Πάπα ἀπαζόμενος τό χέρι του στήν διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας. Βατικανό 29 Ἰουνίου 2008.

1. Filioque

Πρόκειται γιά τήν γνωστή προσθήκη «καί τοῦ Υἱοῦ» στό περὶ τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Κατὰ τήν διδασκαλία τους αὐτή, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκπορεύεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς, ὅπως λέγει ὁ Κύριος στό ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ἀλλὰ καί φανερό ὅτι ἡ συγκεκριμένη προσθήκη ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τόν λόγο τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Κυρίου «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν

παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται...» (Ἰω. 15,26), ὅπου γίνεται σαφὴς διάκριση ἀνάμεσα στήν πέμψη καί τήν ἐκπόρευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Γράφει, ἐπίσης, ὁ Μέγας Φώτιος: «Ὁ Κύριος καί ὁ Θεὸς ἡμῶν φησί, 'τὸ Πνεῦμα, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται'· οἱ δὲ τῆς καινῆς ταύτης δυσεθείας πατέρες, 'τὸ Πνεῦμα, φησὶν, ὃ παρὰ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεται'. Τίς οὐ κλείσει τὰ ὄρα πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς βλασφημίας ταύτης; Αὕτη κατὰ τῶν Εὐαγγελίων ἴσταται, πρὸς τὰς ἁγίας παρατάσσεται Συνόδους, τοὺς μακαρίους καὶ ἁγίους παραγράφεται πατέρας, τὸν Μ. Ἀθανάσιον, τὸν ἐν θεολογίᾳ περιβόητον Γρηγόριον, τὴν βασιλείον τῆς Ἐκκλησίας στολήν, τὸν Μ. Βασίλειον, τὸ χρυσοῦν τῆς οἰκουμένης στόμα, τὸ τῆς σοφίας πέλαγος, τὸν ὡς ἀληθῶς Χρυσόστομον. Καὶ τί λέγω τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα; Κατὰ πάντων ὁμοῦ τῶν ἁγίων προφητῶν, ἀποστόλων, ἱεραρχῶν, μαρτύρων καὶ αὐτῶν τῶν δεσποτικῶν φωνῶν ἡ βλάσφημος αὕτη καὶ θεομάχος φωνὴ ἐξοπλίζεται» (Μ. Φωτίου, Ἐπιστολὴ 1, 13, 16, PG 102, 728B, 729A).

Καί ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμῆς μέ κατηγορηματικό τρόπο ἀποδοκιμάζει τὴν προσθήκη: «Οὐκ οὐκ εὐλόγως, οὐδέ εὐσεβῶς ταύτην εἰσάγετε τὴν προσθήκην ἐν τῷ χρόνῳ δευτερεύουσας ἐκείνης τῶν ἁγίων σύνοδον, δι' ἧς καὶ ὁ τοῦτο τολμήσων ἀραῖς

ὑποβάλλεται καί τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται καί ταῦτα προσθήκην οὐκ εἰρημένην ὡς εἴρηται τῷ λόγῳ, οὐκ ἀποκεκαλυμμένην τῷ πνεύματι, οὐχ εὐρημένην ἐν τοῖς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἀναγράπτοις λόγοις» (Γρηγορίου Παλαμῆ Συγγράμματα, τόμ Α', Π. Χρήστου, σελ. 29).

Ἀλλὰ καί ὁ Ζ' Κανόνας τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὀρίζει πῶς «οὐδεὶς δύναται νά προσδέτει ἢ νά ἀφαιρῆ ὁτιδήποτε ἀπὸ τό σύμβολο τῆς

Νικαίας καί ὁποῖος δυνηθεῖ νά πράξει κάτι τέτοιο θά ἀποβάλλεται ἄν εἶναι κληρικός, θά ἀναθεματίζεται ἄν εἶναι λαϊκός».

«Ἐτέραν πίστιν μηδενὶ ἐξεῖναι προφέρειν, ἤγουν συγγράφειν, ἢ συντιθέναι, παρὰ τὴν ὀρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν ἐν τῇ Νικαέων συναχθέντων πόλει, σὺν ἁγίῳ Πνεύματι».

Καί ὁ Ἅγιος Κύριλλος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί Πρόεδρος τῆς Γ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐρμηνεύοντας τὸν συγκεκριμένο κανόνα γράφει τὰ ἑξῆς: «οὔτε μὲν ἐπιτρέπομεν ἑαυτοῖς ἢ ἐτέ-

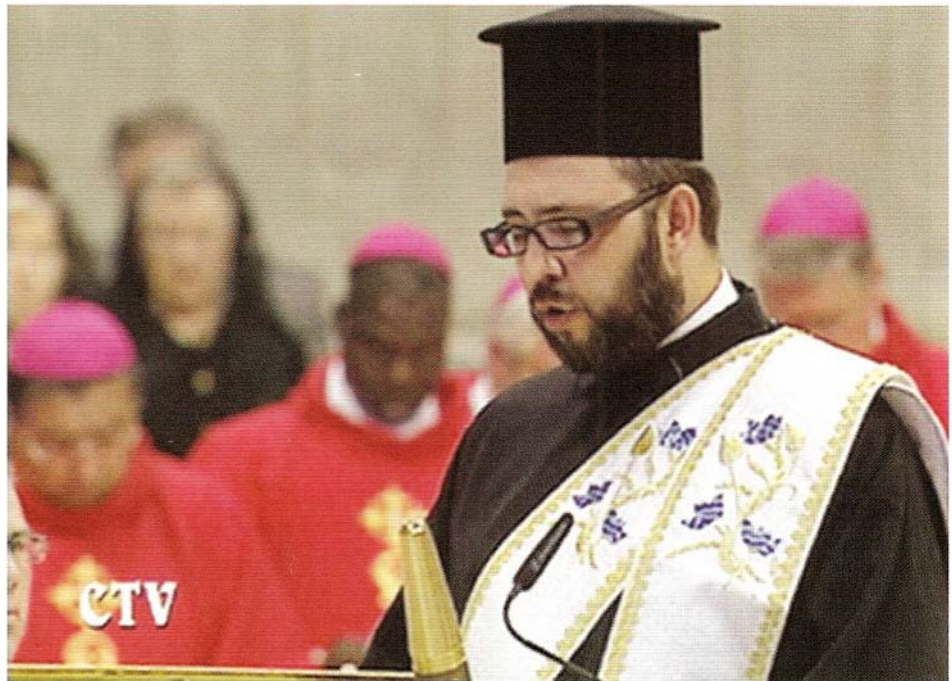
ροις ἄλλην λέξιν ἀμεῖραι τῶν ἐγκειμένων ἐκεῖσε ἢ μία γοῖν παραβῆναι συλλαβὴν». Δηλαδή οὔτε στοὺς ἑαυτοὺς μας, ἀλλὰ οὔτε σέ ἄλλους ἐπιτρέπουμε νά ἀλλάξουν ἔστω καί μίαν λέξιν ἀπὸ τίς λέξεις ἐκεῖνες πού ὑπάρχουν καί συγκροτοῦν τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεώς μας καί ἀκόμη δέν ἐπιτρέπουμε νά παραβοῦν ἔστω καί μίαν συλλαβὴν (Ιω. Καρμίρη, *Τὰ Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τ. 1, σελ. 147).

Καί τοῦτο διότι κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο «ἐάν γάρ μὴ ἐπιμείνωμεν τῷ θεμέλιῳ τῶν Ἀποστόλων, ἀποικοδομοῦντες τὰ τίμια, ὡς μὴ ἔχοντες θεμέλιον καταρρηγνύμεθα καί γίνεται τὸ πτώμα ἡμῶν μέγα». Δηλαδή, ἄν δέν εἴμαστε στερεωμένοι στό θεμέλιο τῶν Ἀποστόλων, ἀποικοδομοῦμε τὰ τίμια, καί ἐπειδὴ δέν ἔχουμε γερό θεμέλιο κατακρημνιζόμεθα καί ἡ πτώση μας εἶναι πολὺ μεγάλη (Μεγάλου Βασιλείου, Εἰς τὸν Προφήτην Ἡσαΐαν, κεφ. 1, PG 30, 149c).

Ἡ προσθήκη τοῦ filioque συνιστᾷ λανθασμένη Τριαδολογία καί ὑποτίμηση τοῦ Τρίτου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἡ ὁποία ἔχει ὡς συνεπακόλουθο τὴν συνολικὴ ὑποβάθμιση τῆς ἀγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας καί χάριτος στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἰερόθεος μᾶς ἀναλύει τίς συνέπειες τῆς προσθήκης τοῦ filioque στό Σύμβολο τῆς Πίστεως:

«Ὅπως ἔχουν σημειώσει οἱ Ἅγιοι Πατέρες, ἡ διδασκαλία περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος ὡς Προσώπου (καθ' ὑπαρξιν) καί

Ὁ ὀρθόδοξος διάκονος ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιο στὴν διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας. Βατικανό 29 Ἰουνίου 2008.

«Ἡμεῖς δι' οὐδέν ἄλλο

ἀπεσχίσθημεν τῶν Λατί-

νων, ἀλλ' ἢ ὅτι εἰσὶν, οὐ

μόνον σχισματικοί, ἀλλὰ

καί αίρετικοί. Δι' ὃ οὐδέ

πρέπει ὅλως ἐνωθῆναι

αὐτοῖς» (Ἅγιος Μάρκος ὁ

Εὐγενικός).

Άνταλλαγή δώρων μεταξύ Πάπα και Οικουμενικοῦ Πατριάρχου κατά τήν ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Φανάρι 30 Νοεμβρίου 2006.

ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καταλήγει στήν διάλυση τῆς Ἁγίας Τριάδος (πολυθεΐα ἢ διθεΐα) καί στήν ὑποτίμηση τοῦ Τρίτου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀφοῦ ἐκπορεύεται ἀπό τά δύο ἄλλα Πρόσωπα καί συγχρόνως πιστεύουμε στήν Ἁγία Τριάδα, σημαίνει ὅτι εἶναι ὑποδεέστερο τῶν ἄλλων Προσώπων.

Αὕτη ἡ «περιφρόνηση» καί ἡ «ὑποτίμηση» τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἀλλοιώνει ὅλη τήν πνευματική ζωή, πού εἶναι καρπός μεθέξεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί γενικά τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ διά τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἀποκτοῦμε γνώση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἡ ὑποβίβαση Πνεύματος συνιστᾷ αἵρεση καί ἀθεΐα, σημαίνει τήν ἀπουσία Του ἀπό τόν ἄνθρωπο, ὅποτε ὅλη ἡ πνευματική ζωή καί ἡ κοινωνική ἀκόμη εἶναι ἀνθρωποκεντρική. Πολλά καινοφανῆ δόγματα τῆς Παπικῆς «Ἐκκλησίας» εἶναι ἀποτέλεσμα καί καρπός τῆς ἀπουσίας τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καί ἀνυπαρξίας μεθέξεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ἀρχιμ. Ἱεροθέου Σ. Βλάχου (νῦν Μητροπολίτου Ναυπάκτου), Ἀνατολικά, ἔκδ. Ἰ. Μ. Γενεδλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), Λειβαδεΐα 1993, τόμ. Α΄, σελ. 413-414).

Ἐνα περιβάλλον στερημένο φωτισμοῦ καί βιώματος, μία θεολογία ἀποκομμένη ἀπό τήν χαρισματική ἐμπειρία καί βασισμένη στόν στοχασμό καί τήν πεπερασμένη λογική, ἕνας χριστιανισμός ἀπογυμνωμένος ἀπό τήν σωτηριώδη ἀποκαλυπτική ἀλήθεια τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ ἐξέπεσε σέ ἀνθρωπισμό, σέ νοσησαρχία, σέ δρασκευτικό σύστημα, σέ κρατικό μηχανισμό, σέ συγκεντρωτισμό.

Ἡ αἵρεση, λοιπόν, τοῦ filioque δέν εἶναι ἀπλῶς μία ἱστορική διαφορά μέ τούς παπικούς, ὅπως συνηθίζεται νά παρουσιάζεται στίς μέρες μας, οὔτε μπορεῖ νά ἀντιμετωπιστεῖ μέ μιά ἀπαγγελία τοῦ Πιστεύω χωρίς τό filioque ἀπό τόν Πάπα. Ὅσες φορές ἄλλωστε ἐγινε, εἶχε τήν μορφή τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἱστορικοῦ κειμένου καί ὄχι τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως μέ δογματικό περιεχόμενο (ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 407-408).

Τό filioque ἀποτελεῖ τήν ἐπισηφαλή βάση στήν ὁποία στηρίχτηκε ὅλο τό σαθρό οἰκοδόμημα τοῦ παπισμοῦ. Εἶναι ἡ γενεσιουργός αἰτία πολλῶν

ἄλλων παπικῶν αἵρετικῶν δοξασιῶν, ἡ αἰτία τῆς μετατοπίσεως ἀπό τήν θεολογία στόν στοχασμό, ἀπό τόν Θεάνθρωπο στόν ἄνθρωπο.

Καί ἐπαληθεύεται ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφοντας ὅτι «Ἡ τῶν αἰρέσεων μήτηρ ἡ τῆς φιλαρχίας ἐστίν ἐπιθυμία» (Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Εἰς Γαλάτας* κεφ. Ε΄, Ε.Π.Ε. 20, 268 καί PG 61, 622).

2. Ἡ ἀποδοχή ὡς κτιστῶν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ

Στήν λανθασμένη Τριαδολογία καί τήν ὑποβάθμιση τῆς ἀγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας στηρίζεται, ἐπίσης, καί ἡ βασικότερη διαφορά μεταξύ Ὁρθοδοξίας καί παπισμοῦ, πού ἄπτεται τοῦ θέματος τῆς σωτηρίας μας. Σύμφωνα μέ τήν ὀρθόδοξη πατερική διδασκαλία σκοπός τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ θέωση, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται διά τῆς μετοχῆς μας στίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά γίνουμε θεοί κατά χάριν.

Οἱ ὀρθόδοξα πιστεύουμε ὅτι, ὅπως ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστη, ἔτσι καί οἱ ἐνέργειές Του εἶναι ἄκτιστες. Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀμέθεκτη, ἐνῶ οἱ ἐνέργειες μεθεκτές. Ἀντίθετα, οἱ παπικοί πιστεύουν ὅτι ἡ ἄκτιστη οὐσία ταυτίζεται ἀπολύτως μέ τήν ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ καί ὁ ἄνθρωπος δέν ἔρχεται σέ σχέση καί κοινωνία μέ τήν ἄκτιστη ἐνέργεια (actus purus), ἀλλά μέ τήν κτιστή ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τόν ἅγιο Μάρκο Ἐφέσου τόν Εὐγενικό, «Καί ἡμεῖς μέν, τῆς ἀκτίστου καί Θείας φύσεως ἄκτιστον καί τήν θέλησιν καί τήν ἐνέργειαν εἶναι φαμεν, κατὰ τούς Πατέρας· οὗτοι δὲ (οἱ λατινίζοντες) μετὰ τῶν Λατίνων καί τοῦ Θωμᾶ, τήν μέν θέλησιν ταυτὸν τῇ οὐσίᾳ, τήν δὲ θεΐαν ἐνέργειαν κτιστὴν εἶναι λέγουσι, κἂν τὲ θεότης ὀνομάξοιτο, κἂν τε θεῖον καί ἄϊλον φῶς, κἂν τὲ Πνεῦμα ἅγιον, κἂν τὲ τί τοιοῦτον ἕτερον· καί οὕτω κτιστὴν θεότητα καί κτιστὸν θεῖον φῶς καί κτιστὸν Πνεῦμα ἅγιον τὰ πονηρὰ πρεσβεύουσι κίσματα» (Ἁγ. Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, Ἐγκύκλιος «Τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καί τῶν νήσων εὐρισκομένοις Ὁρθοδόξοις Χριστιανοῖς», ἐν Ἰω. Καρμίρη, *Τὰ Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τόμ. 1, σελ. 360).

Μέ τό δόγμα τους αὐτό ἀποδίδουν στόν Θεό κτιστές ἐνέργειες, πράγμα τό ὁποῖο καθιστᾷ ἀδύνατη τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ αὐτή δέν μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ μέ κτιστές ἐνέργειες. Ὅπως εὐστοχα παρατηρεῖ ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀρχιμ. Γεώργιος Καψάνης:

«Ἐάν ἡ θεία Χάρις εἶναι κτιστή, δέν ἤμπορεῖ νά θεώσῃ τόν ἀνθρωπο. Σκοπός τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἐάν ἡ θεία Χάρις εἶναι κτιστή, δέν ἤμπορεῖ νά εἶναι ἡ θέωσις ἀλλά ἡ ἠθική βελτιώσις. Γι' αὐτό οἱ Δυτικοί δέν ὀμιλοῦν περὶ θεώσεως ὡς σκοποῦ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά περὶ ἠθικῆς τελειώσεως ὅτι οφείλουμε νά γίνουμε

ὁμῶς θεοὶ κατὰ χάριν. Κατὰ συνέπειαν ἡ Ἐκκλησία δέν ἤμπορεῖ νά εἶναι κοινῶνία

παρέχον στοὺς ἀνθρώπους τήν δικαίωσι

καὶ δικανικὸ τρόπο διὰ μέσου τῆς κτιστῆς χάριτος. Σὲ τελικὴ δηλαδή ἀνάλυσι, καταλύεται ἡ ἴδια ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὡς πραγματικότης θεανθρωπίνης κοινωνίας...

Ἄν δέν δεχθοῦν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστος, δέν μποροῦμε νά ἐνωθοῦμε μαζί τους, ἔστω κι ἂν δεχθοῦν ὅλα τὰ ἄλλα. Διότι ποιός θά ἐνεργήσῃ τήν θέωσι, ἂν ἡ θεία

ἄκτιστος ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος;» (Ἀρχιμ. Γ. Καψάνη, Καθηγούμενου Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός (Παπισμός), (Κύρια Διαφοραί), Ἅγιον Ὅρος, 24 Μαρτίου 2006).

3. Τό πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ τό ἀλάθητο τοῦ Πάπα

Ἡ ὑποβάθμιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού ἐπέφερε τό filioque δημιούργησε ἓνα τεράστιο χάσμα στήν δυτικὴ θεολογία τό ὁποῖο καλύφθηκε μέ τόν πλέον ἀκατάλληλο καὶ ἀνορθόδοξο τρόπο. Στήν δέση, δηλαδή, τοῦ δι' Ἁγίου Πνεύματος ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας τοποθετήθηκε

τό ἀλάθητο τοῦ Πάπα, τό ὁποῖο δεσμοδετήθηκε ἀπό τήν Α' Βατικανή Σύνοδο τό 1870.

Τό παπικὸ δόγμα γιά τό ἀλάθητο τοῦ Πάπα, ὅπως παρουσιάζεται στήν Α' Βατικανή Σύνοδο (4η Συνεδρίαση, 18 Ἰουλίου 1870, κεφάλαιο 4), εἶναι τό ἑξῆς:

«Ὁ ρωμαῖος ποντίφικας ὅταν ὀμιλεῖ ἐκ καθέδρας, δηλαδή ὅταν ὑπὸ τήν ιδιότητα τοῦ ποιμένα καὶ διδάσκου ὅλων τῶν χριστιανῶν, δυνάμει τῆς ὑπέρτατης ἀποστολικῆς του ἐξουσίας, ὀρίζει ὅτι κάποια διδασκαλία πού ἀφορᾷ στήν πίστη καὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς πρέπει νά γίνῃ ἀποδεκτὴ ὡς ἀληθῆς ἀπὸ ὀλόκληρη τήν Ἐκκλησία, βάσει τῆς Θείας Ἐπιφοιτήσεως ὑποσχεθείσης σ' ἐκεῖνον διὰ

τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, τότε χαίρει τοῦ ἀλαθήτου ἐκείνου πού ὁ Θεὸς Λυτρωτὴς θέλησε νά χαρίσει στήν Ἐκκλησία του».

Ἡ Β' Βατικανή Σύνοδος μάλιστα ἐπεξέτεινε τό παπικὸ ἀλάθητο ἀκόμη καὶ στίς ἀποφάσεις πού δέν λαμβάνονται ἐκ καθέδρας. Ὁ Πάπας δηλαδή θεωρεῖται ἀλάθητος ὄχι μόνο ὅταν ἀποφαίνεται ἐπισήμως, ἀλλά καὶ σέ ὅλες του τίς ἀποφάσεις γιά ὁποιοδήποτε ζήτημα.

Ἀναφέρεται συγκεκριμένα στίς ἀποφάσεις τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου (Νοέμβριος 1965):

«Αὐτὴ ἡ θρησκευτικὴ ὑποταγὴ (submission) τῆς θελήσεως καὶ τοῦ νοῦ πρέπει νά δεικνύεται κατὰ ἓνα εἰδικὸ τρόπο στήν αὐθεντικὴ διδακτικὴ ἐξουσία τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκος, ἀκόμη καὶ ὅταν δέν ὀμιλεῖ ex cathedra» (The Documents of Vatican-New York 1966, σελ. 48. (Μετάφρασις Ἱ. Μ. Ὁσ. Γρηγορίου, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός (Παπισμός), (Κύρια Διαφοραί), Ἅγιον Ὅρος, 24 Μαρτίου 2006).

Τὰ παπικὰ δόγματα τοῦ πρωτείου καὶ τοῦ ἀλαθήτου εἶναι καταφανές ὅτι ὄχι μόνον κατήγησαν κάθε ἔννοια συνοδικότητος, ἀλλά ἐξωβέλισαν καὶ Αὐτόν ἀκόμη τόν Κύριό μας Ἰησοῦ

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί ὁ Πάπας εὐλογοῦν ἀπό κοινοῦ μετά τήν εἴσοδο τοῦ Εὐαγγελίου κατά τήν διάρκειά τῆς παπικῆς λειτουργίας. Βατικανό Ἰούνιος 2008.

Χριστό ἀπό τήν ὑποτιθέμενη ἐκκλησία τους ἀντικαθιστώντας Τον μέ τόν ἴδιο τόν ἀλάθητο Πάπα.

Μεταφέρουμε τό αὐθεντικό κείμενο ἀπό τήν ἐπίσημη Κατήχηση τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν:

«Ὁ σύλλογος τῶν ἐπισκόπων ἀσκεῖ τήν ἐξουσία πάνω σέ ὅλη τήν Ἐκκλησία μέ ἐπίσημο τρόπο τήν Οἰκουμενική Σύνοδο». «Δέν μπορεῖ νά υπάρξει Οἰκουμενική Σύνοδος ἂν δέν ἐπικυρωθεῖ, ἤ τουλάχιστον ἂν δέν γίνει δεκτή, ἀπό τόν διάδοχο τοῦ Πέτρου» (Κατήχηση τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Βατικανό, ἐκδ. Κάκτος, Ἀθῆναι 1996, παράγρ. 884, σελ. 293). «Αὐτό τό ἀλάθητο ἔχει ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης, κεφαλή τοῦ συλλόγου τῶν ἐπισκόπων, χάρις στό ἀξίωμά του, ὅταν, σάν πρῶτος ποιμένας καί διδάσκαλος ὅλων τῶν πιστῶν, πού στηρίζει στήν πίστη τοῦς ἀδελφοίς του, διακηρύσσει μέ ὀριστική πράξη μία διδασκαλία σχετική με τήν πίστη καί τήν ἠθική...» (ἐνδ' ἄνωτ., παράγρ. 891, σελ. 295). «[...] Γιὰ τήν κανονική χειροτονία ἐνός ἐπισκόπου ἀπαιτεῖται σήμερα εἰδική ἄδεια τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, λόγω τῆς ιδιότητάς του νά εἶναι ὑπέρτατος ὁρατός σύνδεσμος τῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν μέσα στή μία Ἐκκλησία καί ἐγγύηση γιά τήν ἐλευθερία τους» (ἐνδ' ἄνωτ., παράγρ. 1559, σελ. 488).

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερῆς Μονῆς Ὁσίου Γρη-

οῖ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστάντες οὐκ ἔτι ἔοχον τήν Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ἑαυτοῦς· ἐπέλιπε γάρ ἡ μετάδοσις τῷ διακοπῆναι τήν ἀκολουθίαν... οἱ δέ ἀπορραγέντες, λαϊκοὶ γενόμενοι, οὔτε τοῦ βαπτίζεσθαι, οὔτε τοῦ χειροτονεῖν εἶχον ἐξουσίαν, οὔτε ἠδύναντο Χάριν Πνεύματος Ἁγίου ἐτέροις παρέχειν, ἧς αὐτοὶ ἐκλεπτόκασιν (Μεγ. Βασιλείου).

γορίου Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης: «Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ συνοδικὴ ἀρχή, ἡ παραδοθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους, ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν παποκεντρικὴ ἀρχή. Ὁ «ἀλάθητος» Πάπας καθίσταται κέντρο καὶ πηγὴ ἐνότητας τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπο γιὰ νὰ τὴν διατηρῆ σὲ ἐνότητα. Ἔτσι παραμερίζεται καὶ ὑποβαθμίζεται ἡ θέσις τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἀκόμη μὲ τὴν μεταφορὰ τοῦ ἀλαθήτου ἀπὸ τὸ Ἅγιον

Πνεῦμα στὸ πρόσωπο τοῦ Πάπα περιορίζεται ἡ ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὴν ἱστορία καὶ καθίσταται ἐγκοσμιοκρατικὴ» (Αρχιμ. π. Γ. Καψάνη, Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός (Παπισμός), (Κύρια Διαφοραί), Ἅγιον Ὄρος, 24 Μαρτίου 2006).

Ἡ ἀποδοχὴ τῶν μυστηρίων τῶν αἰρετικῶν

Τὸ 1993 στὸ Βalamand μὲ τὸ κείμενο τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς θεολογικοῦ διαλόγου μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς ἀνατράπηκε καὶ ἐπισήμως ἡ πάγια ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων μας ὅτι οἱ αἰρετικοὶ δὲν ἔχουν μυστήρια οὔτε καὶ ἀποστολικὴ διαδοχὴ. Τὸ κείμενο ἀναφέρει ἐπακριβῶς:

«Πράγματι, πρὸ παντὸς ἀπὸ τῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων καὶ τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου καὶ ἐξῆς, ἡ ἐκ νέου ἀνακάλυψις καὶ ἡ ἐπαναξιοποίησις, τόσο ἐκ μέρους τῶν ὀρθοδόξων ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν καθολικῶν, τῆς Ἐκκλησίας ὡς κοινῆς μετέβαλε ριζικῶς τὰς προοπτικὰς, ἐπομένως δὲ καὶ τὴν στάσιν των. Καὶ ἀπὸ τῆς δυο πλευρῆς ἀναγνωρίζεται ὅτι αὐτὸ ποὺ ὁ Χριστὸς

ἐνεπιστεύθη στὴν Ἐκκλησία Του -ὁμολογία τῆς ἀποστολικῆς πίστεως, συμμετοχὴ στὰ ἴδια μυστήρια, πρὸ πάντων στὴ μοναδικὴ Ἱερωσύνη ποὺ τελεῖ τὴ μοναδικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ, ἀποστολικὴ διαδοχὴ τῶν ἐπισκόπων- δὲν δύναται νὰ θεωρῆται ὡς ἡ ἰδιοκτησία τῆς μίαις μόνον

Ὁ Οἰκουμενικὸς Παιριάρχης μὲ τὸν Πάπα κατὰ τὴν εἴσοδό τους στὴν Σύνοδο τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων (ἐπάνω) καὶ κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ ἑορτασμοῦ (κάτω). Βατικανό Ὀκτώβριος 2008.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί ὁ Πάπας κατά τήν διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας. Βατικανό Ἰούνιος 2008.

ἀπό τίς Ἐκκλησίες μας. Στά πλαίσια αὐτά, εἶναι προφανές ὅτι κάθε εἶδος ἀναβαπτισμὸς ἀποκλείεται» (Ἐπίσκεψις, τ. 496/1993).

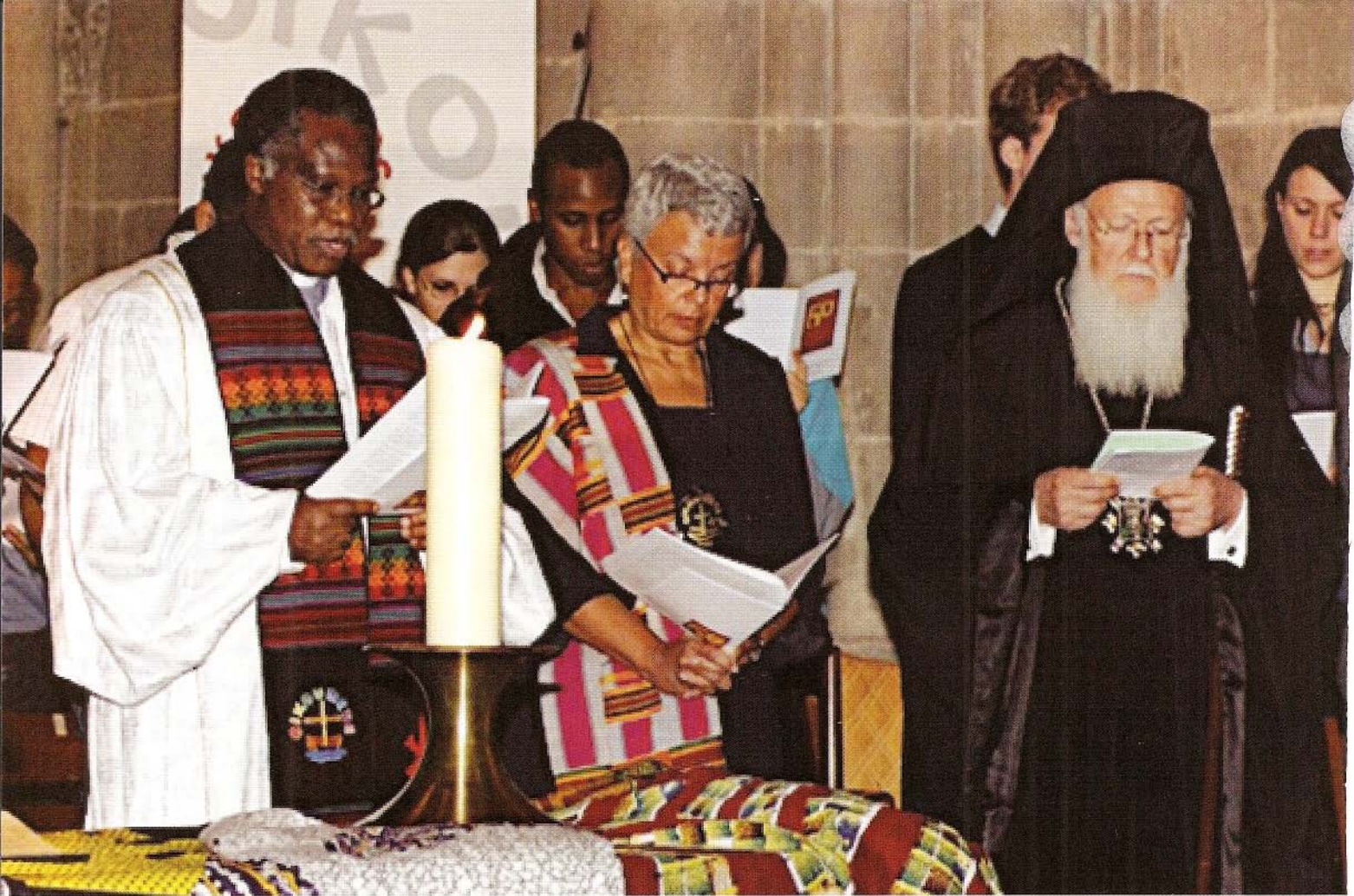
Ἀντιθέτως οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας μᾶς παραδίδουν:

α) Ὁ Μέγας Βασίλειος στὸν ἀκανόνα του πού ἐπικυρώθηκε καί ἀπὸ τὴν Πενδέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἀναφέρει: «οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστάντες οὐκ ἔτι ἔσχον τὴν Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ἑαυτοῦς· ἐπέλιπε γὰρ ἡ μετάδοσις τῶ διακοπῆναι τὴν ἀκολουθίαν... οἱ δὲ ἀπορραγέντες, λαϊκοὶ γενόμενοι, οὔτε τοῦ βαπτίζεν, οὔτε τοῦ χειροτονεῖν εἶχον ἐξουσίαν, οὔτε ἠδύναντο Χάριν Πνεύματος Ἁγίου ἐτέροις παρέχειν, ἥς αὐτοὶ ἐκπεπτώκασιν» (Πηδάλιον, σελ. 587).

β) Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σημειώνει: «Τὸ μὲν γὰρ ὁμόγνωμον καὶ ὁμόθρονον, τὸ δὲ ἀντίδοξον καὶ ἀντίθρονον· καὶ ἡ μὲν προσηγορίαν, ἡ δὲ ἀλήθειαν ἔχει διαδοχῆς» (Λόγος ΚΑ', Εἰς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον).

Ἑρμηνεία: «Ἡ ταυτότητα πίστεως εἶναι καὶ ταυτότητα θρόνου, ἐνῶ ἡ διαφορὰ πίστεως εἶναι καὶ διαφορὰ θρόνου. Ἡ μία -ἢ διαφορὰ πίστεως καὶ θρόνου- εἶναι κατ' ὄνομα (διαδοχή), ἐνῶ ἡ ἄλλη -ἢ ταυτότητα πίστεως καὶ ταυτότητα θρόνου- εἶναι ἀληθινὴ διαδοχή».

γ) Ὁ μέγας δογματολόγος καὶ ἀγία μορφή τοῦ 20^{ου} αἰῶνος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς ἔγραφε: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν παραδέχεται τὴν ὑπαρξιν ἄλλων μυστηρίων ἔξω ἀπὸ αὐτὴν, οὔτε θεωρεῖ αὐτὰ ὡς μυστήρια, ἕως ὅτου προσέλθῃ τις διὰ τῆς μετανοίας ἐκ τῆς αἰρετικῆς «ἐκκλησίας», δηλαδὴ ψευδοεκκλησίας, εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Μέχρις ὅτου δὲ μένει τις ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἠνωμένος μετ' αὐτῆς διὰ τῆς μετανοίας, μέχρι τότε εἶναι οὗτος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν αἰρετικὸς καὶ ἀναποφεύκτως εὐρίσκεται ἐκτὸς τῆς σωτηριώδους Κοινωνίας=communion. Διότι «τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;» (Β' Κορ. 6,

Ὁ Πατριάρχης καί ὁ Γ.Γραμματέας τοῦ Π.Σ.Ε. συμπεροσέχονται μέ τήν «αἰδεσιμωτάτη» Bernice Powell Jackson (κέντρο), πρόεδρο τοῦ Π.Σ.Ε. τῆς Βορείου Ἀμερικής, στήν 60ῆ ἐπέτειο τῆς ἰδρύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. Ἡ κ. Powell εἶναι ἐκπρόσωπος τῆς «Ἐνωτικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ» (United Church of Christ) καί ἐξέχον στέλεχος τῆς Γενικῆς Συνόδου τῆς, ἡ ὁποία στίς 4 Ἰουλίου 2005, ἡμέρα τῆς Ἀνεξαρτησίας τῶν ΗΠΑ, ἀνεγνώρισε ἐπισημῶς τήν ἱερολογία τοῦ γάμου ὁμοφυλοφίλων καί ἔχει θεσπίσει μάλιστα καί εἰδικά λειτουργήματα γιά αὐτούς (Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Ministries) (<http://www.ucc.org/lgbt/>).

14)» (Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἡ Θεανθρώπινη κοινωρία τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ «Διακοινωνία» τοῦ Οἰκουμενισμοῦ <http://sureness.oodegr.com/oode/-oikoumen/theanthrwpl.htm>).

Θεολογικός διάλογος

Ἀκούγεται τό ἐπιχείρημα ὅτι ἡ Ἐκκλησία πάντοτε διαλεγόταν μέ τούς αἰρετικούς. Τό ζήτημα, ὅμως, εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία διαλέγεται μέ τούς αἰρετικούς καί τά ὄρια πού πρέπει νά τίθενται σέ αὐτόν τόν διάλογο.

Αὐτό πού δά πρέπει νά ἐξετάσουμε κατ' ἀρχήν εἶναι ὁ σκοπός γιά τόν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ἀνά τούς αἰῶνες ἐρχόταν σέ διάλογο μέ τούς αἰρετικούς, ὁ ὁποῖος δέν ἦταν ἄλλος, ἀπό τό

νά τούς ἐπαναφέρει στούς κόλπους Της διδασκόντας τους τήν ὀρθή διδασκαλία τῆς πίστεώς μας καί νά τούς ὑποδείξει τά σημεῖα στά ὁποῖα σφάλουν.

Ἡ οἰκουμενιστική τακτική τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατά τόν 20^ο αἰῶνα (καί ιδιαίτερα στό δεύτερο μισό τοῦ αἰῶνος) ἀνέτρεψαν τήν ἐκκλησιολογική τάξη καί παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Κορυφαῖος δεμελιωτής αὐτῆς τῆς ἀνατροπῆς ὑπῆρξε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθιναγόρας, τά οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα τοῦ ὁποῖου σημάδεψαν τήν μετέπειτα πορεία τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ἡ πολιτική Ἀθιναγόρα ἀκολουθεῖται ἀπαρέγκλιτα καί σήμερα συνεχίζοντας τήν ἐκκλησιολογική ἐκτροπή ἀπό τήν ὀρθόδοξη παράδοση.

Ποτέ στό παρελθόν σκοπός τοῦ διαλόγου μέ

τούς αίρετικούς δέν τέθηκε ἡ «ἐπανένωση τῶν Ἐκκλησιῶν» καί αὐτό γιά τόν ἀπλούστατο λόγο ὅτι ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν χωρίσθηκε.

«Δέν ὑπῆρξε ποτέ διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας, καί δέν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, πλὴν ὑπῆρξε καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἔκπτωσις ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν τρόπον, πού πίπτουν τὰ ξερὰ καὶ ἄγονα κλήματα ἀπὸ τὴν Θεανθρωπίνην καὶ αἰώνως Ζῶσαν Ἄμπελον, πού εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς (Ἰω. 13,16)» (Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Δογματικὴ τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας», (Γαλλικὴ μετάφραση) Τόμος 4ος, σελ. 181, Lausanne 1995-Ἀναδημοσιεύτηκε στὸν «Ὀρθόδοξο Τύπο» στίς 29/6/2007 <http://www.egolpio.com/PAPISMOS/popovits.htm>).

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν προσῆλθε στὸν διάλογο μὲ τούς αίρετικούς μὲ τὴν ἀλήθεια ὡς ζητούμενο, ὅπως γίνεται σήμερα, ἀλλὰ ὡς γνήσιος καὶ μοναδικὸς φορέας αὐτῆς τῆς ἀληθείας.

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν ἀπώλεσε τὴν αὐτοσυνειδησία Της ὡς τῆς «Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας», δέν τὴν ὑπέβαλε σὲ συσχετισμούς καὶ σὲ λογικὲς ἰσορροπιῶν καὶ πλειοψηφιῶν ἢ δέν τὴν περιορίσε στὰ ψιλὰ γράμματα τῶν ὑποσημειώσεων, ὅπως στό τελευταῖο κείμενο τῆς Ραβέννας ἢ τῆς Θ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. στό Porto Alegre ὅπου συναποδεχθήκαμε ὅτι «**Ὁμολογοῦμε Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ σύμβολο Νικαίας-Κων/πολης (381). Κάθε ἐκκλησία (σημ. πού συμμετέχει στό Π.Σ.Ε.) εἶναι ἡ Ἐκκλησία καθολικὴ καὶ ὄχι ἀπλὰ ἓνα μέρος τῆς. Κάθε ἐκκλησία εἶναι ἡ Ἐκκλησία καθολικὴ, ἀλλὰ ὄχι στὴν ὁλότητά τῆς. Κάθε ἐκκλησία ἐκπληρώνει τὴν καθολικότητά τῆς ὅταν εἶναι σὲ κοινωνία μὲ τὶς ἄλλες ἐκκλησίες**»(!) (Porto Alegre, Φεβρουάριος 2006). Γι' αὐτὴ τὴν κατάλυση κάθε ἔννοιας ἐκκλησιολογίας στό Porto Alegre ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρατηρεῖ δύο χρόνια ἀργότερα στὴν Γενεύη καὶ στὴν ὁμιλία του ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν 60 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.:

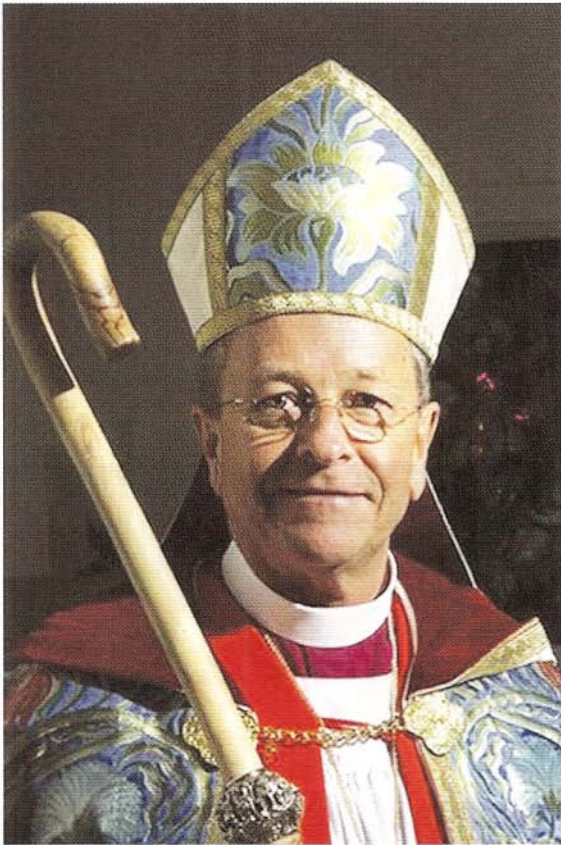
«...Ἀπηλλαγμένοι λοιπὸν τῶν ἀγκυλώσεων τοῦ παρελ-

Ἐπάνω: ἡ πρώτη Αὐστραλὴ Ἀγγλικανὴ «ἐπίσκοπος» Kay Goldsworthy κατὰ τὴν τέλεση λειτουργίας.

Κάτω: ἡ Katherine Jefferts Schori τῆς Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας τῶν Η.Π.Α., εἶναι ἡ πρώτη γυναίκα ἐπίσκοπος ἐπικεφαλῆς αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑποστηρίζει τὴν ἱερολογία τοῦ γάμου ὁμοφυλοφίλων καθὼς καὶ ἱερέων (<http://www.nytimes.com/2007/02/11/us/11bishop.html>).

θόντος καί ἀποφασισμένοι νά παραμείνωμεν ἡνωμένοι καί νά ἐργασθῶμεν ἀπό κοινού, ἐδέσαμεν, πρό δύο ἐτῶν, κατά τήν διάρκειαν τῆς Θ' Συνελεύσεως ἐν Porto Alegre Βραζιλίας, τās θάσεις μιᾶς νέας περιόδου εἰς τήν ζωήν τοῦ Συμβουλίου, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τό

σημερινόν πλαίσιον τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, ὡς καί τās σημειωθείσας εἰς τόν οἰκουμενικόν χῶρον σταδιακάς ἀλλαγάς. Χαίρομεν διότι εἰς τό ἐπίκεντρον τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Συμβουλίου εὐρίσκεται πάντοτε τό ὄραμα τῶν ἐν αὐτῷ δραστηριοποιουμένων Ἐκκλησιῶν διά τήν ἐπίτευξιν, τῆ χάριτι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐνότητος ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καί περίξ τῆς αὐτῆς Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης...» (Ἐπίσκεψις, 685/2008, σελ. 22-29).

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν αὐτοῦπονομεύθηκε ἐξομοιούμενη μέ τίς πάσης φύσεως προτεσταντικές ὁμολογίες νομιμοποιώντας μέ τήν ἀνοχή Της τά ἀνεπίτρεπτα ἐκκλησιολογικά καί ἠθικά ἀτοπήματά τους, ὅπως τήν χειροτονία τῶν γυναικῶν, τήν ἱερολογία τοῦ γάμου τῶν ὁμοφυλοφίλων κ.ἄ.

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν θεώρησε ὅτι ἀπώλεσε τήν μαρτυρία της μέσα στόν κόσμον καί ὅτι γιά τήν ἐπανεύρεσή της ἀπαιτεῖται ἡ «ἐπανένωση» τῶν «διηρημένων Ἐκκλησιῶν».

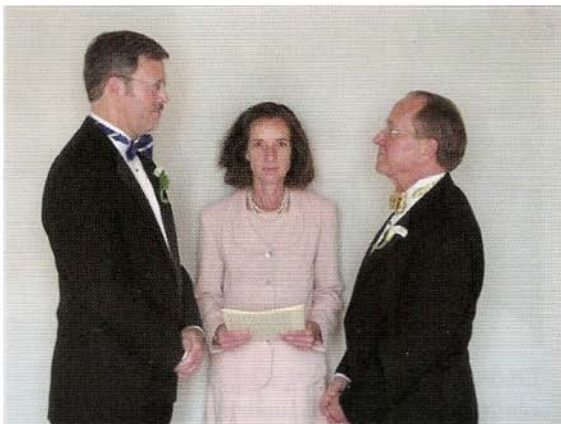
Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν ταυτίστηκε μέ τούς αἰρετικούς καί δέν ὁμολόγησε κοινή πίστη μαζί τους, ὅπως τό ἔπραξε ὁ Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, ἐπίσημος ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στόν διάλογο μέ τούς Ρωμαιοκαθολικούς καί Συμπρόεδρος τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου λέγοντας «ἔχουμε τήν ἰδία πίστι καί τήν ἰδία παράδοσι. Τό κύριο πρόβλημα πού πρέπει νά λύσουμε, εἶναι τό πρωτεῖο τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, δηλαδή ὁ ρόλος τοῦ Πάπα...» (Περιοδικό S.O.P. 31/8/2007).

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν ἐκχώρησε τήν ἐκκλησιολογία της στούς αἰρετικούς, ὅπως μέ τό πρόσφατο Κείμενο τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου στήν Ραβέννα.

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν ἡ Ἐκκλησία δέν θεώρησε τίς αἰρετικές κοινότητες ὡς «ἀδελφές ἐκκλησίες» ἢ ὡς τούς «δύο πνεύμονες» μέ τούς ὁποίους ἀναπνέει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἀποδεχόμενη ἔτσι θεωρίες ἀπολύτως ἀντορθόδοξες καί μάλιστα βλάσφημες,

ὅταν ὑποστηρίζονται ἀπό ὀρθοδόξους, κατά τόν Καθηγητή κ. Δημήτριο Τσελεγγίδη.

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν Οἰκουμενικός Πατριάρχης δέν

Ὁ ὁμοφυλόφιλος Ἀγγλικανός Ἐπίσκοπος Gene Robinson ὡς «ἀρχιερέας» (ἐπάνω) καί κάτω (δεξιᾷ) ἐνῶ «πανιρεύεται» τόν Mark Andrews (ἀριστερά) μέ πολιτικό γάμο, ἐνώπιον τῆς τοπικῆς δημάρχου (κέντρο).

ἀντήλλαξε λειτουργικό ἀσπασμό μέ τόν Πάπα κατά τήν διάρκεια τῆς ὀρθοδόξου λατρείας.

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν Οἰκουμενικός Πατριάρχης δέν καλλιέργησε ὡς ἐκκλησιαστικό ἔθος τήν συμμετοχή του στίς λατρευτικές συνάξεις τῶν παπικῶν, πρόσφατα μάλιστα καί στήν Σύνοδο τῶν Καθολικῶν Ἐπισκόπων, θεωρώντας μάλιστα τό γεγονός ὡς «ἀποτέλεσμα τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖο ὀδηγεῖ τίς ἐκκλησίες μας σέ πιό σιενές καί θαδιές σχέσεις. Ἐνα σημαντικό βῆμα πρὸς τήν ἐπανεγκαθίδρυση τῆς πλήρους κοινῆς» (βλ. ἀνταπόκριση ΑΠΕ, http://eccle-sianews.blogspot.com/2008/10/blog-post_1173.html).

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν Οἰκουμενικός Πατριάρχης δέν ἀμφισβήτησε τήν ἀπόλυτη σαφήνεια τῶν δογμάτων τῆς πίστεως θεωρώντας τίς αἰρετικές πλάνες «ποικιλία θεολογικῆς ἐκφράσεως» καί τά ποικίλα κοινωνικά καί ἠθικά ἔκτροπα τῶν προτεσταντικῶν κοινοτήτων «κρίσιν μεταξύ τῶν ἀνηκόντων εἰς διαφόρους θεολογικάς καί ἐκκλησιαστικάς παραδόσεις, μεταξύ Ἐκκλησιῶν ἐχουσῶν ἐκάστη διαφορετικὴν ἀνάγνωσιν καί ἐρμηνείαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς καί διαφορετικὴν ἀντίληψιν τῶν ἠθικῶν καί κοινωνικο-πολιτικῶν θεμάτων» (!) (Ἐπίσκεψις, 685/2008, σελ. 22-29).

Ποτέ ἄλλοτε στό παρελθόν Οἰκουμενικός Πατριάρχης δέν θεώρησε τοὺς Ἁγίους Πατέρες ἀπό κοινοῦ ἐνόχους μέ τοὺς αἰρετικούς γιά τήν ἀποκοπή τῶν τελευταίων ἀπό τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. «Οἱ κληροδοτήσαντες εἰς ἡμᾶς τήν διάσπασιν προπάτορες ἡμῶν ὑπῆρξαν ἀτυχή θύματα τοῦ ἀρχεκάκου ὄφους καί εὐρίσκονται ἤδη εἰς χεῖρας τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ» (Ἐπίσκεψις, ἀ.φ. 563, 30/II/1998, σελ. 6).

Ἡ ἐκκλησιολογική ἐκτροπή ἀπό τήν ἀληθεύουσα ὀρθόδοξη πίστη δέν εἶναι πλέον ἀπειλή, ἀλλά ἀπτή πραγματικότητα. Ἀποτελεῖ ἐνσυνείδητη ἐπιλογή τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἡγεσίας καί ἀκολουθεῖται πιστά καί ἀπαρέγκλιτα καί μέ ταχύτατους μάλιστα ρυθμούς. Πραγματοποιεῖται ἀποφασιστικά καί μεθοδικά καί μέ

Γυναῖκες «ἐπίσκοποι» καί «ιερεῖς» τῶν Ἀγγλικανῶν.

Ὁ οὐνίτης «ἀρχιεπίσκοπος» Jan Babjak (τῆς οὐνιτικῆς ἐπισκοπῆς Presovsky τῆς Σλοβακίας) προσκυνᾷ γονατιστὸς τὸν Πάπα. Σ' αὐτὴ τὴν σκηνὴ ἀποτυπώνεται χαρακτηριστικὰ ἢ προοπτικὴ τῆς πολυπόθητης «ἐνώσεως» μας με τοὺς παπικούς, τῆς οὐνιτικοῦ τύπου δηλαδὴ προσχωρήσεως τῆς Ὁρθοδοξίας στό σκῆπτρο τοῦ Πάπα.

ὀλοένα μεγαλύτερα βήματα. Ἀκολουθεῖται ἀποφασιστικά, μεθοδικὰ καί με ἀπόλυτη ἐπίγνωση μία πορεία, πού δύσκολα ἔχει ἐπιστροφή, πρὸς τὴν ἑτεροδοξία, πρὸς τὴν θρησκευολογία, πρὸς τοὺς παγκόσμιους μηχανισμούς ἐλέγχου, πρὸς τὰ διεθνή κέντρα λήψεως ἀποφάσεων. Δέν εἶναι δικές μας αὐθαίρετες ἐκτιμήσεις, ἀλλὰ οἱ ἴδιες οἱ ἐπιλογές καί ἡ δραστηριότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πού φαίνεται ὅτι ἀκολουθεῖται, ἐπιφυλακτικότερα ἴσως, καί ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς μία οὐνιτίζουσα «ἐνότητα»

Ἡ πορεία εἶναι προδιαγεγραμμένη καί οἱ ἀποφάσεις προεπιλημμένες (σέ ἀνθρώπινο, βεβαίως, ἐπίπεδο). Ἀκόμη καί ὁ τύπος τῆς «ἐνώσεως» ἔχει σέ γενικές γραμμές προκαθορισθεῖ: μία «ἐνωση» οὐνιτικοῦ τύπου, ὅπου ἡ κάθε πλευρὰ θά διατηρήσει τὴν παράδοσή της, τό τυπικὸ της

κ.λπ., θά ἀναγνωρίζει, ὅμως, καί θά ἔχει κοινωνία με τὸν Πάπα. Εἶναι ἡ γνωστὴ οἰκουμενιστικὴ ἀρχὴ τῆς «unity in diversity» ἢ ἡ «ἐνότης ἐν τῇ ποικιλίᾳ».

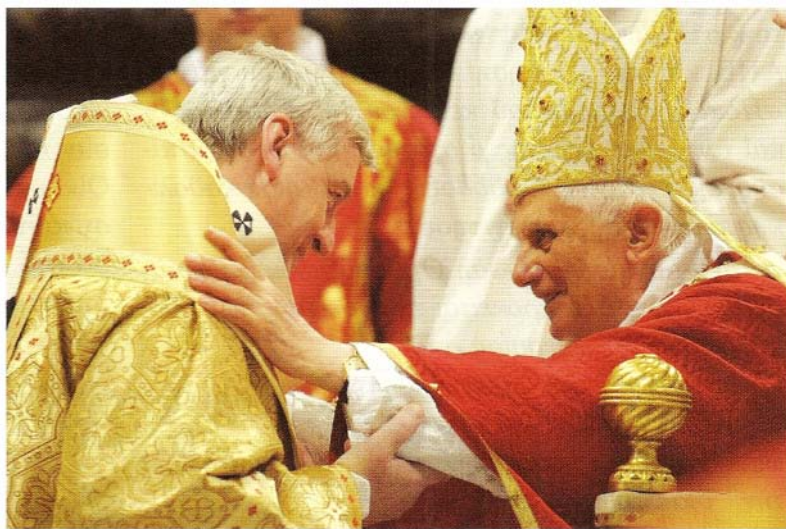
Τὴν ἐπιδίωξη αὐτὴ τοῦ Βατικανοῦ τὴν εἶχε ἀντιληφθεῖ καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, ἐπὶ σειρά ἐτῶν ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν διάλογο με τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς. Ἐγραφε χαρακτηριστικὰ ὁ Σεβασμιώτατος ἀποτιμώντας τὸν ἐπίσημο θεολογικὸ διάλογο τό 1982, ἓνα χρόνο μετὰ τὴν ἐπίσημη ἔναρξή του: «οἱ ἀδελφοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἐμμέσως ἢ ἀμέσως ἀφήνουν νὰ νοηθῇ, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δύναται νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς δι' ἑνὸς εἴδους ἐνώσεως ὁμοίου ἢ παραλλήλου πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται μετὰ αὐτῆς καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμάδων τῶν Οὐνιτῶν» (Χρυσόστομου-Γερασίμου Ζαφείρη, Μητροπο-

λίτου Περιστερίου, «*Ορθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός. Ὁ ἀρξάμενος Θεολογικὸς Διάλογος. Γεγονότα καὶ σκέψεις*», ἐν περιοδ. *Θεολογία*, τ. 53 (1982), σελ. 77).

Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ παπικοί, ἄλλωστε, μᾶς ὑπενθυμίζουν καὶ μᾶς ὑπεξηγοῦν κατὰ καιρούς, πρὸς καθυσχασμό, τὸν τρόπο τῆς «προσχωρήσεως» μας στὸ σκῆπτρο τοῦ Πάπα διὰ τῆς Οὐνίας.

Ὁ Πάπας Βενέδικτος 16^{ος} στὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στὴν Τουρκία (Ἔφεσος 2006) ὑποστήριξε ὅτι «κατ' αὐτὸν ὁ καλύτερος τρόπος διὰ τὴν ἐνότητα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι αὐτὸς τῆς Οὐνίας» (*Ορθόδοξος Τύπος*, 8/12/2006).

Ὁ Καρδινάλιος Walter Kasper, πρόεδρος τοῦ Ποντιφικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθηση τῆς ἐνότητος τῶν χριστιανῶν καὶ συμπρόεδρος τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς θεολογικοῦ διαλόγου Ὁρθόδοξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν σέ δηλώσεις του στὸ γαλλικὸ περιοδικό S.O.P. δήλωσε ὅτι: «Στὴν Δύσι γνωρίσαμε τὴν ἀνάπτυξι πὺ κατέληξε στὴν Β' Βατικάνειο σύνοδο μὲ τὸν καθορισμὸ τοῦ πρωτείου ἐξουσίας καὶ τοῦ ἀλαθήτου τοῦ Πάπα, μία ἀνάπτυξι τὴν ὁποία οἱ Ὁρθόδοξοι δὲν δέχθησαν ποτέ. Χρειαίεται συζήτησις πῶς νὰ ἐρμηνεύσουμε αὐτὲς τὶς διαφορετικὲς ἐξελίξεις (πὺ ἐπῆλθαν) πάνω στὰ θεμέλια τῆς πρώτης χιλιετίας. Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ σκεφθοῦμε γιὰ τὸ πῶς θὰ λειτουργήσῃ τὸ πρωτεῖον τοῦ Ρώμης, ἐνῶ πρέπει νὰ γίνῃ σαφὲς ὅτι ὑπάρχουν ἤδη ἑδὺ Κώδικες τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου' στὸ ἐσωτερικὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας: ἓνας γιὰ τὴν λατινικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἄλλος γιὰ τὶς ἀνατολικὲς Ἐκκλησίες (σημ. οὐνιτικὲς) πὺ βρίσκονται σὲ πλήρη κοινωνία μὲ τὴν Ρώμη. Συμφώνως πρὸς τοὺς κώδικες αὐτούς, τὸ πρωτεῖο ἀσκεῖται μὲ διαφορετικὸ τρόπο στὴν λατινικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ αὐτὸν (πὺ ἰσχύει) γιὰ τὶς ἀνατολικὲς Ἐκκλησίες. Δὲν θέλουμε νὰ ἐπιβάλλουμε στοὺς Ὁρθόδοξους τὸ σύστημα πὺ ἐπικρατεῖ σήμερα στὴν λατινικὴ Ἐκκλησία. Στὴν περίπτωσι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πλήρους κοινωνίας, πρέπει νὰ θρηθῆ ἓνας νέος τύπος πρωτείου γιὰ τὶς ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες» πρόσθεσε ὑπονοώντας, βεβαίως, ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, τὸν οὐνιτικὸν τύπο (*Περιοδικό S.O.P.*, τεύχ. 327, Ἀπρίλιος 2008).

Ὁ οὐνιτῆς «ἀρχιεπίσκοπος» Jan Babiak (ἐπάνω) παραλαμβάνει τὸ παλλίον (σύμβολο ἀφοσίωσεως καὶ ἐνότητος μὲ τὸν Πάπα) καὶ καταλαμβάνει τὴν θέση δίπλα στὴν ὀρθόδοξη ἀντιπροσωπεία καὶ τὸν Οἰκουμενικὸ Παιριάρχη (κάτω).

Αλλά και στην πρόσφατη επίσκεψή του στην Κύπρο, τόν περασμένο Νοέμβριο, όπου συμμετείχε στην διαδερσησκειακή συνάντηση πού ὀργάνωσε ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, σέ συνέντευξή του στην ἔφημερίδα «Φιλελεύθερος» καί στό ΑΠΕ καί σέ ἐρώτηση δημοσιογράφου γιά τό «Ποιά ἡ σημασία τοῦ κειμένου τῆς Ραβέννας;» καί ἄν «εἶναι ἐφικτός ὁ στόχος τῆς ἀποκατάστασης τῆς ἐνότητας Ὁρθόδοξης καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας;» ἀπήντησε:

«Δέν μιλάμε γιά ἐνωση Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν. Δέν πρόκειται περὶ μείζωσος τῶν δύο, ἀλλά περὶ τῆς ἀκεραίας ἀποκατάστασος τῆς κοινῆς μεταξὺ Ἀνατολῆς καί Δύσεως. Ἐνότητα, διατηρώντας τὴν διαφορετικότητά μας. Δέν πρόκειται περὶ ἐνωμένης Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θὰ διατηρήσει τὴν παράδοσή της. Τό σημαντικό είναι ὑπὸ ποῖες προϋποθέσεις καί μὲ ποῖον τρόπο μπορεῖ νὰ ἐπανασυσταθεῖ (νὰ ἀρχίσει ἡ ἐπαναποκατάσταση) ἡ κοινῆ μετὰ τὴν Ρώμη. Πρόκειται, συνεπῶς, γιά ἕναν πνευματικὸ ἐμπλουτισμὸ. Δέν πρόκειται νὰ ἀφαιρεθεῖ τίποτε τὸ οὐσιῶδες ἀπὸ κανέναν. Ἰσα-ἴσα πρόκειται περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν θείων δωρημάτων, τὰ ὁποῖα ἀξιώθηκαμε νὰ ἔχουμε καί οἱ δύο, ὥστε τελικὰ νὰ ἐμπλουτισθοῦμε καί οἱ δύο, δηλαδὴ ἡ μία Ἐκκλησία διὰ τῆς ἄλλης καί ἀμφοτέρως ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη» (<http://panagiotisandriopoulos.blogspot.com/2008/12/walter-kasper.html>).

Ὁ συνεχῆς ἐναγκαλισμὸς, ὅμως, μέ τούς αἵρετικούς, ἡ τιμὴ καί ἡ ἀναγνώριση στοὺς αἵρεσιάρχες, ἡ συνοδοιπορία μέ τούς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, ἡ πρόσληψη ἰδεῶν καί ἀντιλήψεων ὀργανώσεων τῆς νέας ἐποχῆς, ἡ παροχὴ στηρίξεως καί νομιμοποιήσεως στοὺς ποικίλους μηχανισμοὺς της, δέν ὀρθοτομοῦν τὸν λόγος τῆς ἀληθείας, ἀντιθέτως ἐπιτείνουν τὴν σύγχυση, ἀποπροσανατολίζουν τὸν πιστὸ λαὸ ἐγκαταλείποντάς τον ἀπροστάτευτο καί ἀποίμαντο.

Τὴν πορεία αὐτὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου φαίνεται νὰ ἀκολουθεῖ ὑπάκουα καί πιστά καί ἡ Διοικοῦσα Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία. «Πάντα μαζί. Σέ ὅλα μαζί» (Ἐλεύθερος Τύπος, 14/5/2008) εἶναι ἡ νέα γραμμὴ πού διέπει τίς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας (τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας), ὅπως τονίστηκε στὴν συνέντευξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴν Ἀθήνα μετὰ τὴν συνάντησή του μέ τὸν Μακαριώτατο κ. Ἱερώνυμο στό Φανάρι. Τό διαβεβαιώνει, ἐπίσης, καί ὁ ὑπέρμαχος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Καθηγητῆς καί Πρόεδρος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Πέτρος Βασιλειάδης μιλώντας στὴν ἔφημερίδα Μακεδονία: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου σαφῶς συντάσσεται μέ τό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἀλλά ὑστερεῖ σέ πρωτοβουλίες, ὥστε νὰ διαφωτισθεῖ ὁ λαὸς σέ σχέση μέ τό διάλογο» (Μακεδονία, 24-5-2009, σελ. 55).

Σέ πρόσφατη συνέντευξή του, ἄλλωστε, στὴν ἐπίσημη ἔφημερίδα τοῦ Βατικανοῦ *Avenire* (15-4-2009) ὁ Μακαριώτατος χαρακτήρισε τό Κείμενο τῆς Ραβέννας ὡς «ἕνα θετικὸ θῆμα τό ὁποῖο περιμένει τὴν συνέχειά του». Σέ σχετικὴ ἐρώτηση μάλιστα πού χαρακτήριζε ὡς «ἀντικαθολικὲς προκαταλήψεις» καί «διακρίσεις» τὴν μὴ ἀποδοχὴ τῶν μυστηρίων τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, ὁ Μακαριώτατος, ταυτιζόμενος μέ τό πνεῦμα τῆς ἐρωτήσεως, ἀπήντησε ὅτι «οἱ ὅποιες μεμονωμένες ἀπόψεις ἢ ἀκραῖες ἀντιδράσεις δέν ἐκφράζουν τίς ἐπίσημες τοποθετήσεις τῆς Ἐκκλησίας» (<http://panagiotisandriopoulos.blogspot.com/2009/04/avenire.html?showComment=1240327800000>).

Καί διερωτώμεθα, ποιὲς εἶναι «οἱ ἐπίσημες τοποθετήσεις τῆς Ἐκκλησίας» γιά τό συγκεκριμένο ζήτημα; Ὑπάρχει ἐπίσημη ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ἀναγνωρίζει τὰ

Εἶναι «ἀκραῖοι» καί «μεμονωμένες περιπτώσεις» οἱ Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού σέ πλεῖστες δημόσιες ἀναφορὰς τους, ἀλλά καί κατ' ἰδίαν συζητήσεις τους, καταδικάζουν τὴν αἵρεση τοῦ παπισμοῦ, ὅπως καί πολλοὶ σεβαστοὶ Γέροντες, κληρικοὶ, μοναχοὶ, ἔγκριτοι καί καταξιωμένοι Καθηγητές;

μυστήρια τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν; Πότε ἐλήφθη τέτοια ἀπόφαση;

Ποιές θεωρεῖ «μεμονωμένες ἀπόψεις ἢ ἀκραῖες ἀντιδράσεις» ὁ Μακαριώτατος;

Τὴν ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νά μὴν ἀποδεχθεῖ καί νά ἀσκήσει δριμεία κριτική στό Κείμενο τοῦ Βalamand, τό ὁποῖο ἀνεγνώριζε ἀποστολική πίστη, ἀποστολική διαδοχή καί ἔγκυρα μυστήρια στούς Ρωμαιοκαθολικούς; (Ἐκκλησιαστική Ἀλήθεια, 393/16-1-1994).

Τὴν ἄποψη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου ὅτι «στὸν Παπισμό, οὐσιαστικά, δὲν ὑπάρχει ἀποστολική παράδοση καὶ ἀποστολική διαδοχή... δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε λόγο γιὰ Ἱερωσύνη... Ἡ μόνη καὶ ἀληθινὴ Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη. Ἐξω ἀπὸ αὐτὴν δὲν ὑπάρχουν Ἐκκλησίες, ἀλλὰ αἵρετικὲς συναδροῖσεις καὶ αἵρετικὰ διδασκαλεῖα. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι χωρισμένη καί, φυσικά, δὲν μπορούμε νὰ μιλοῦμε γιὰ ἔνωση Ἐκκλησιῶν'. Ὁ σύγχρονος Παπισμός, πὸν ταυτίζεται μὲ τὴν φραγκικὴ κυριαρχία, εἶναι στὴν πραγματικότητα μία πολιτικοοικονομικὴ ὀργάνωση πὸν ἀποβλέπει σὲ ἄλλους σκοποὺς, στὴν κοσμικὴ κυριαρχία καί, φυσικά, πάνω ἀπὸ ὅλα στὴν διάλυση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμωσύνης»; (Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί ἁγ. Βλασίου κ. Ἱεροθέου, *Γέννημα καὶ θρέμμα Ρωμηοί*, ἔκδ. Ἰ. Μ. Γενεδλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), Λειβαδεῖα 2000, σελ. 110-112).

Τὴν ἄποψη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς «θρησκευτικὴ κοινότητα» πὸν «ἀπώλεσε τὴν χάριν τοῦ Ζῶντος Θεοῦ καὶ ἐξέπεσαν ἀπὸ αἵρέσεως εἰς αἵρεσιν» καί πὸν χαρακτηρίζει «ἐπαίσχυντο» ἀπὸ ὀρθοδόξου πλευρᾶς τό Κείμενο τῆς Ραβέννας; (Ὁρθόδοξος Τύπος, τ. 1737).

Τὴν ἄποψη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως ὁ

ὁποῖος σὲ συνέντευξή του στό Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δήλωσε εὐδαρσῶς καὶ κατηγορηματικά ὅτι ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς δὲν εἶναι Ἐκκλησία;

Εἶναι «ἀκραῖοι» καί «μεμονωμένες περιπτώσεις» οἱ Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πὸν σὲ πλεῖστες δημόσιες ἀναφορές τους, ἀλλὰ καί κατ' ἰδίαν συζητήσεις τους, καταδικάζουν τὴν αἵρεση τοῦ παπισμοῦ, ὅπως καί πολλοὶ σεβαστοὶ Γέροντες, κληρικοὶ, μοναχοί, ἔγκριτοι καί καταξιωμένοι Καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν, πὸν φρονοῦν ἐπίσης καί διατυπώνουν στὰ συγγράμματά τους, ὅτι ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς δὲν εἶναι Ἐκκλησία, δὲν ἔχει ἀποστολικὴ πίστη καὶ διαδοχή καί κατὰ συνέπεια δὲν ἔχει ἱερωσύνη καί μυστήρια;

Ἐπὶ ἄρχῃ Συνοδικὴ ἔγκριση τοῦ Κειμένου τῆς Ραβέννας ἢ ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν προσωπικὴ του ἐκτίμηση, μεμονωμένη ἄποψη, δηλαδή, στὴν συνέντευξή του στό Avenir;

Προκαλεῖ μάλιστα ἀπορία τό γεγονός ὅτι, ἐνῶ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπολύτως ἐνημέρωση τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἐπισήμου διαλόγου μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς, ἐπιλέγεται ἢ ἐπίσημη ἐφημερίδα τοῦ Βατικανοῦ γιὰ τὴν προβολὴ τῶν σχετικῶν ἀπόψεων.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν ὑπάρχει καμμία ἐπίσημη φωνὴ διαμαρτυρίας ἀπὸ τό σῶμα τῶν Ἱεραρχῶν

«Πάντα μαζί. Σὲ ὅλα μαζί» εἶναι ἡ νέα γραμμὴ πὸν διέπει τίς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας (!)

Ὁ Οὐνίτης «ἐπίσκοπος» κ. Δημ. Σαλάχας καί οὐνίτες «ἱερεῖς», κατά τήν ἑορτή τῶν Θεοφανείων στήν Ἀθήνα (6 Ἰανουαρίου 2009). Ἀποκαλυπτική εἰκόνα τῆς παραπλανήσεως τῶν Ὀρθοδόξων πιστῶν.

μας. Δέν ἀμφισβητοῦμε, βεβαίως, τό ὀρθόδοξο φρόνημα τῶν περισσοτέρων Ἱεραρχῶν μας καί τά ἀντιπαπικά καί ἀντιοικουμενιστικά τους αἰσθήματα, τά ὅποια πολλές φορές ἐκφράζουν σέ κατ' ἰδίαν συζητήσεις ἢ σέ δημόσιες ἀναφορές γενικοῦ περιεχομένου. Οἱ ἱστορικές, ὅμως, καταδίκες τοῦ παπισμοῦ ἢ τοῦ προτεσταντισμοῦ στό ἀπώτερο παρελθόν καί οἱ γενικόλογες καί περιστασιακές στηλιτεύσεις ἀποφάσεων ἢ συμπεριφορῶν τοῦ Π.Σ.Ε., χωρίς τήν ταυτόχρονη καταδίκη καί τῶν Ὀρθοδόξων (Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπισκόπων, Μητροπολιτῶν, θεολόγων Καθηγητῶν, ἀντιπροσώπων-μελῶν κ.λπ.) πού συνομολογοῦν τίς ἀποφάσεις αὐτές καί συνεργοῦν στίς ἀνορθόδοξες συμπεριφορές, καταλήγουν νά εἶναι ἄνευ ἀξίας καί κενές περιεχομένου.

Γιά παράδειγμα καταδικάζουμε τίς συμπροσευχές καί συμφωνοῦμε πώς αὐτές ἀπαγορεύονται ἀπό τούς κανόνες, ὅμως ὄχι μόνον δέν διαμαρτυρόμεθα πού συμμετέχουν σέ συμπροσευχές μέ αἰρετικούς καί ἀλλοθρήσκους ὀρθόδοξοι Ἀρχιερεῖς, ὄχι μόνον δέν τούς καταδικάζουμε, ἀλλά οὔτε κἄν δείχνουμε νά ἐνοχλούμαστε. Οὔτε μία φορά δέν ἔχει τεθεῖ θεσμικά ἀνάλογο θέμα στήν Ἱερά Σύνοδο ἢ στήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας ἀπό κάποιον Ἐπίσκοπό μας.

Παρά τήν συλλογική καταδίκη τῆς Οὐνίας καί τά πάνδεινα πού ἔχουμε ὑποστει· οἱ Ὀρθόδοξοι ἀπό τούς γενίτσαρους αὐτοῦς τῆς πίστεως, παρά καί τήν κατηγορηματική μάλιστα ἀπόφαση τῆς Συνόδου τῆς Ρόδου ὅτι «Οὐνία καί διάλογος εἶναι ἀσυμβίβαστα», τό 1993 στό Βαλαμάνδ τοῦ Λιβάνου ἡ Οὐνία ἀναγνωρίστηκε ἐπίσημως καί ἀπό τούς Ὀρθοδόξους: «Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀνατολικὰς καθολικὰς Ἐκκλησίας (σημ. οὐνιτικὰς), εἶναι σαφές ὅτι αὐταί, ὡς τμήμα τῆς καθολικῆς Κοινωνίας, ἔχουν τὸ δικαίωμα νά ὑπάρχουν καί νά δροῦν διὰ νά ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν πιστῶν των» (Ἐπίσκεψις, τ. 496, 1993). Μέ τήν ἐπανεναρξη τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου τό 2006 στό Βελιγράδι καί τήν ἀνάληψη τῆς ἐπίσημης ἐκπροσώπησης τῶν Ὀρθοδόξων ἀπό τόν Ἐπίσκοπο Περγάμου κ. Ἰωάννη, τό ζήτημα τῆς Οὐνίας κριθῆκε πώς δέν ἀφορᾷ ἄμεσα τόν διάλογο καί ἀφέθηκε στίς καλῆνδες.

Κι ὅμως, μέ ἐξαιρεση τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, δέν ὑπῆρ-

ξε άλλη επίσημη διαμαρτυρία από ὀρθόδοξο Ἱεράρχη γιὰ τὴν ὕπαρξη οὐνιτικῆς «ἐπισκοπῆς» στὴν Ἀθήνα, ἡ ὁποία δὲν δικαιολογεῖται ἀπὸ τὸ ὀλιγάριθμο τῶν μελῶν της, καθὼς καὶ γιὰ τὴν χειροτονία τοῦ νέου «ἐπισκόπου» κ. Δημητρίου Σαλάχα. Ἀντιθέτως ὁ κ. Σαλάχας ἔλαβε τίς συγχαρητήριες εὐχές τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τὴν προσφορά ἑνὸς Ἁγίου Ποτηρίου ὡς «συμβολικοῦ δώρου».

Καμμία δημόσια διαμαρτυρία ἀπὸ ὀρθόδοξο Ἀρχιερέα γιὰ τὴν ἀμαύρωση τοῦ ἱστορικοῦ Φαναρίου ἀπὸ τὸν αἰρεσιάρχη Πάπα, τὴν ἐπίσημη μνημόνευση καὶ τὸν πολυχρονισμό του κατὰ τὴν τέλεση τῆς ὀρθοδόξου δοξολογίας, τὴν συμμετοχή στὴν συνοδεία του τοῦ οὐνίτη καρδινάλιου Ignace Moussa Daoud, τὸν ὁποῖο μάλιστα ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης τίμησε καὶ τοῦ δῶρισε χρυσὸ σταυρό, τὸν Νοέμβριο τοῦ 2006.

Ἀλλὰ καὶ λογιότατοι καὶ πολυγραφότατοι Ἱεράρχες, πού ἔχουν ἐκπονήσει ἀριότατες θεολογικὲς μελέτες τίς ὁποῖες δὲν παύουμε νὰ μελετοῦμε καὶ νὰ ἐπαινοῦμε καὶ νὰ στηριζόμαστε ἐπιστημονικά σὲ αὐτές, περιορίζονται στίς καταδίκες τοῦ παπισμοῦ μέχρι τὸ 1204! Ἐντοπίζουν σωστά τὴν ρίζα τοῦ δυτικοῦ ἀθεϊσμοῦ στὸν βαρλααμικὸ ὀρθολογισμό καὶ τὴν ἀποδοχή τῆς κτιστῆς χάρις, πού θυσιάζει τὴν Θεανθρωπότητα στὸν βωμὸ τοῦ ἐξατομικευμένου ἀνθρωπισμοῦ τὸν ὁποῖο καταδικάζουν διαρκῶς καὶ ἀπερίφραστα. Ἀδυνατοῦν, ὅμως, νὰ διακρίνουν (καὶ πολὺ περισσότερο νὰ καταδικάσουν) τὸ ἴδιο ἀκριβῶς πνεῦμα πού κυριαρχεῖ στοὺς σύγχρονους οἰκου-

μενικούς διαλόγους.

Δηλώνουν καὶ διαδηλώνουν συνεχῶς καὶ μὲ ἀπόλυτη κατηγορηματικότητα, ἀναλώνοντας

Ἐπάνω: Ὁ οὐνίτης -κοπτικοῦ ρυθμοῦ- Ignace Moussa στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ κατὰ τὴν ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία.

Κάτω: Παραλαμβάνει ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη τὸ ἀναμνηστικὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα στὸ Φανάρι τὸν Νοέμβριο τοῦ 2006.

πλῆθος μελετῶν, ἄρθρων καὶ βιβλίων ὅτι ὁ παπισμὸς δὲν εἶναι Ἐκκλησία, ὅτι οἱ παπικοί δὲν ἔχουν θεία χάρις καὶ ἄρα δὲν ἔχουν μυστήρια, ἀλλὰ δὲν γράφουν ἀπολύτως τίποτε ὅταν οἱ παπικοί ἀναγνωρίζονται ἐπίσημως ὡς Ἐκκλησία ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, ὅταν οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποί μας στοὺς διαλόγους ἀναγνωρίζουν ὡς ἐκκλησίες

τήν πανσπερμία τῶν προτεσταντικῶν ὁμολογιῶν, ὅταν ἀποδεχόμεστε κείμενα, ὅπως αὐτό τοῦ Porto Alegre τῆς Βραζιλίας, ὅπου τόν Φεβρουάριο τοῦ 2006 πραγματοποιήθηκε ἡ Θ΄ Γενική Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε. μέ τίς ἀποφάσεις τῆς ὁποίας (πού συνυπέγραψαν καί

● Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί ὁ Πάπας πρὶν ἀνταλλάξουν τόν λειτουργικό ἀσπασμό στήν διάρκεια τῆς Ὁρθοδόξου Θείας Λειτουργίας στό Φανάρι τόν Νοέμβριο τοῦ 2006.

Καί συνεχίζουμε στόν μακάριο ἐφησυχασμό μας, στήν νωχέλεια τοῦ εὐδαιμονιομοῦ μας, στήν νωθρότητα τῆς εὐμάρειάς μας. Συνεχίζουμε στήν ἀσφάλεια τῆς εὐημερίας μας, στήν ἐπάρκεια τῶν ἐπιτοχιῶν μας, στήν ἀπάθεια τῆς αὐταρέσκειάς μας. Ἐπίσκοποι, κληρικοί, μοναχοί καί λαϊκοί συνωμοτοῦμε σ' αὐτή τήν ἔνοχη σιωπή, τήν ἀδιέφορη ἀπραξία, τήν ἀτολμη ἐπιφυλακτικότητα.

οἱ ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι καί δῆ καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος) καταργεῖται κάθε ἔννοια ἐκκλησιολογίας καί ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ἀποποιεῖται τήν ιδιότητά της ὡς τῆς «Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας».

Θέλουμε νά πιστεύουμε ὅτι ἰσχύουν γιά τούς Ἀρχιερεῖς μας, τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὅσα ἔγραφε ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος στήν ἐπιστολή του πρὸς τόν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα:

«Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, Παναγιώτατε, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, σιωπῶσι καί ἀνέχονται

τάς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Πίστει ἀκροβασίας καί μειοδοσίας Ὑμῶν, οὐχί ἔνεκα ἠμβλυμμένης Ὁρθοδόξου συνειδήσεως, οὐδ' ἔνεκα ἀποδοχῆς τοῦ συνθήματος 'Ἀγάπη ἄνευ ὄρων καί ὀρίων', ἀλλά μόνον διότι κήδονται τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας καί σκέπτονται μετά τρόμου τάς ἐξελίξεις καί τάς καταλήξεις τῶν σχισμάτων. Ἄν ἱελικῶς προχωρήσετε ἀκόμη, ἂν προβῆτε εἰς 'ἐνώσεις', τότε θά ἴδητε ποίαν στάσιν θά τηρήσῃ ἔναντι Ὑμῶν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Μή συνάγετε συμπεράσματα περί τῶν διαδέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔκ τινων ἐκδηλώσεων ἀβροφροσύνης, ὑπερβολικῶν, ὅντως, πρὸς τόν προκαθήμενον τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἄν, ἐπαναλαμβάνω, προχωρήσετε περαιτέρω, τότε θά ἴδητε ποῖοι θά ἀκολουθήσωσιν Ὑμῖν... Θά μείνωσι μεθ' ὑμῶν οἱ κοσμικοὶ κύκλοι, οἱ θεωροῦντες τήν Θρησκείαν ὡς ἓνα καλόν καί ὠφέλιμον κοινωνικόν δεσμόν, ἀλλ' οὐδέν συνειδητόν μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου, *Τά δύο ἄκρα (Οἰκουμενισμός καί Ζηλωτισμός)*, ἐκδ. Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνης, Ἀθήνα 1997, σελ. 28).

Σήμερα οἱ μόνες φωνές διαμαρτυρίας, ὄχι μόνον γιά τά οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα, ἀλλά καί γι' αὐτούς πού τά διαπράττουν, προέρχονται μόνον ἀπό λαϊκοὺς, καθηγητές, κληρικούς καί μοναχοὺς, συλλόγους, ἔντυπα, διαδικτυακοὺς τόπους. Ἀλλά καί αὐτές τίς φωνές φροντίζουμε νά τίς στιγματίζουμε, νά τίς περιθωριοποιούμε,

νά τις ἀπαξιῶνουμε, νά τις ἀποδυναμώνουμε, νά τις περιστέλλουμε, νά τις ἐνοχοποιῶμε. Νά τις θεωροῦμε «ἀκραῖες καί μεμονωμένες περιπτώσεις», κατά τόν Μακαριώτατο κ. Ἱερώνυμο, ὡσάν ἡ ἀλήθεια νά προσμετρᾶται μέ ὄρους καί συσχετισμούς τῆς πλειοψηφίας. Γι' αὐτό καί καταδικάζουμε συλλήβδην τούς ἀντιφρονοῦντες ὡς ἀκραίους, ὡς φανατικούς, ὡς φονταμενταλιστές. Τούς ἀποδίδουμε διαθέσεις ἐντυπωσιασμοῦ, προβολῆς καί ἐπιδείξεως, τούς χλευάζουμε ὡς ἐπίδοξους σωτῆρες καί ζηλωτές.

Καί συνεχίζουμε στόν μακάριο ἐφησυχασμό μας, στήν νωχέλεια τοῦ εὐδαιμονισμοῦ μας, στήν νωδρότητα τῆς εὐμάρειάς μας. Συνεχίζουμε στήν ἀσφάλεια τῆς εὐημερίας μας, στήν ἐπάρκεια τῶν ἐπιτυχιῶν μας, στήν ἀπάθεια τῆς αὐταρέσκειάς μας. Ἐπίσκοποι, κληρικοί, μοναχοί καί λαϊκοί συνωμοτοῦμε σ' αὐτή τήν ἔνοχη σιωπή, τήν ἀδιάφορη ἀπραξία, τήν ἀτολμη ἐπιφυλακτικότητα.

Εἶναι πραγματικά λυπηρό ὅτι καί ἀπό τόν χῶρο τοῦ μοναχισμοῦ, πού στάθηκε πάντοτε ὁ προμαχῶνας τῆς ὑπερασπίσεως τῶν τιμαλφῶν τῆς πίστεώς μας, μόνον ἐλάχιστες φωτεινές ἐξαιρέσεις, πού ἐπιβεβαιώνουν τόν κανόνα τῆς γενικώτερης νωχέλειας, συνεχίζουν νά ἀνδίστανται, νά στηρίζουν καί νά πληροφοροῦν τό ὀρθόδοξο ποιμνιο. Δυστυχῶς ἡ σύγχρονη ἄνδηση τοῦ μοναχισμοῦ μας ἀναλώνεται πολλές φορές μόνον στήν κτιριακή ἀνασυγκρότηση, τήν διοικητική καί διαχειριστική ἀναδιοργάνωση, στήν μέριμνα γιά τήν κάλυψη βιοτικῶν ἀναγκῶν χωρίς τόν ἀνάλογο ζήλο καί γιά τήν προάσπιση καί τήν ὁμολογία τῆς πίστεως, πού ἦταν πάντοτε ἔργο τῶν μοναχῶν.

Καί πιο λυπηρό εἶναι τό γεγονός ὅτι ἀκόμη καί τό Ἅγιον Ὅρος, πού ὑπῆρξε πάντα τό προπύργιο καί τό καύχημα τῆς πίστεώς μας, τό στήριγμα ὄλων τῶν ὀρθοδόξων, κληρικῶν, μοναχῶν καί λαϊκῶν, πού βρισκόταν πάντα στίς ἐπάλξεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί ἐθνικῶν ἀγώνων, τά τελευταῖα χρόνια, πρὶν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, σιωπᾶ χαρακτηριστικά. Μία σιωπή πού γεννᾶ πικρία,

ὀδύνη καί ἀπογοήτευση.

Ἀλλά καί οἱ λαϊκοί δέν στεροῦνται ἀναλόγου εὐθύνης. Τά θέματα τῆς πίστεως, ἄλλωστε, ἄπτονται τῆς προσωπικῆς συνειδήσεως τοῦ καθενός, γι' αὐτό καί ὁ καθένας φέρει ἀκέραια τήν εὐθύνη γιά τίς ἀποφάσεις καί τίς ἐπιλογές του. Ἄς πάψουμε, λοιπόν, νά μετατοπίζουμε τίς εὐθύνες μόνον στούς ἄλλους. Ἡ μετατόπιση τῶν εὐθυνῶν δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τήν ἀγνωσία μας καί τήν παντελή ἔλλειψη μαθητείας σέ θεολογικά καί πνευματικά ζητήματα. Δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τήν λανθασμένη ἀξιολόγηση τῶν στόχων καί τῶν προτεραιοτήτων στήν ζωή μας, ὅπου τά πνευματικά ζητήματα ἀποτελοῦν συνήθως τό ἐλάχιστο συμπλήρωμα. Δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τήν νοθευμένη βιοθεωρία, τήν ἐκκοσμίκευση, τήν πολυπραγμοσύνη, τήν ἐξουθενωτική βιοτική μέριμνα, πού ἐξασθενίζει κάθε προσπάθεια βιώσεως τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Πολλές φορές, ἐπίσης, ἐπιχειροῦμε νά καλύψουμε τήν ἀτολμία καί τήν ἀπροθυμία μας γιά τήν ὁμολογία τῆς πίστεώς μας κάτω ἀπό τό πρόσημα τῆς δῆθεν ἀναρμοδιότητός μας ἀναμέ-

Τά θέματα τῆς πίστεως, ἄλλωστε, ἄπτονται τῆς προσωπικῆς συνειδήσεως τοῦ καθενός, γι' αὐτό καί ὁ καθένας φέρει ἀκέραια τήν εὐθύνη γιά τίς ἀποφάσεις καί τίς ἐπιλογές του. Ἄς πάψουμε, λοιπόν, νά μετατοπίζουμε τίς εὐθύνες μόνον στούς ἄλλους. Ἡ μετατόπιση τῶν εὐθυνῶν δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τήν ἀγνωσία μας καί τήν παντελή ἔλλειψη μαθητείας σέ θεολογικά καί πνευματικά ζητήματα.

νοντας ἄλλους νά μᾶς καθοδηγήσουν ἢ νά μᾶς καλέσουν σέ ὁμολογία. Καί παρατηρεῖται τό φαινόμενο ὅτι, ἐνῶ εἴμαστε ἰδιαίτερα ἐπιτυχημένοι καί ἀποδοτικοί σέ πολλούς τομεῖς (ἐπαγγελματικό, κοινωνικό, ἐπιστημονικό, οἰκογενειακό κ.ἄ.) καί διακρινόμαστε σέ διάφορα επίπεδα, στό θέμα, ὅμως, τῆς πίστεως καί τῆς ὁμολογίας παρουσιαζόμαστε ἀνεξήγητα ἀνεπαρεκτεῖς καί

ἀδρανεῖς. Διστάζουμε νά ἀναλάβουμε τίς εὐθύνες μας περιμένοντας κάτι ιδιαίτερα ἐξαιρετικό νά συμβεῖ (πληροφορίες προσωρατικῶν, θαυμαστά γεγονότα, σημεῖα ἢ ὅτι ἄλλο), τό ὅποιο θά μᾶς πείσει νά ὁμολογήσουμε. Κάτι ἐξαιρετικό τό ὅποιο, βεβαίως, τό πιό πιθανό εἶναι νά μήν συμβεῖ, γιατί τί μεγαλύτερο σημεῖο περιμένουμε ἀπό αὐτή τήν ἀποκεκαλυμμένη Ἀλήθεια τοῦ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτσι ὅπως μᾶς ἔχει παραδοθεῖ ἀπό τήν παράδοση καί τούς Ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐπάνω: Συμπροσευχή στήν διαθρησκευτική συνάντηση τῆς Ἀσίας τό 1986. Στό κέντρο ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β', ἀριστερά του ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων Ἀθηναγόρας καί δεξιά του ὁ Δαλάι Λάμα.

Κάτω: Σιωπηλή συμπροσευχή τοῦ Πατριάρχου μπροστά σέ «ὁμοίωμα» τῆς ὑδρογείου μέ τόν πρόεδρο τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Γροιλανδίας καί θρησκευτικούς ἡγέτες Ρωμαιοκαθολικῶν, Εὐαγγελικῶν, Λουθηρανῶν, Σιτῶν καί Σουνιτῶν Μουσουλμάνων, Ἰουδαίων, Σιντοϊστῶν, Βουδιστῶν καί Ἰνδουιστῶν στό 7ο περιβαλλοντικό συμπόσιο ἐν πλῆ: «Θρησκεία, Ἐπιστήμη καί Περιβάλλον», Ἀρκτικός Ὠκεανός, Γροιλανδία, Ὀκτώβριος 2007. (πηγή: <http://www.interchurch.dk/cn/cn.php?key=1846>).

Οἱ σύγχρονες ψυχοτεχνικές μέθοδοι, ἄλλωστε, τῆς παγκοσμιοποίησης καί τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων αὐτό ἀκριβῶς ἐπιδιώκουν: τόν ἐφησυχασμό καί τήν φίμωση τοῦ πιστοῦ λαοῦ μέ σκοπό τήν τελική ὑποταγή του στούς σχεδιασμούς τῆς νέας ἐποχῆς. Ὅλα περνοῦν μπροστά ἀπό τά μάτια μας (διαφάνεια), ἀλλά μέ τέτοια ταχύτητα, ὥστε νά μήν μπορούμε νά τά ἀξιολογήσουμε καί νά ἀντιδράσουμε (καθήλωση). Ἔτσι ἀφαιρεῖται τό δικαίωμα τῆς κρίσεως ἀπό τούς λαούς καί τούς πολίτες (ζαλισμένο κοπάδι) καί γίνονται εὐκολα ὑποχείρια τῆς ἐκάστοτε διαφημίσεως-προπαγάνδας (χειραγώγηση).

Ἄς μήν λησμονοῦμε, ὅμως, ὅτι αὐτό τό «ζαλισμένο κοπάδι», τό προδομένο καί ἐγκαταλελειμμένο ἀπό τούς κοινωνικούς, πολιτικούς, πολλές φορές ἀκόμη καί ἀπό ἐκκλησιαστικούς του ἡγέτες, εἶναι ὁ λαός τοῦ Θεοῦ, οἱ πιστοί χριστιανοί πού φέρουν τήν χάρη τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος καί τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας. Μόλις, σύν Θεῷ, ἐνεργοποιηθεῖ αὐτή ἡ χάρη

καί ὁ πιστός λαός ἔρδει σέ συναίσθηση, εἶναι βέβαιο ὅτι θά ἀπορρίψει κατηγορηματικά καί δυναμικά ὅλες τίς ἀντορθόδοξες ἀντιλήψεις καί πρακτικές, ἀλλά καί τούς ἐκφραστῆς τους.

Παρατηρεῖται, ἐπίσης, καί τό ἐξῆς ὀξύμωρο φαινόμενο: τά οἰκου-

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κατά τήν διάρκεια τῆς ὁμιλίας του στήν βοή ἐπέτειο τῆς ἰδρύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.

μενιστικά ἀνοίγματα τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας ἡγετῶν καί αὐτῶν πού μέ τήν σιωπή τους γίνονται συνεργοί στά ἔργα τους τά ἀντιμετωπίζουμε μέ ἄκρα οἰκονομία δικαιολογώντας συνεχῶς τίς ἐνέργειές τους, ὅτι δῆθεν γίνονται κάτω ἀπό πίεση ἢ ὅτι παρότι σιωποῦν εἶναι ἄνθρωποι καλῶν διαθέσεων, ἀγαθοί καί πνευματικοί, ἄξιοι Ἱεράρχες μέ ποιμαντικό ἔργο κ.λπ. Ἀντίθετα, γιά τίς περιπτώσεις πού ἀσκεῖται κριτική στά οἰκουμενιστικά αὐτά ἀνοίγματα ἐφαρμόζουμε τήν ἀπόλυτη ἀκρίβεια ἐξετάζοντας ἐνδελεχῶς καί τήν παραμικρή λεπτομέρεια πού ἀφορᾷ τόν ἀντιφρονοῦντα (σέ ποιό «κλίμα» ἀνήκε, ἂν εἶχε ἄδεια ἀπό τόν ἐπίσκοπό του νά γράψει ἢ νά μιλήσει, ἂν χρησιμοποίησε αὐστηρό ὕφος κ.ἄ). Πολλές φορές μάλιστα ἀκούγεται καί τό ἐπιχείρημα ὅτι πῶς μποροῦμε νά ἐκφέρουμε αὐθαίρετα ἀπόψεις, ἀφοῦ «δέν ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία» ἢ τό γνωστό «ὄ.τι πεῖ ἡ Ἐκκλησία». Καί διερωτώμεθα, πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιά τήν συμμετοχή τοῦ Πατριάρχη μας στήν λειτουργία τῶν

παπικῶν; Πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιά τήν χοροστασία τοῦ Πάπα στήν ὀρθόδοξη δοξολογία στό Φανάρι; Πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιά τήν ἀναγνώριση τῆς θεωρίας τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», τῆς «βαπτισματικῆς θεολογίας», τῆς ἀποδοχῆς τῶν παπικῶν μυστηρίων, τῆς ἀποδοχῆς ὡς ἐκκλησιῶν τῆς πανσπερμίας τῶν προτεσταντικῶν ὁμολογιῶν, τῆς ἀνοχῆς καί νομιμοποιήσεως τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν καί τῆς ἱερολογίας τοῦ γάμου τῶν ὁμοφυλοφίλων; Πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιά τήν ἀποδοχή τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα ὡς δῆθεν «πρωτείου διακονίας καί τιμῆς»;

Στό ἐρώτημα ἂν ἐπιβάλλεται ὑπακοή στούς Ἐπισκόπους σέ θέματα ἀντίθετα πρός τήν πίστη μας, μᾶς ἀπαντᾷ μέ σαφήνεια ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Πῶς οὖν ὁ Παῦλός φησι 'πέιδεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καί ὑπέεικετε'; Ἀνωτέρω εἰπών, 'ὣν ἀναθεωροῦντες τήν ἔκβασιν τῆς ἀνασιροφῆς μιμῆσθε τήν πίστιν', τότε εἶπε, 'πέιδεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καί ὑπέεικετε'. Τί οὖν, φησίν,

Ὁ ἐσπερινός τῆς Ἀγίας στού Φανάρι τό Πάσχα τοῦ 2009. Διακρίνεται ὁ τοπικός Ρωμαιοκαθολικός ἐπίσκοπος κ. Louis Pelâtre ὁ ὁποῖος συμμετεῖχε στόν ἐσπερινό καί ἀνέγνωσε τό Εὐαγγέλιο στά λατινικά (<http://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=1065&tla=gr>).

**Σεβόμαστε τοὺς θεομοῦς
καί τὰ πρόσωπα.
Δέν ἐκτιμοῦμε, ὅμως,
καθόλου καί καταδικάζο-
με ἀπερίφραστα καινοφα-
νεῖς θεωρίες καί ἐνέργειες
πού στρέφονται κατά τῆς
ὀρθοδόξου πίστεώς μας.
Ἀρνούμαστε νά τίς ἀποδε-
χθοῦμε ἀπό ὅπου καί ἂν
προέρχονται, ὅποιος καί ἂν
ἐπιχειρεῖ νά τίς ἐπιβάλει.**

Ἦταν πονηρός ἦ, καί μή πειδώμεθα; Πονηρός, πῶς λέγεις; εἰ μὲν πίστεως ἔνεκεν, φεῦγε αὐτόν καί παραίτησαι, μή μόνον ἄν ἄνθρωπος ἦ, ἀλλά καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατιών· εἰ δέ βίου ἔνεκεν, μή περιεργάζου..... ἐπεὶ καί τό, ‘μή κρίνετε, ἵνα μή κριθῆτε’, περί βίου ἐστίν, οὐ περί πίστεως· τό γοῦν ἐπαγόμενον τοῦτο δηλοῖ. ‘Τί γάρ βλέπεις’, φησί, ‘τό κάρφος τό ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τήν δέ δοκόν τήν ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;’. ‘Πάντα οὖν ὅσα ἂν λέγωσιν ὑμῖν’, φησί, ‘ποιεῖν, ποιεῖτε’ (τό δέ ποιεῖν ἔργων ἐστίν, οὐ πίστεως), ‘κατά δέ τά ἔργα αὐτῶν μή ποιεῖτε’. Ὁρῶς ὅτι οὐ περί δογμάτων ἐστίν ὁ λόγος, ἀλλά περί βίου καί ἔργων;» (Υπόμνημα εἰς τήν πρός Ἑβραίους Ἐπιστολήν, Ὁμιλία ΙΔ΄, Ι, ΕΠΕ 25, σ. 372).

Ἑρμηνεία: «Πῶς λοιπόν ὁ Παῦλος λέγει, ‘νά ὑπακούτε καί νά ὑποτάσσεσθε στούς προϊσταμένους σας’; Ἀφοῦ εἶπε προηγουμένως, ‘νά ἀναλογίζεσθε τήν ὄλη πορεία τῆς ζωῆς τους καί νά μιμησθε τήν πίστι τους’, κατόπιν πρόσθεσε, ‘νά ὑπακούτε καί νά ὑποτάσσεσθε στούς προϊσταμένους σας’. Τί λοιπόν θά συμβῆ, λέγει, ὅταν εἶναι κακός καί δέν τόν ὑπακοῦμε; Κακός, πῶς τό ἐννοεῖς; ἔάν εἶναι τέτοιος ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως, ἀπόφευγέ τον καί ἀπομακρύνσου ἀπ’ αὐτόν, ὄχι μόνον ἂν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλά κι’ ἂν ἀκό-

μη εἶναι ἄγγελος πού κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό· ἐάν ὅμως εἶναι κακός ὡς πρὸς τήν ἰδιωτική του ζωή, μήν ἀσχολῆσαι μ' αὐτήν... ἀφοῦ καί τό, 'μή κρίνετε, γιά νά μή κριθῆτε', ἀναφέρεται στόν τρόπο ζωῆς, κι' ὄχι στήν πίστι· βλέπεις ὅτι ὁ λόγος δέν γίνεται γιά δόγματα, ἀλλά γιά τρόπο ζωῆς καί πράξεως;».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροδθεός ἀναφέρει χαρακτηριστικά γιά τήν συμμετοχή καί τῶν λαϊκῶν στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί ἰδιαίτερος στήν ὁμολογία τῆς πίστεως:

«Πρέπει νά παρατηρηθῆ ὅτι τό χάρισμα τῆς θεολογίας δέν ἀνήκει ἀποκλειστικά στούς ἱερωμένους ἤ στούς ἔχοντας ἓνα πτυχίο θεολογίας, ἀλλά ἀνήκει σέ ὅλους τούς 'χαριτωμένους', τούς ἀλλοιωμένους ἀπό τήν ἄκτιστη ἐνέργεια τῆς θείας Χάριτος Κληρικούς καί λαϊκούς, πού ἀποτελοῦν τόν λαό τοῦ Κυρίου. Οἱ λαϊκοί μέσα στήν Ἐκκλησία δέν εἶναι τά 'παθητικά ἄτομα' πού δέχονται ἀπλῶς τήν καθοδήγηση, ἀλλά τά 'χαρισματοῦχα'. Ἄν οἱ ποιμένες ἔχουν τό χάρισμα τοῦ ποιμαίνειν, οἱ λαϊκοί διαδέχονται τό χάρισμα τοῦ ποιμαίνεσθαι 'εἰς νομάς σωτηρίους'. Ἄν ὁ κήρυξ τοῦ θείου Λόγου διαδέχεται τό χάρισμα τοῦ ἐξαγγέλλειν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, οἱ λαϊκοί μετέχουν τοῦ προφητικοῦ ἀξιώματος μέ τό νά ἀκούουν τόν θεῖο λόγο καί νά τόν ἐφαρμόζουν, σέ ὀρισμένες δέ περιπτώσεις νά δίνουν καί αὐτοί τήν μαρτυρία. Ἔτσι οἱ Κληρικοί μαζί μέ τούς λαϊκούς πού ζοῦν μυστηριακά στήν ἁγία Ἐκκλησία, ἔχουν τό χάρισμα τῆς μαρτυρίας (ὁμολογίας) τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Δέχονται τήν ἀλήθεια, τήν ζοῦν, τήν διαφυλάσσουν, τήν διακρίνουν ἀπό τήν πλάνη καί τήν ὁμολογοῦν μέ παρρησία, ὅπως ἔκαναν οἱ ἅγιοι Μάρτυρες...» (Ἀρχιμ. Ἱεροθέου Βλάχου, Ἀνατολικά, τόμος Α', σελ. 381-382).

Καί ὁ π. Γεώργιος Καψάνης σημειώνει σχετικά: «Ὅσον ἀφορᾷ δέ εἰς τήν διοίκησιν καί τήν διδασκαλίαν ἢ συμμετοχή τοῦ λαοῦ εἶναι θεμελιώδης ἐφ' ὅσον οὗτος, χαρισματοῦχος ὢν καί διδακτός Θεοῦ, ἀποτελεῖ μετά τοῦ κλήρου τήν ἀγρυπνοῦσαν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις μαρτυρεῖ (κρίνει, διακρίνει, ἐγκρίνει καί ἀποδέχεται, ἢ κατακρίνει καί ἀπορρίπτει) τήν διδασκαλίαν καί τὰς πράξεις τῆς ἱεραρχίας, ὡς ἀπεφάνθησαν καί οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῶν τῆς 6ης Μαΐου 1948» (Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Ἡ ποιμαντική

διακονία κατὰ τοὺς ἱερούς Κανόνας, Πειραιεύς 1976, σ. 110-112).

Καί ἡ Ἐγκύκλιος τεσσάρων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τόν Πάπα Πίο τό Θ' (1848) θέτει τόν πιστό λαό τοῦ Θεοῦ θεματοφύλακα καί ὑπερασπιστή τῆς ἀληθείας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, πού στάθηκε τό ἀνάχωμα ἐναντία σέ κάθε ἀπόπειρα καινοτομίας:

«Παρ' ἡμῖν οὔτε Πατριάρχαι οὔτε Σύνοδοι ἐδυνήθησάν ποτε εἰσαγαγεῖν νέα, διότι ὁ ὑπερασπιστής τῆς θρησκείας ἐστὶν αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι αὐτὸς ὁ λαός, ὅστις ἐδέλει τὸ θρησκευμα αὐτοῦ αἰωνίως ἀμετάβλητον καί ὁμοειδὲς τῷ τῶν Πατέρων αὐτοῦ» (Ἰω. Καρμίρη, Τὰ Δογματικὰ καί Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τ. II, Graz-Austria 1968, σελ. 920[1000]).

Ἀλλά καί τό ἀδιάφυστο στόμα τοῦ Κυρίου μας μᾶς πληροφορεῖ ὅτι «πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. 1,32) θέτοντας τήν ὁμολογία ὄχι μόνον ὡς ὑποχρέωση τῶν χριστιανῶν, ἀλλά καί ὡς προϋπόθεση τῆς σωτηρίας τους.

Ἡ ἀκαινοτόμητος ἀλήθεια τῆς ἁγίας πίστεώς μας, ἡ ἐλπίδα πάσης τῆς οἰκουμένης καί κιβωτός τῆς σωτηρίας μας ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας ζεῖ καί δά ζεῖ εἰς τοὺς αἰῶνες γιατί ἔχει Κεφαλή καί Κύριό Της τόν Ἀναστάντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Γι' αὐτό καί δέν ἀλλοιώθηκε ποτέ καί οὔτε τήν ἔβλαψαν στό ἐλάχιστο τόσες καί τόσες αἱρέσεις καί διωγμοί στό διάβα τῆς ἱστορίας. Γι' αὐτό καί δέν δά Τήν βλάψουν οὔτε οἱ σύγχρονες ἐπιβουλές καί δοξασίες. Αὐτοί πού βρίσκονται σέ κίνδυνο εἴμαστε ἐμεῖς οἱ χριστιανοί πού ὑστερώντας στήν πνευματική ζωή, τήν νήψη, τήν μετάνοια, τήν προσευχή, τήν ταπείνωση, τήν ἀνεξικακία, τήν συγχωρητικότητα καί τήν ἀγάπη, γινόμαστε εὐκόλο θήραμα τῶν «ψευδοποιμένων» πού λυμαίνονται τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καί παντί τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τήν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διά τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γάρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετά τήν ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μή φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου καί

ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ. κ, 28-30).

Ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ κινδύνου βρισκόμαστε σήμερα. Αὐτή εἶναι ἡ ἀλήθεια. Αὐτή εἶναι ἡ πραγματικότητα. Χρέος μας εἶναι νά σᾶς τήν παρουσιάσουμε χωρίς ὑπεκφυγές, χωρίς περιστολές, χωρίς φόβο καί χωρίς ἀναστολές. Ταυτόχρονα, ὅμως, καί χωρίς καμμία διάθεση ὑπερβολῆς, κατακρίσεως, στιγματισμοῦ προσώπων καί μάλιστα ἐκκλησιαστικῶν. Σεβόμαστε τοὺς δεσμούς καί τὰ πρόσωπα. Δέν ἐκτιμοῦμε, ὅμως, καθόλου καί καταδικάζουμε ἀπερίφραστα καινοφανεῖς θεωρίες καί ἐνέργειες πού στρέφονται κατά τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας. Ἄρνούμαστε νά τίς ἀποδεχθοῦμε ἀπό ὅπου καί ἂν προέρχονται, ὅποιος καί ἂν ἐπιχειρεῖ νά τίς ἐπιβάλει.

Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν θεμάτων τῆς πίστεως ἀποτελεῖ προσωπική ἐπιλογή καί εὐθύνη τοῦ καθενός. Ὅφείλουμε, ὅμως, ἐδῶ νά παρατηρήσουμε καί ὅτι ὁμολογία χωρίς ὀρθοπραξία δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει. Ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως δέν μπορεῖ νά εἶναι καρπός ἐνός ἐπιπόλαιου ἐνδουσιασμοῦ, ἐνός ἐνθερμου ζηλωτισμοῦ ἢ μίας γενικώτερης κατακριτικῆς διαθέσεως. Δέν γινόμαστε

Ταυτόχρονα, ὅμως, θά θέλαμε νά παρατηρήσουμε καί ὅτι ὁμολογία χωρίς ἀνδρεῖο φρόνημα, χωρίς ἐγρήγορση, χωρίς ἐπαγρύπνηση καί προπαντός χωρίς ἀποστασιοποίησή μας ἀπό τίς συνήθειες, τὰ περιβάλλοντα, τοὺς μηχανισμούς, ἀκόμη καί τὰ πρόσωπα πού βλάπτουν τήν ὀρθόδοξη πίστη μας δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει. Ἔως πότε θά γινόμαστε συνένοχοι μέ τήν σιωπή μας;

ὁμολογητές αὐτοαναγορευόμενοι σέ κριτές καί τιμητές ἀποπέμποντας ἀφορισμούς καί καταδίκες. Ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως εἶναι τό χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού θά δοθεῖ σ' αὐτοὺς πού στήν διάρκεια τῆς ζωῆς τους ἀγωνίζονται μέ νήψη, προσευχή, μετάνοια καί ταπεινό φρόνημα νά γίνουν δεκτικοί αὐτοῦ τοῦ χαρίσματος.

Ταυτόχρονα, ὅμως, θά θέλαμε νά παρατηρήσουμε καί ὅτι ὁμολογία χωρίς ἀνδρεῖο φρόνημα, χωρίς ἐγρήγορση, χωρίς ἐπαγρύπνηση καί προπαντός χωρίς ἀποστασιοποίησή μας ἀπό τίς συνήθειες, τὰ περιβάλλοντα, τοὺς μηχανισμούς, ἀκόμη καί τὰ πρόσωπα πού βλάπτουν τήν ὀρθόδοξη πίστη μας δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει. Ἔως πότε θά γινόμαστε συνένοχοι μέ τήν σιωπή μας; Ἔως πότε θά παραμένουμε θεατές τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ τῆς ἴδιας τῆς αὐτοσυνειδησίας μας; Ἔως πότε θά παραμένουμε χειροκροτητές ὅσων ἐκχωροῦν τὰ ἅγια καί ἱερά τῆς πίστεώς μας στοὺς αἰρετικούς;

Ὁ κλοιός ἔχει στενέψει πλέον ἐπικίνδυνα καί οἱ ἐξελίξεις εἶναι ραγδαῖες. Μετά καί ἀπό τό κείμενο τῆς Ραβέννας γίνεται φανερό πώς μία «ἐνωση» οὐνιτικοῦ τύπου εἶναι ἤδη δεδομένη καί ἡ συζήτηση γίνεται πλέον γιά τὰ διαδικαστικά καί τὰ ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας, ὅπως τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα, πού κατά τόν π. Γ. Καψάνη «ἀναμφίβολα σημαίνει οὐνιτική ἐνωση, μέ τήν ὁποία δέν θά συμφωνήσουμε. Καί τοῦτο ἐπειδὴ ὀφείλουμε νά διαφυλάξουμε τὸν ἑαυτό μας καί τὸν Ὀρθόδοξο λαὸ ἀπὸ ἕναν σύγχρονης μορφῆς ἐξουνιτισμό, πὸν πέραν τῶν ἄλλων συνεπειῶν εἶναι διακινδύνευσις τῆς αἰωνίου σωτηρίας μας» (Ἄρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, *Τό κείμενο τῆς Ραβέννας καί τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα*, Ἅγιον Ὄρος, 30 Δεκεμβρίου 2007).

Ἀδελφοί, ἐσήμανε ἡ ὥρα. Ὅχι πιά ἄλλη ὀλιγωρία. Ὅχι πιά ἄλλη ἀδράνεια. Ὅχι πιά ἄλλη ἔνοχη σιωπή. Ἀπαιτεῖται ἐγρήγορση καί ἐνεργοποίηση. Ἀπαιτεῖται ἀντίσταση καί ἀντίδραση. Ἄς μελετήσουμε, ἄς ἐνημερωθοῦμε, ἄς ἐνημερώσουμε καί τοὺς ἀδελφούς μας, ἄς ἐκφράσουμε τίς ἀνησυχίες καί τίς ἐνστάσεις μας στοὺς ὑπευθύνους. Ἄς εἴμαστε ἔτοιμοι γιά ὅποιαδήποτε θυσία χρειασθεῖ γιά τήν ὀρθόδοξη πίστη μας. Ἄς προσευχηθοῦμε νά φωτίσει ὁ Θεός ὅσους λαμβάνουν τίς ἀποφάσεις, ὄλο τὸν ὀρθόδοξο λαὸ καί ἐμᾶς, ὥστε νά πράξουμε τὰ θεάρεστα καί τὰ πρέποντα.

Πιστεύουμε ὅτι ἂν βρισκόταν ἀνάμεσά μας ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος θά ἀπηύθυνε, μαζί καί μέ τό ὀρθόδοξο πλήρωμα,

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί ὁ Πάπας εὐλογοῦν ἀπό κοινοῦ τοὺς πιστοὺς μέσα σὲ τὸν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Φανάρι Νοέμβριος 2006.

πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους πού ἡγοῦνται τῶν συγχρόνων οἰκουμενιστικῶν ἀνοιγμάτων τὰ ἴδια ἐκεῖνα συγκλονιστικά λόγια πού ἀπηύδυνε πρὸς τὸν Πατριάρχη Ἀθιναγόρα:

«Προὔχωρήσατε ἤδη πολὺ. Οἱ πόδες Ὑμῶν ψάουσι πλέον τὰ ρεῖθρα τοῦ Ρουθίκωνος. Ἡ ὑπομονή χιλιάδων εὐσεβῶν ψυχῶν, κληρικῶν καί λαϊκῶν, συνεχῶς ἐξαντλεῖται. Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου, ὀπισθοχωρήσατε! Μὴ θέλετε νὰ δημιουργήσετε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σχίσματα καί διαιρέσεις. Πειρᾶσθε νὰ ἐνώσητε τὰ διεστῶτα καί τὸ μόνον ὄπερ δά κατορθώσητε, θά εἶνε νὰ διασπάσητε τὰ ἠνωμένα καί νὰ δημιουργήσητε ρήγματα εἰς ἐδάφη ἕως σήμερον στερεά καί συμπαγῆ. Σύνετε καί συνέλθετε! Ἀλλά φεῦ! Δηνύσατε πολλήν ὁδόν. Ἦδη ἔσπεραν ἐστὶ καί κέκλικεν ἡ ἡμέρα...» Πῶς θά ἴδητε τὰς χαινούσας ἀβύσσους, ἀφ' ὧν θά διέλθῃ μετ' ὀλίγων ἡ ἀτραπὸς ἣν ὀδεύετε; Εἶδε, εἶδε ὁ πάλαι ποτέ ἑστῆσας τὸν ἥλιον κατὰ Γαθαῶν καί τὴν σελήνην κατὰ φάραγγα Αἰλῶν', νὰ δευτερώσῃ τὸ θαῦμα καί νὰ παρατείνῃ ἅπαξ ἔτι τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας, νὰ ἐνισχύσῃ ἔτι πλέον τὸ φῶς αὐτῆς καί νὰ διανοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς Ὑμῶν ἵνα ἴδητε, κατανοήσητε, ἐπιστρέψῃτε. Ἀμήν». (Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου, *Τὰ δύο Ἄκρα, Οἰκουμενισμός καί Ζηλωτισμός*, Ἐκδ. Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζῆνος, Ἀθήνα 1997, σελ. 16-17).

Πολλές φορές μάλιστα ἀκούγεται καί τὸ ἐπιχειρημα ὅτι πῶς μπορούμε νὰ ἐκφέρουμε ἀβθαίρετα ἀλόφεις ἀφοῦ «δέν ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία». Καί διερωτώμεθα πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Πατριάρχῃ μας στὴν λειτουργία τῶν παλικῶν; Πότε ἀποφάνθηκε ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὴν χοροστασία τοῦ Πάπα στὴν ὀρθόδοξη δοξολογία στὸ Φανάρι;

Ἱστορική ἀναδρομή τῆς προσεγγίσεως Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν κατά τόν 20^ο αἰώνα

Ἀρχιμ. Ἰωάσαφ Μακρῆ,
Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου
Μετεώρου

Στήν ἱστορική αὐτή ἀνασκόπηση θά ἐκθέσουμε, ἐν συντομίᾳ, τά σπουδαιότερα ἀπό τά γεγονότα αὐτά στηριζόμενοι στά ἀύθεντικά κείμενα, τά πορίσματα, τίς δηλώσεις, τίς συνεντεύξεις, καθώς καί στίς ἐργασίες καταξιωμένων καί κοινά ἀποδεκτῶν μελετητῶν, πού τίς περισσότερες φορές μάλιστα ἀποτελοῦν τούς ἐπίσημους ἐκφραστῆς ἢ ὑποστηρικτές τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως καί τῶν ἐπιλογῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τό ὁποῖο πρωτοστάτησε σ' αὐτή τήν προσέγγιση.

Στίς μέρες μας ἀναπτύσσεται ιδιαίτερη δραστηριότητα στόν τομέα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί γίνεται εὐρύτατα λόγος γιά τήν προσέγγιση Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν καί τήν πορεία πρὸς τήν «ἐνότητα τῶν ἐκκλησιῶν».

Τήν πορεία αὐτή σημάδεψαν μία σειρά ἐπιλογές, ἀποφάσεις καί γεγονότα στήν διάρκεια τοῦ 20^{οῦ} αἰώνα, τά ὁποῖα θά παρουσιάσουμε στό παρόν κείμενο.

Στήν ἱστορική αὐτή ἀνασκόπηση θά ἐκθέσουμε, ἐν συντομίᾳ, τά σπουδαιότερα ἀπό τά γεγονότα αὐτά στηριζόμενοι στά ἀύθεντικά κείμενα, τά πορίσματα, τίς δηλώσεις, τίς συνεντεύξεις, καθώς καί στίς ἐργασίες καταξιωμένων καί κοινά ἀποδεκτῶν μελετητῶν, πού τίς περισσότερες φορές μάλιστα ἀποτελοῦν τούς ἐπίσημους ἐκφραστῆς ἢ ὑποστηρικτές τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως καί τῶν ἐπιλογῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τό ὁποῖο πρωτοστάτησε σ' αὐτή τήν προσέγγιση.

Οἱ ἱστορικές ρίζες τῆς προσεγγίσεως Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν καί ἐν γένει τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως βρίσκονται στίς δύο ἐγκυκλίους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, αὐτές τοῦ 1902 καί τοῦ 1920. Μέ τίς δύο αὐτές ἐγκυκλίους, καί κυρίως μέ αὐτή τοῦ 1920, τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἐπέφερε μία τομή στήν μέθοδο προσεγγίσεως τῶν ἑτεροδόξων καί στήν θεολογική βάση ἐπί τῆς ὁποίας στηρίζεται αὐτή ἡ προσέγγιση.

«Αὐτό πού αἰφνιδιάζει», παρατηρεῖ ὁ π. Γ. Μεταλληνός, «εἶναι ἡ χρησιμοποιούμενη στό κείμενο αὐτό γλώσσα. Χωρίς καμμία, καί στό ἐλάχιστο, κίνηση ἐπιστροφῆς τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου στήν ἐκκλησιαστικότητα, καί ἐνῶ 32 χρόνια πρὶν εἶχε δογματισθεῖ τό παπικό ἀλάθητο στήν Α΄ Βατικανή (1870), οἱ χριστιανικές αἱρέσεις τῆς Δύσεως καλοῦνται 'αἱ δύο μεγάλες τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀναδενδράδες'» (Πρωτοπρεσβυτέρου Γ. Μεταλλνοῦ, Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί Οἰκουμενισμός, Πρακτικά Διορθόδοξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου: Οἰκουμενισμός, Γένεση-Προσδοκίες-Διαφεύσεις, Τόμος Α΄, ἐκδ. Θεοδρομία, Θεσσαλονίκη 2008, σελ. 237-238).

Γιά νά κατανοήσουμε καλύτερα αὐτόν τόν αἰφνιδιασμό ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τήν τομή πού ἐπέφε-

Ὁ Πατριαρχικός Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Φανάρι.

ρε μέ τίς δύο ἐγκυκλίους του (1902 καί 1920) στά θεολογικά, ἀλλά καί ἱστορικά δεδομένα τῆς ἐποχῆς, θά ἀναφερθῶμε σέ κάποια συγκεκριμένα γεγονότα πού προηγήθηκαν καί πού εἶναι δηλωτικά τοῦ πνεύματος πού ἐπικρατοῦσε τήν περίοδο ἐκείνη, τό ὅποιο κάθε ἄλλο παρά τόν διάλογο καί τήν προσέγγιση μέ τό Βατικανό εὐνοοῦσε.

Ἡ Πατριαρχική Ἐγκύκλιος τοῦ 1895

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἐπτά μόλις χρόνια πρῖν τήν ἔκδοση τῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1902, ἐκδόθηκε ἡ Πατριαρχική ἐγκύκλιος τοῦ 1895 ἡ ὁποία ἀποτελοῦσε τήν ἀπάντηση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τόν Πάπα Λέοντα τόν ΙΓ΄ καί ἡ ὁποία μᾶς περιγράφει ἀνάγλυφα καί ἀποκαλυπτικά τό ἐπίπεδο τῶν σχέσεων καί τό κλίμα πού ἐπικρατοῦσε μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν ἐκείνη τήν περίοδο, τίς αἰρετικές πλάνες τοῦ παπισμοῦ καί τήν ὑπουλή διείσδυσή του στούς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας μέσῳ τῆς Οὐνίας.

Συγκεκριμένα στίς 20 Ἰουνίου τοῦ 1894 ὁ Πάπας Λέων ὁ ΙΓ΄ ἀπηύθυνε τήν ἐγκύκλιο «*Praeclara gratulationis*» «πρὸς τοὺς ἡγεμόνας καί τοὺς λαοὺς τῆς οἰκουμένης» μέ τήν ὁποία καλοῦ-

Οἱ ἱστορικές ρίζες τῆς προσεγγίσεως Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν βρίσκονται στίς δύο ἐγκυκλίους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, αὐτές τοῦ 1902 καί τοῦ 1920. Μέ τίς δύο αὐτές ἐγκυκλίους, τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἐπέφερε μία τομὴ στήν μέθοδο προσεγγίσεως τῶν ἑτεροδόξων καί στήν θεολογική βάση ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται αὐτή ἡ προσέγγιση.

Ἐχοντας νά ἀντιμετωπίσει μία τέτοια πολεμική τοῦ Βατικανοῦ εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' (1878-1884 καί 1901-1912), παραβλέποντας ὅλα τὰ θεολογικά καί ἱστορικά δεδομένα, θεωρεῖ τήν στιγμή κατάλληλη γιά προσέγγιση μέ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς καί ἀναζητᾷ τρόπους «πῶς ἂν εἶη δυνατόν προλεᾶναι τήν πρός τοιοῦτο τέρμα ἄγουσαν ἀνώμαλον, τό γε νῦν, ὁδόν, ἐξευρεῖν τε σημεῖα συναντήσεως καί ἐπαφῆς, ἢ καί ἀμοιβαίων θεμιτῶν παροράσεων...»

σε τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σέ μία οὐνιτικοῦ τύπου ἔνωση μέ τό Βατικανό. Ἀναγνώριζε δηλαδή στοὺς Ὁρθοδόξους τό δικαίωμα νά διατηρήσουν τό λειτουργικό τυπικό καί τίς παραδόσεις τους, ἀρκεῖ νά ἀναγνωρίσουν τήν ἐξουσία τοῦ Πάπα καί μάλιστα ὡς ἀλάθητου, ὅπως πρόσφατα εἶχε δεσπισθεῖ καί μέ τήν μορφή δόγματος ἀπό τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς στήν Α΄ Βατικανή Σύνοδο τό 1870. Ταυτόχρονα ὀργάνωσε μέ δυναμικώτερο τρόπο καί μεγαλύτερη ἔνταση τήν δράση τῶν Οὐνιτῶν στήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή καί τόν εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν προσηλυτισμό.

Μπροστά σ' αὐτή τήν ἀπροκάλυπτη ἐπίθεση τῶν παπικῶν τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀμύνεται ὑπέρ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τό ὅποιο ἐπιχειρεῖ νά ἐνημερώσει καί νά προστατεύσει μέ τήν ἐγκύκλιο τοῦ 1895, ὅπου γίνεται ἐκτενής ἀνάλυση τῶν παπικῶν πλανῶν.

Ἡ Πατριαρχική Ἐγκύκλιος τοῦ 1895 ἀποτυπώνει, ἐπίσης, μέ χαρακτηριστικό τρόπο τό κλίμα πού ἐπικρατοῦσε τήν περίοδο ἐκείνη στίς σχέσεις Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν καί τίς βλέψεις τοῦ Βατικανοῦ ἔναντι τῶν Ὁρθοδόξων:

*«Ἐν ἐσχάτοις δέ χρόνοις ὁ πονηρός διέσπασεν ἀπό τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί ἔθνη ὁλόκληρα τῆς Δύσεως, ἐμφυσήσας τοῖς ἐπίσκοποις τῆς Ῥώμης φρονήματα ὑπερφιάλου ἀλαζονείας, ποικίλας γεννησάσης καινοτομίας ἀδέσμους καί ἀντευαγγελικάς. Καί οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλά δὴ καί παντί τρόπῳ ἀγωνίζονται οἱ κατά καιρόν Πάπαι τῆς Ῥώμης, ἵνα ὑποτάξωσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν πλάνας τήν ἀκραδάντως ἀνά τήν Ἀνατολήν τῇ παροπαραδότῃ τῆς πίστεως ὀρθοδοξίᾳ στοιχοῦσαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐνώσεις κατὰ τήν ἰδίαν φαντασίαν ἐπιδιώκοντες ἀπλῶς καί ἀβασανίστως» (Ἰω. Καρμίρη, *Τὰ Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, Ἐν Ἀθήναις 1953, σελ. 933).*

Ἡ Πατριαρχική Ἐγκύκλιος τοῦ 1902

Ἀντίθετα, ἐπτά μόλις χρόνια μετά καί ἔχοντας νά ἀντιμετωπίσει μία τέτοια πολεμική τοῦ Βατικανοῦ εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', παραβλέποντας ὅλα τὰ θεολογικά καί ἱστορικά δεδομένα, θεωρεῖ τήν στιγμή κατάλληλη γιά προσέγγιση μέ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς καί ἀναζητᾷ τρόπους «πῶς ἂν εἶη δυνατόν προλεᾶναι τήν πρός τοιοῦτο τέρμα ἄγουσαν ἀνώμαλον, τό γε νῦν, ὁδόν, ἐξευρεῖν τε σημεῖα συναντήσεως καί ἐπαφῆς, ἢ καί ἀμοιβαίων θεμιτῶν παροράσεων, μέχρι τῆς διά τοῦ χρόνου τοῦ ὅλου ἔργου τελειώσεως, δι' ἧς πληρωθήσεται πρός κοινήν εὐφροσύνην καί ὠφέλειαν ἡ περί μιᾶς ποιμένης καί ἐνός ποιμένος ρῆσις τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». (Ἡ περί τῶν σχέσεων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί περί ἄλλων γενικῶν ζητημάτων Πατριαρχική καί Συνοδική Ἐγκύκλιος τοῦ 1902, αἱ εἰς αὐτήν ἀπαντήσεις τῶν Ἁγίων Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἡ ἀνταπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, 1904, σελ. 9).

Τό ἐρώτημα αὐτό ἀπευθύνει μέ τήν ἐγκύκλιό του τοῦ 1902 πρός ὄλες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἀπό τίς ὁποῖες ζητᾶ νά ἐκφέρουν τήν ἄποψή τους γιά τό συγκεκριμένο ζήτημα.

Ἡ στροφή αὐτή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό ζήτημα τῶν σχέσεων μέ τούς ἑτεροδόξους εἶναι ἐμφανῶς ἐπηρεασμένη ἀπό ἀνάλογες ζυμώσεις πού πραγματοποιοῦνται τήν ἴδια περίοδο στόν χῶρο τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὁ ὁποῖος βιώνοντας τόν συνεχή κατακερματισμό του ἀναζητᾶ τήν πολυπόδητη «ἐνότητα» μέσω τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἀπό τά τέλη, ἄλλωστε, τοῦ 19^{ου} αἰῶνα ἡ Οἰκουμενική Κίνηση ἐκδηλώνεται καί βρίσκει μεγάλη ἀνταπόκριση στήν Δύση, ὄχι μόνο στόν θεολογικό χῶρο, ἀλλά καί στόν ἀντίστοιχο κοινωνικοπολιτικό, ἀπό τόν ὁποῖο καί ὑποστηρίζεται.

Ἡ στροφή πρός τήν Δύση θεωρεῖται ἀναγκαία καί γιά τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, πού ἀντιμετωπίζει τήν ἴδια περίοδο (καί ἀπό τήν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἀκόμη) τήν αὐξανόμενη καχυποψία τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καί τήν σταδιακή περιστολή τῶν προνομίων του. Τό 1882 ξεσπᾶ τό γνωστό «προνομιακό ζήτημα» μέ τραγικές συνέπειες στά δικαιώματα καί τήν λειτουργία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Οἱ ἀπαντήσεις τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

Ἡ ἀπάντηση τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑπῆρξε ξεκάθαρη. Στήν συντριπτική τους πλειοψηφία οἱ Ἐκκλησίες δήλωσαν πρός τόν Πατριάρχη ὅτι ἡ χρονική στιγμή ἦταν ἡ πλέον ἀκατάλληλη γιά μιᾶ προσέγγιση μέ τούς ἑτεροδόξους (Παπικούς καί Προτεστάντες).

Τό Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων στήν ἀπάντησή του θεωρεῖ ἄκαιρη καί ἀτελέσφορη μιᾶ προσπάθεια προσεγγίσεως ἐκείνη τήν χρονική περίοδο: «εἰδικῶς ἐν τῷ παρόντι ἐπί τοῦ ἀντικειμένου τούτου κοινῇ συσκέπασθαι τῶν οὐκ ἀναγκαίων εἶναι νομίζομεν, μηδέν τι θετικόν ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς τοιαύτης προδιασκέψεως προσδοκῆσαι δυνάμενοι» (ὅ.π., σελ. 17). Τονίζει ὅτι καμμία ἀνάλογη προσέγγιση δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ ἂν δέν ἐκλείψει τό μεγάλο πρόβλημα τοῦ προσηλυτισμοῦ εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων: «Ἀναγκαῖον δ' ἄρα πρό πάσης περί προσεγγίσεως τῶν δισταμένων Ἐκκλησιῶν διασκέψεως, καταργηθῆναι καί ἐντελῶς ἐκ τοῦ μέσου ἀρθῆναι τό σκάνδαλον τοῦ προσηλυτισμοῦ, τό ἐξαναγκάζον τήν ὀρθόδοξον καί τάς λοιπὰς ἐν Ἀνατολῇ ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἐν καταστάσει ἐμπολέμῳ ἀεὶ διατελεῖν». Χρησιμοποιεῖ δέ σκληρή γλώσσα περιγράφοντας τίς ἐνέργειες αὐτῶν πού ἀσκοῦν τόν προσηλυτισμό εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων ἀποκαλώντας τους «λύκους» καί «ἄφεις» πού κατασπαράσσουν τό ὀρθόδοξο ποίμνιο: «Λυπηρόν γάρ δὴ καί ἀπαίσιον... τό χριστιανούς χριστιανοῖς δίκην λύκων ἐπιπίπτειν ἢ δίκην ἄφρων ὑπεισέρπειν καί πάσῃ δυνάμει καί παντί τρόπῳ καί μέσῳ ἀγωνίζεσθαι ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον» (ὅ.π., σελ.18).

Στό ἴδιο μῆκος κύματος κινεῖται καί ἡ ἀπάντηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ ὁποία «κατέληξεν εἰς τό συμπέ-

«Τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν καί σεβασμίῳις πατράσι καί ἀδελφοῖς γνωστοί εἰσιν οἱ αἰώνιοι τῆς Ρώμης πόθοι, οἵτινές ποτε καί ὑπῆρξαν ἡ αἰτία τῆς ἀποστασίας αὐτῆς· γνωσταί ἐν τῇ ἱστορίᾳ εἰσὶ καί αἱ διάφοροι αὐτῆς μεθοδεῖαι, αἵ τε φανεραὶ καί αἱ κρύφια, αἱ πρός καθυπόταξιν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς τείνουσαι...

Διό, ὅσονδῆποτε καί ἂν ὦσι φιλειρηνικοὶ οἱ τῶν λατίνων λόγοι, ὅσονδῆποτε ἐπιμελῶς καί ἂν ἐπίδεικνύωσιν οὗτοι καί παντοιοτρόπως τονίζωσι τήν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἀγάπην καί σεβασμόν πρός τήν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καί ἰδιαιτέρως πρός τό ρωσσικόν ἔθνος καί κράτος, οἱ λόγοι οὗτοι οὐδαμῶς ὀφείλουσιν οὐδέ δύνανται ἀποκρῦψαι ἀπό τῆς ἡμετέρας προσοχῆς τούς πραγματικούς ὑποούλους σκοπούς τῆς Ρώμης».

ρασμα. ὅτι αἱ παροῦσαι καιρικοί περιστάσεις ὅπως ἀκατάλληλοι εἰσι πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καθόλου» (ὁ.π., σελ. 39). Στὴν συνέχεια τῆς ἀπαντήσεως τῆς Ἱερά Συνόδου τονίζει πῶς καὶ ἄλλες ἀνάλογες προσπάθειες στὸ παρελθόν στάθηκαν ἀτελέσφορες λόγω διαφορῶν αἰτίων τὰ ὅποια «ὕφίστανται ἔτι καὶ νῦν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον ἐν τῷ μέλλοντι ἐξακολουθήσουσιν ὑφιστάμενα, πᾶσα σκέψις καὶ ἀπόπειρα εἰς πραγματοποίησιν τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποβήσεται ματαία» (ὁ.π., σελ. 39).

Τοῦ αὐτοῦ πνεύματος εἶναι καὶ ἡ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἡ ὁποία ἀναφέρεται μέ ἔμφαση στὶς ἐπιβουλές τῶν Παπικῶν καὶ τῶν Προτεσταντῶν εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν καὶ τὴν ἀνάγκη προστασίας τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου: «ἐν τῷ παρόντι ἐσμέν ἠναγκασμένοι ἵνα σκεπτώμεθα οὐ τοσοῦτον περὶ τῆς ἀπαλύνσεως τῶν ἡμετέρων σχέσεων πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Δύσεως καὶ τῆς φιλαδέλφου προσελκύσεως τῶν κοινοτήτων αὐτῶν εἰς τὴν μεθ' ἡμῶν ἐνότητα, ὅσον περὶ ἀκαταπαύστου καὶ ἀγρύπνου ὑπερασπίσεως τῶν πεπιστευμένων ἡμῖν λογικῶν προβάτων ἀπὸ τῶν ἀδιαλείπτων ἐπιβουλῶν καὶ πολυειδῶν δελεα-

Παρά τὴν σταθερὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὅτι δέν συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ μιὰ ἀπόπειρα προσεγγίσεως μέ τοὺς ἑτεροδόξους, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπανέρχεται τὸ 1920 «φρονοῦσα ὅτι ἡ τῶν διαφορῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν προσέγγισις πρὸς ἀλλήλας καὶ κοινωνία οὐκ ἀποκλείεται ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ αὐτῶν δογματικῶν διαφορῶν»

σμμάτων τῶν λατίνων καὶ τῶν προτεσταντῶν» (ὁ.π., σελ. 28).

Στὴν ἀπάντησις τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας γίνεται ἰδιαίτερη μνεῖα στὴν πρακτικὴ καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Βατικανοῦ γιὰ τὴν ἄλωση τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς. «Τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν καὶ σεβασμίοις παῖρασι καὶ ἀδελφοῖς γνωστοί εἰσιν οἱ αἰώνιοι τῆς Ρώμης πόθοι, οἵτινές ποτε καὶ ὑπῆρξαν ἡ αἰτία

τῆς ἀποστασίας αὐτῆς· γνωσταί ἐν τῇ ἱστορίᾳ εἰσὶ καὶ αἱ διαφοροὶ αὐτῆς μεθοδεῖται, αἱ τε φανεραὶ καὶ αἱ κρύφια, αἱ πρὸς καθυπόταξιν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς τείνουσαι... Διό, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ὦσι φιλειρηνικοὶ οἱ τῶν λατίνων λόγοι, ὅσονδήποτε ἐπιμελῶς καὶ ἂν ἐπιδεικνύωσιν οὗτοι καὶ παντοστρόπως τονίζωσι τὴν ἰδιαίτεραν αὐτῶν ἀγάπην καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἰδιαίτερος πρὸς τὸ ρωσικὸν ἔθνος καὶ κράτος. οἱ λόγοι οὗτοι οὐδαμῶς ὀφείλουσιν οὐδέ δύνανται ἀποκρῦναι ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προσοχῆς τοὺς πραγματικούς ὑποούλους σκοποὺς τῆς Ρώμης» (ὁ.π., σελ. 19-20).

Ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920

Παρά τὴν σταθερὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὅτι δέν συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ μιὰ ἀπόπειρα προσεγγίσεως μέ τοὺς ἑτεροδόξους, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπανέρχεται τὸ 1920 «πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ» «φρονοῦσα ὅτι ἡ τῶν διαφορῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν προσέγγισις πρὸς ἀλλήλας καὶ κοινωνία οὐκ ἀποκλείεται ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ αὐτῶν δογματικῶν διαφορῶν». (Ἰω. Καρμίρη, *Τὰ Δογματικά καὶ Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, σελ. 957).

Τὰ κριτήρια πού τίθενται ἀπὸ πλευρῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι καθαρά κοινωνικά καὶ πολιτικά. Κάθε θεολογικὴ ἀναφορὰ ἀπουσιάζει καὶ ὁ θεολογικὸς λόγος παραχωρεῖ τὴν θέση τοῦ στὴν κοινωνικὴ πολιτικὴ καὶ διπλωματία.

Ὡς βασικὴ ἀναγκαιότητα πού ἐπιβάλλει τὸν οἰκουμενικὸν διάλογο καὶ τὴν «συνεργασία τῶν ἐκκλησιῶν» ὀρίζονται τὰ δεινὰ πού προκάλεσε ὁ πρόσφατος πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος.

Μέ τὴν ἐγκυκλιὸν τοῦ αὐτῆς ὁ τοποτηρητῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Δωρόθεος προτείνει τὴν σύστασιν τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν» στὰ πρότυπα τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν», πού μόλις εἶχε ἰδρυθεῖ. Διατυπώνει δὲ 11 βασικά σημεῖα βάσει τῶν ὁποίων θὰ οἰκοδομηθοῦν οἱ ἀπαραίτητες καλές σχέσεις καὶ ἡ φιλία μεταξὺ τῶν «ἐκκλησιῶν»:

«α) διά τῆς παραδοχῆς ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμόν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, β) διά τῆς ἀνταλλαγῆς ἀδελφικῶν γραμμάτων κατὰ τὰς μεγάλας τοῦ ἑκκλησιαστικοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάς, ἐν αἷς εἰδίσται, καί ἐν ἄλλαις ἐκτάκτοις περιστάσεσι, γ) διά τῆς οἰκειότερας συσχέτισεως τῶν ἑκασταχοῦ εὐρισκομένων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, δ) διά τῆς ἐπικοινωνίας τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης καὶ διά τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐν ἑκάστη Ἐκκλησίᾳ ἐκδιδομένων θεολογικῶν καὶ ἑκκλησιαστικῶν περιοδικῶν καὶ συγγραμμάτων, ε) διά τῆς ἀποστολῆς νέων χάριν σπουδῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὰς σχολὰς τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας, στ) διά τῆς συγκροτήσεως παγχριστιανικῶν συνεδρίων πρὸς ἐξέτασιν ζητημάτων κοινῶν πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις ἐνδιαφέροντος, ζ) διά τῆς ἀπαθοῦς καὶ ἐπὶ τό ἱστορικώτερον ἐξετάσεως τῶν δογματικῶν διαφορῶν ἀπὸ τῆς ἑδρας καὶ ἐν ταῖς συγγραφαῖς, η) διά τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν κρατούντων ἐν ταῖς διαφοραῖς Ἐκκλησίαις ἡθῶν καὶ ἐθίμων, θ) διά τῆς παροχῆς ἀμοιβαίων εὐκτηρίων οἰκῶν καὶ κοιμητηρίων διά τὰς κηδείας καὶ τὴν ταφήν τῶν ἐν τῇ ξένη ἀποδησκόντων ὀπαδῶν τῶν ἐτέρων Ὁμολογιῶν, ι) διά τοῦ διακανονισμοῦ μεταξύ τῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν τοῦ ζητήματος τῶν μικτῶν γάμων, ια) διά τῆς πρόφρονος τέλους ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς θρησκευτικῆς ἐπιρρώσεως, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῖς παραπλησίαις» (ὁ.π., σελ. 958-959).

Πρόκειται γιὰ τίς βασικὲς «σταθερές» τοῦ Οἰκουμενισμοῦ πού ἀκολουθοῦνται μὲ πιστότητα μέχρι τίς μέρες μας.

Τό Βατικανό, βέβαια, ἀποδεικνύει γιὰ μία ἀκόμη φορά φροῦδες τίς ἐλπίδες καὶ τίς προσδοκίαις τοῦ Φαναρίου γιὰ εἰλικρινή προσέγγιση καὶ διάλογο μεταξύ Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν. Τρία μόλις χρόνια μετὰ τό κάλεσμα τοῦ Πατριαρχείου (τό 1923) ἀπαντᾷ μὲ τὴν ἐγκύκλιο *Mortalium Animos* στήν ὁποία ἐπιμένει καὶ πάλι ὅτι ὁ μόνος τρόπος «ἐνώσεως» εἶναι ἡ ὑπαγωγή τῆς Ὁρθοδοξίας στό σκῆπτρο τοῦ Πάπα (βλ. σχ. ὁ.π., σελ. 930).

Στά κείμενα τῶν δύο πατριαρχικῶν ἐγκυκλίων κυριαρχεῖ μία νέα ἀντίληψη καὶ τακτική, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει καὶ σηματοδοτεῖ καὶ τὴν ὅλη πορεία τοῦ διαχριστιανικοῦ διαλόγου κατὰ τόν 20^ο αἰῶνα καὶ μέχρι τίς μέρες μας: εἶναι ἡ ἐπανατοποθέτηση ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔμελλε νά διεξαχθεῖ αὐτός ὁ διάλογος. Καί ἡ βάση αὐτὴ μετατοπίζεται ἀπὸ τὴν εὐχή καὶ τὴν ἐπιθυμία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νά ἐπανακάμ-

Στά κείμενα τῶν δύο πατριαρχικῶν ἐγκυκλίων κυριαρχεῖ μία νέα ἀντίληψη καὶ τακτική, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει καὶ σηματοδοτεῖ καὶ τὴν ὅλη πορεία τοῦ διαχριστιανικοῦ διαλόγου κατὰ τόν 20^ο αἰῶνα καὶ μέχρι τίς μέρες μας: εἶναι ἡ ἐπανατοποθέτηση ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔμελλε νά διεξαχθεῖ αὐτός ὁ διάλογος.

ψουν στοὺς κόλπους Τῆς οἱ ἀποκοπέντες ἀπὸ Αὐτὴν χριστιανοί, στήν ἐπιδίωξη ἐπιτείξεως τῆς «ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν». Μία «ἐνώση» ἡ ὁποία ἀπὸ εὐχή γίνεται αὐτοσκοπός, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει στό ἐξῆς τοὺς δικούς του κανόνες στήν πορεία τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου. Ἄμεσα ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς τακτικῆς εἶναι ἡ συνεχῆ συνειδητὴ καὶ ἠδελωμένη παράβλεψη ὄλων τῶν ἀρνητικῶν στοιχείων στήν προσπάθεια προσεγγίσεως τῶν ἑτεροδόξων.

Εἰδικότερα δέ στήν προσέγγιση μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς γίνεται ὀλοφάνερη ἡ εἰκονικὴ πραγματικότητα στήν ὁποία κινεῖται τό Φανάρι γιὰ νά νομιμοποιήσει τὰ πρωτόγνωρα οἰκουμενιστικά του ἀνοίγματα ἐδελουφλώνοντας συνειδητὰ μπροστά στίς συνεχεῖς προκλήσεις τοῦ Βατικανοῦ. Πρόκειται γιὰ τὴν πάγια τακτικὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά καλλιεργεῖ ἐπαφές καὶ σχέσεις μὲ τοὺς ἑτεροδόξους «*παρά τὴν ἀδιαμφισβητήτως ἐλάχιστη ἀδελφικὴν συμπεριφορὰν ὠρισμένων, προβαίνουσῶν εἰς ἀπροκάλυπτον καὶ συστηματικὸν προσηλυτισμόν*». (Εὐαγ. Βαρελλῶ, *Διορθόδοξοι καὶ Οἰκουμενικαὶ Σχέσεις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τόν*

Κ' αιώνα, Πατριαρχικόν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 198).

Χαρακτηριστική, ἐπίσης, εἶναι καί ἡ ἐντυπωσιακή μονομέρεια μέ τήν ὁποία ἀντιμετωπίζει τήν λεγόμενη διαχριστιανική προσέγγιση ἢ ἀκαδημαϊκή θεολογία. Σωρεῖα ἄρθρων, ἀναλύσεων, διατριβῶν καί μελετῶν ἔχουν δημοσιευθεῖ ἀναφορικά μέ τήν ἀξία καί τήν ἀναγκαιότητα αὐτῆς τῆς προσεγγίσεως ἐκδειάζοντας τήν συμβολή σέ αὐτή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παραδερώντας καί ὑποβαθμίζοντας συστηματικά κάθε ἀντίθετη ἄποψη πάνω στό συγκεκριμένο ζήτημα. Καταπλήσσει πραγματικά τό γεγονός πώς, οὔτε κἄν γιά λόγους ἐπιστημονικῆς δεοντολογίας, δέν προβάλλεται ἡ κριτική πού ἔχει ἀναπτυχθεῖ στά σύγχρονα οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα, ἡ ὁποία ἡ ἐκτοπίζεται στά ψιλὰ γράμματα τῶν ὑποσημειώσεων ἢ καταδικάζεται συλλήβδην ὡς συντηρητική καί ἀναχρονιστική, ἄρα καί ἀπορριπτέα.

Τά νέα δεδομένα τῆς δεκαετίας τοῦ 1940 καί ὁ ἀμερικανικός παράγοντας

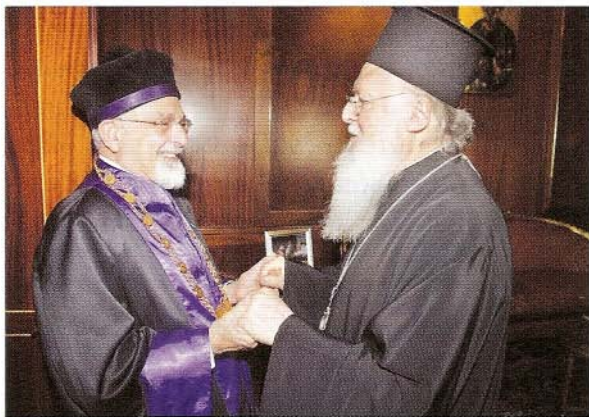
Μέ τήν λήξη τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου καί τήν διαμόρφωση τῶν νέων συσχετισμῶν καί ἰδεολογικῶν περιχαρακώσεων πού ἐπέβαλε ἡ ἔναρξη τοῦ «ψυχροῦ πολέμου» ἕνας νέος παράγοντας, ὁ γνωστός «κομμουνιστικός κίνδυνος», εἶναι αὐτός πού θά διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στό πολιτικό σκηνικό, ἀλλά θά ἐπηρεάσει ἀποφασιστικά καί τόν ἐκκλησιαστικό χῶρο.

Στά πλαίσια τῆς σφοδρῆς ἀντιπαλότητος μεταξύ δυτικῶν καί ἀνατολικῶν δυνάμεων ἀμφότεροι οἱ πολιτικοί σχηματισμοί θά χρησιμοποιήσουν τίς κατά τόπους ἐθνικές ἐκκλησίες καί θρησκευτεῖς γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ ἀντιπάλου.

Ἔτσι ἡ δυτική πολιτική καί πιά συγκεκριμένα οἱ Η.Π.Α., πού ἀναγνώριζαν στίς δραστηριότητες τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας τήν προσπάθεια διεισδύσεως τῶν Σοβιετικῶν σέ νέες σφαῖρες ἐπιρροῆς, ἐπιλέγουν ἔκτοτε τήν σταθερή ὑποστήριξή τους πρός τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως,

τό ὁποῖο χρησιμοποιοῦν ὡς «ἀνάχωμα» στίς ἐπεκτατικές βλέψεις τῶν Σοβιετικῶν.

Στήν ἴδια λογική κινεῖται καί ἡ σπουδή τῶν δυτικῶν πολιτικῶν δυνάμεων γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου καί τήν «σύσφιξη τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καί Δύσε-

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μέ Ἀρχιεραβίννο τῆς Πόλης (ἑπάνω), τόν πρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Ζοζέ Μπαρόσο (κέντρο) καί τόν Τούρκο Πρωθυπουργό Ταγίπ Ἐρντογάν (κάτω).

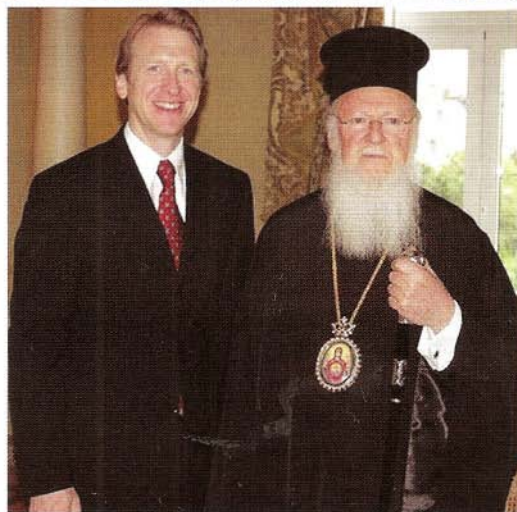
ως». Η συνεργασία μεταξύ των εκκλησιών των χωρών μελών του ΝΑΤΟ ήταν για την δυτική πολιτική το αντίδοτο στην σοβιετική επιρροή στην πολυπληθέστατη σλαβική ορθόδοξη κοινότητα του Συμφώνου της Βαρσοβίας.

Πρόκειται για αποφάσεις και επιλογές αποφασιστικής σημασίας και ύψιστης σπουδαιότητας, αφού ουσιαστικά είναι αυτές που θα καθορίσουν τόσο την μετέπειτα πορεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όσο και αυτή της Οικουμενικής Κινήσεως και ιδιαίτερα της προσεγγίσεως Όρθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών.

Για την αμερικανική πολιτική το Οικουμενικό Πατριαρχείο στάθηκε και παραμένει ακόμη «ο καλύτερος δικηγόρος θεμάτων στα όποια οι ΗΠΑ αποδίδουν τεράστια σημασία», σύμφωνα με τον Άμερικανό Έπιτετραμμένο στην Πόλη κ. Ντ. Άρνέτ (Μαρία Άντωνιάδου, *Γιατί οι Η.Π.Α. στηρίζουν τό Φανάρι*, <http://www.greeknewsonline.com/modules.php?name=News&file=print&sid=2330>). Για δέ τό Φανάρι ή πρόσδεση στό άρμα της αμερικανικής πολιτικής θεωρήθηκε και θεωρείται όρος επιβίωσης, καθώς ή ύποβάδμισή του από την τουρκική κυβέρνηση, κυρίως μέ την Συνθήκη της Λωζάννης τό 1923, ή αφαίρεση των προνομίων και ή περιστολή των δικαιωμάτων του, καδιστά την ύψηλή προστασία της υπερδυνάμεως αναγκαία προϋπόθεση για την διατήρησή του.

Όπως δήλωσε, άλλωστε, ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαΐος μετά την συνάντησή του μέ τον Άμερικανό πρεσβευτή στην Άθήνα κ. Ντάνιελ Σπέκχαρντ (14 Μαΐου 2008) «και τό Οικουμενικό Πατριαρχείο και ή Άμερική ύπηρετούν τά ίδια ιδανικά της ειρήνης, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης». Τό γεγονός αυτό έξηγει και την ιδιαίτερη εϋνοια μέ την όποία ή αμερικανική πολιτική αντιμετώπιζει τό Φανάρι και την μεγάλη ανταπόκριση, που βρίσκουν τά αιτήματά του, ή όποία έκδηλώνεται μέ πολυάριθμα ψηφίσματα και διαβήματα προς τίς τουρκικές αρχές. Είναι, βεβαίως, εϋπρόσδεκτη κάθε ύποστήριξη στό ζητήματα του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου, δέν παύει, όμως, νά αποτελεί την απόλυτη εξαίρεση στό πλαίσια μιās πάγιας άνθελληνικής έξωτερικής πολιτικής των Ήνωμένων Πολιτειών, που ύπονομεύουν συστηματικά τά έθνικά μας συμφέροντα και τόν ρόλο της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και της Ε.Ε.

Οί ποικίλες, βεβαίως, αντιξοότητες που προκαλεί τό τουρκικό

Ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαΐος μέ τόν πρόεδρο των Η.Π.Α. κ. Μπαράκ Όμπάμα (έπάνω), τόν Άμερικανό Έπιτετραμμένο στην Πόλη (κέντρο) και τόν Άμερικανό πρέσβη στην Άθήνα Ντάνιελ Σπέκχαρντ (κάτω).

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μέ τόν Πρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου Χάνς Γκέρτ Πέτερνιγκ λίγο πρὶν τήν ἐκφώνηση τῆς ὁμιλίας του ἐνώπιον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου μέ θέμα τόν διαθρησκευτικό καί διαπολιτισμικό διάλογο.

Ἄλλωστε ἡ εὐχέρεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη νά δραστηριοποιεῖται στά διεθνή fora συζητήσεως καί λήψεως ἀποφάσεων, ἡ ἀποδοχή καί ἡ ἀναγνώριση πού ἀπολαμβάνει ἀπό ποικίλους φορεῖς τῆς διεθνοῦς κρατούσας τάξεως κάθε ἄλλο παρά ἓναν «αἰχμάλωτο Πατριάρχη» φανερώνουν.

κράτος στό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο (τίς ὁποῖες ὄλοι ἀναγνωρίζουμε καί καταδικάζουμε) δέν ἀποτελοῦν, σέ καμμία περίπτωση, δικαιολογία (ὅσο καί ἂν ἔτσι προβάλλονται) γιά ἐκπτώσεις, καί μάλιστα τέτοιου μεγέθους, στά θέματα τῆς πίστεως.

Ἄλλωστε ἡ εὐχέρεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη νά δραστηριοποιεῖται στά διεθνή fora συζητήσεως καί λήψεως ἀποφάσεων, ἡ ἀποδοχή καί ἡ ἀναγνώριση πού ἀπολαμβάνει ἀπό ποικίλους φορεῖς τῆς διεθνοῦς κρατούσας τάξεως, ἡ πρόσφατη κατάταξή του ἀπό τό περιοδικό *TIME* «στην ἐνδέκατη θέση, στόν κατάλογο τῶν ἑκατὸ ἡγετῶν μέ τὴ μεγαλύτερη ἐπιρροή στόν κόσμο» (*Ἐλευθεροτυπία*, 3-5-2008), κάθε ἄλλο παρά ἓναν «αἰχμάλωτο Πατριάρχη» φανερώνουν (βλ. σχ. Δήλωση Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη: «Οὐδέποτε ἠσθάνθη αἰχμάλωτος οὐδενός, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἐκπληροῖ ἐλευθέρως καί ἀνεπηρέαστως τήν ἀποστολήν του», *Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία* 15-7-2001).

Ἡ ἐκλογή τοῦ Πατριάρχη Ἀθηναγόρα

Κορυφαία ὅσο καί καθοριστική ἐκδήλωση τοῦ ἐνεργοῦ ἐνδιαφέροντος καί ἐνασχολήσεως τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς μέ τίς ὑποθέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἶναι ἡ ἐπιλογή καί ἐπιβολή τό 1948 στόν θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ μέχρι τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρα. Εἶναι ὁ

μοναδικός Πατριάρχης πού ἐκλέγεται στόν Οἰκουμενικό Θρόνο, χωρίς νά ἔχει τήν τουρκική ὑπηκοότητα, ὅπως προβλέπεται ἀπό τήν Συνθήκη τῆς Λωζάννης. Εἶχε προηγηθεῖ ὁ ἐξαναγκασμός σέ παραίτηση τοῦ Πατριάρχη Μαξίμου τοῦ Ε΄ καί ἡ διαγραφή ἀπό τήν τουρκική κυβέρνηση ὅλων τῶν Ἱεραρχῶν τῆς ἐνδημούσης συνόδου ἀπό τόν κατάλογο ὑποψηφίων.

Ἡ ἀναγκαστική παραίτηση τοῦ Πατριάρχη Μαξίμου τοῦ Ε΄, πού ἐπισήμως ἀποδόθηκε σέ λόγους ὑγείας, ἀποδίδεται σέ ἀμερικανική ἀπόφαση γιά ἀναχαίτιση τῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας καί τῶν Σοβιετικῶν μέ τήν θεωρούμενη ἀνοχή τοῦ Πατριάρχη.

«Τὸ 1945 τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας συγκάλεσε μία Πανορθόδοξη Διάσκεψη στήν ὁποία συμμετεῖχαν καί οἱ Πατριάρχες Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρος καί Ἀντιοχείας Ἀλέξανδρος. Ἐκεῖ τέθηκαν οἱ νέες βάσεις γιά τὴν Πανορθόδοξη ἐνότητα καί μαρτυρία. Ὅλα ἔγιναν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί τοῦ Προκαθημένου της. Τὸ γεγονός θορύβησε τίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες καθὼς ὁ Ψυχρὸς Πόλεμος βρισκόταν στήν ἀρχὴ καί πολλοὶ ἔβλεπαν ὅτι οἱ Σοβιετικοὶ τροπαιοῦχοι ἀπὸ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον σκόπευαν νά χρησιμο-

ποιήσουν τὸ Πατριαρχεῖο σὴν προσπάθεια διείσδυσης σὲ νέες σφαίρες ἐπιρροῆς. Οἱ ἀπόψεις αὐτῆς ἐνισχύθηκαν ἕνα χρόνο ἀργότερα ὅταν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐνθρόνισής του ὁ Πατριάρχης Μάξιμος ὁ Ε΄ τίμησε μὲ ἐξαιρετικὸ τρόπο τὸν Σοβιετικὸ πρέσβυ τὸν ὁποῖο ὑποδέχθηκε ὡς ἐκπρόσωπο τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ πληροφορίες ὅτι κάποια στιγμή ταξίδεψε μαζί μὲ τὸν Ρῶσο διπλωμάτη στὸ αὐτοκίνητό του. Ἔτσι οἱ ΗΠΑ ἀποφασισαν νὰ λάβουν μέτρα: ἢ ἐκλογή τοῦ Ἀθηναγόρα, ἢ ἄφιξή του μὲ τὸ ἀεροσκάφος τοῦ Ἀμερικανοῦ Προέδρου Χάρι Τρούμαν, ἢ παραχώρηση τῆς τουρκικῆς ὑπηκοότητας μὲ τὸ σκεπτικὸ ὅτι ὅταν γεννήθηκε τὸ χωριὸ του στὴν Ἑλλάδα ἀποτελοῦσε μέρος τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἣταν μερικὲς μόνον ἀπὸ τὶς κινήσεις πού δρομολόγησε ἡ Οὐάσιγκτον».

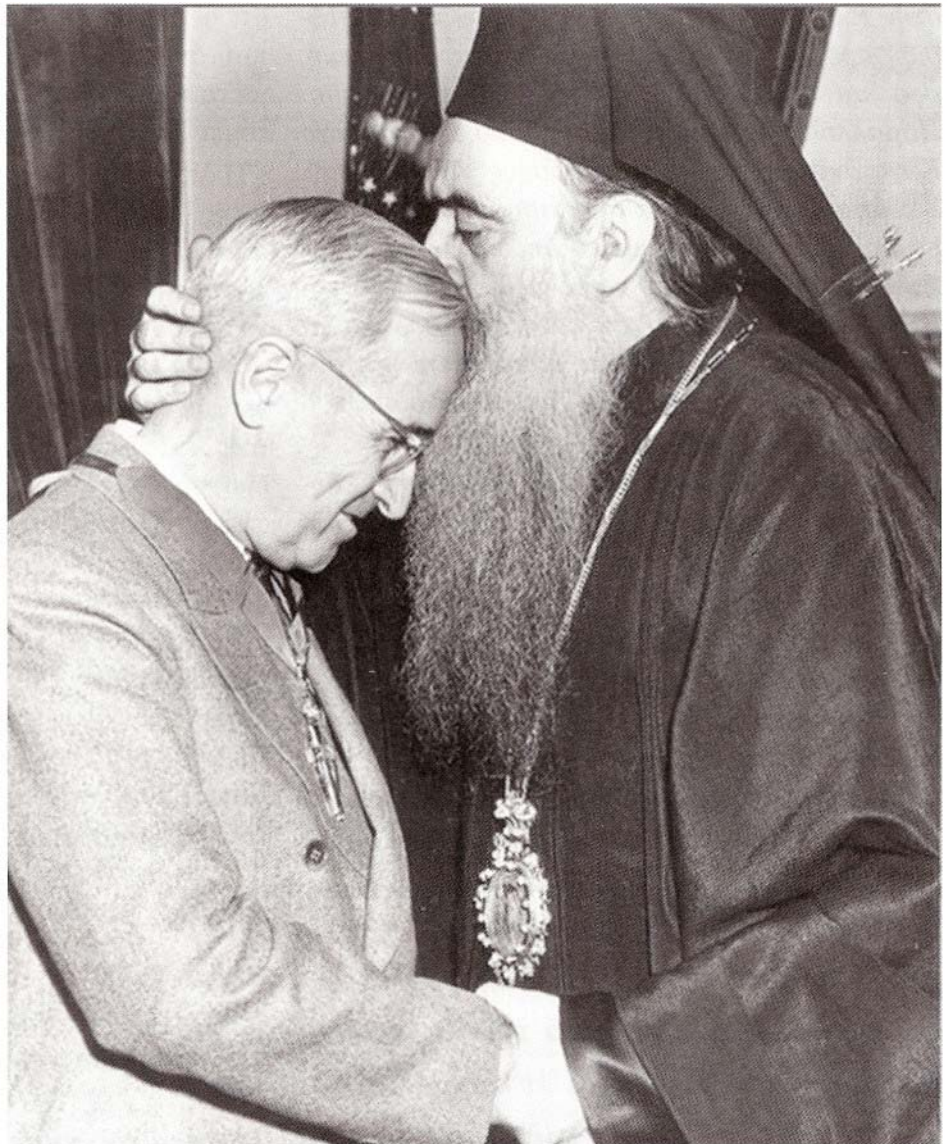
(Μαρία Ἀντωνιάδου,

Γιατί οἱ ΗΠΑ στηρίζουν τὸ Φανάρι, <http://www.greeknewsonline.com/modules.php?name=News&file=print&sid=2330>).

Οἱ λεπτομέρειες τῆς ἐκλογῆς Ἀθηναγόρα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

«Ἐνῶ στὴν ἐκλογή Μαξίμου ὁ νομάρχης Κωνσταντινουπόλεως εἶχε δηλώσει στὴν πατριαρχικὴ ἀντιπροσωπεία, πού τὸν ἐπισκέφθηκε, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ Φαναρίου μποροῦσαν νὰ ἐκλέξουν ὅποιον θέλουν, στὴν ἐκλογή Ἀθηναγόρα ἔθεσε θέμα ἀποκλεισμοῦ ἀπ' αὐτὴν ὄλων τῶν ἀρχιερέων λέγοντας τὸ περίφημο 'οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν'. Κι αὐτὸ γιατί γιὰ τὴν τουρκικὴ κυβέρνηση, συμφωνούντων καὶ τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς ἀμερικανικῆς, μοναδικὸς ὑποψήφιος ἦταν ὁ Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας.

»Ἡ ὑποψηφιότητα Ἀθηναγόρα προκάλεσε ἀντιδράσεις τόσο στὴν Σύνοδο τοῦ πατριαρχείου, ὅσο καὶ στὴν ἱεραρχία τῶν Νέων Χωρῶν

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας μὲ τὸν Πρόεδρο τῶν Η.Π.Α. Χάρι Τρούμαν. Ἡ ἐκλογή του στὸν Οἰκουμενικὸ ῥόνο ὑπῆρξε ἐπιλογή καὶ ἐπιβολή τοῦ Ἀμερικανοῦ Προέδρου.

στήν Ελλάδα. Τότε ἐκδηλώθηκε ἀνοικτή ὑποστήριξη πρὸς τὸν ὑποψήφιο τόσο ἀπὸ τὴν ἐλληνική, ὅσο καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν τουρκική κυβέρνηση. Παράλληλα ἄρχισαν οἱ πιέσεις ἀπὸ τὸν νομάρχη Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ὅσους ἀντιδρούσαν. Ἀκόμη ἡ ὑποψηφιότητά του παραβίαζε τὸν τεσκερέ τοῦ 1923, σύμφωνα μὲ τὸ ὅποιο οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχες ἔπρεπε νὰ εἶναι Τούρκοι πολίτες. Παρὰ ταῦτα ὄχι μόνον ἔγινε δεκτός, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκλογή του, τοῦ δόθηκε ἡ τουρκική ὑπηκοότητα καὶ ὅταν ἔφτασε στήν Κωνσταντινούπολη ὁ νομάρχης τοῦ παρέδωσε τὴν ταυτότητα.

»Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἄρχισε ἡ πατριαρχία Ἀθηνᾶγορα πού κράτησε γιὰ 24 χρόνια. Μία μεγαλειώδης πατριαρχία πού παρουσίασε τεράστιο ἔργο στό Διορθόδοξο καὶ Διαχριστιανικό χωρὸ καὶ ἀνέδειξε τὸ Φανάρι διεθνῶς. Χαρακτηριστικά γιὰ τὴν πληθωρική προσωπικότητα τοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορα εἶναι τὰ ἀνοίγματα τοῦ πρὸς τὴν Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία καὶ τίς προτεσταντικές Ὁμολογίες πού μετέτρεψαν τὸ ἀπομονωμένο Πατριαρχεῖο σὲ κέντρο τοῦ παγκόσμιου ἐνδια-

Ἔτσι ἡ ὑποστήριξη τῶν ἐκάστοτε πρωτοβουλιῶν τοῦ Φαναρίου ἔγινε ταυτόσημη μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ ἴδιου τοῦ θεσμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Ἀλλὰ καὶ ἀντίστροφα, κάθε κριτική πρὸς τίς ἐνέργειες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐκλαμβάνεται ὡς πολεμική καὶ ἀπαξίωση τοῦ ἴδιου τοῦ θεσμοῦ. Αὐτός ὁ διχασμὸς ἔλαβε τὴν μορφή καὶ τὴν ἰσχὺ ἀξιώματος.

φέροντος». (Γ. Πρίντζιπα καὶ Γ. Καραγιάννη, Ἐκκλησία καὶ Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τὸ 1821 ἕως σήμερα, ἐκδ. Προσκηνιο-Ἄγγελος Σιδεράτος, 2005, σελ. 283-284).

Ἡ πατριαρχία Ἀθηνᾶγορα

Ἡ πολύχρονη πατριαρχία Ἀθηνᾶγορα στάθηκε κατὰ κοινὴ ὁμολογία παράτολμη καὶ ἀνατρεπτική. Εἴτε τὴν κρίνει κανεὶς μὲ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐπικριτῶν εἴτε μὲ τὰ ἀντίστοιχα τῶν ὕμνων του καταλήγει στό ἴδιο πάντα συμπέρασμα,

ὅτι οἱ τομὲς πού ἐπέφερε καὶ οἱ πρωτοβουλίες πού ἀνέλαβε, ἰδιαίτερα στό θέμα τοῦ διαλόγου μὲ τοὺς ἑτεροδόξους, ὑπῆρξαν ἐξαιρετικά καινότητες καὶ ρηξικέλευδες.

Ἡ ἀποδοχή, λοιπόν, τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς μίας ἢ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἐξαρτᾶται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὰ κριτήρια πού θέτει κανεὶς γιὰ νὰ ἀποτιμήσει τὴν συνολικὴ παρουσία του στὸν Οἰκουμενικό Θρόνο καὶ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἄν ὡς κριτήριό μας θέτουμε τὴν διεθνή ἀκτινοβολία καὶ ἀναγνώριση, τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ καταξίωση, τὴν διπλωματικὴ δεινότητα καὶ εὐστροφία, τὴν πρόσδοση κύρους καὶ προβολῆς στό Φανάρι καὶ ἄλλα ἀνάλογα, τότε ναὶ ἦταν μιὰ «μεγαλειώδης πατριαρχία» αὐτὴ τοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορα.

Γιὰ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἡ ἐπιλογή ἦταν δεδομένη καὶ τὴν εἶχε ἐκμυστηρευτεῖ ἀποκαλυπτικά στὸν τότε Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς Ἰάκωβο ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης Ἀθηνᾶγορας: «Ἀπὸ αὐτὴ τὴν κατάθλιψη στήν ὁποία ζοῦμε ἐδῶ ἐπὶ αἰῶνες δέν εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς βγάλει κανεὶς. Πρέπει νὰ βγάλουμε ἐμεῖς τὸν ἑαυτό μας, κοιτάζοντας πρὸς τὴν Δύση, πρὸς τὴν Εὐρώπη γενικά καὶ τίς Ἐκκλησίες τῆς Δύσεως». (Γ. Π. Μαλούχου, Ἐγὼ ὁ Ἰάκωβος, ἐκδ. ΣΚΑΪ, ἐκδ. οἶκος Λιβάνη, Ἀθήνα 2002, σελ. 189-190).

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ, ὅμως, στά θέματα τῆς πίστεως τότε τὰ παραπάνω κριτήρια δέν ἔχουν καμμία θέση στήν ἀξιολόγηση τῶν ἐπιλογῶν. Τουναντίον μάλιστα ἀποτελοῦν τροχοπέδη γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ἀκρίβειας καὶ τῆς ἀληθείας τῆς.

Δυστυχῶς ἡ ταύτιση τῶν συμφερόντων (τῶν καλῶς ἔστω νοουμένων) τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ τίς ἐπιλογές του σὲ ζητήματα πίστεως στάθηκε ὀλέθρια καὶ δέν ἔπαψε μέχρι καὶ σήμερα νὰ μᾶς ἀποπροσανατολίζει, νὰ μᾶς παραπλανᾷ καὶ νὰ μᾶς παγιδεύει στό διχαστικό, ὅσο καὶ τεχνητό, δίλημμα: ἢ τὰ οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα ἢ ἡ παρακμὴ καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου.

Ἔτσι ἡ ὑποστήριξη τῶν ἐκάστοτε πρωτοβουλιῶν τοῦ Φαναρίου ἔγινε ταυτόσημη μὲ τὴν ὑπο-

Κάποιοι από τους βασιικούς πρωτεργάτες τής προσεγγίσεως Φαναρίου-Βατικανού. Από άριστερά πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς ἱερομόναχος Πέτρος Ντυπρέ, ὁ Παιριάρχης Ἀθηναγόρας, ὁ Καρδινάλιος Μπέα καὶ ὁ Καρδινάλιος Βίλλεμπρανς.

στήριξη τοῦ ἴδιου τοῦ δεσμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Ἀλλά καὶ ἀντίστροφα, κάθε κριτική πρὸς τίς ἐνέργειες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐκλαμβάνεται ὡς πολεμική καὶ ἀπαξίωση τοῦ ἴδιου τοῦ δεσμοῦ. Αὐτός ὁ διχασμός ἔλαβε τὴν μορφή καὶ τὴν ἰσχύ ἀξιώματος. Ἔγινε πάγια τακτική τοῦ Φαναρίου, δόγμα τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς, κοινός τόπος στὴν ἀκαδημαϊκὴ θεολογία, κατευθυντήρια γραμμὴ στὸν τύπο καὶ ὅλα τὰ ΜΜΕ, μόνιμο σύνθημα ὄλων τῶν οἰκουμενιστῶν.

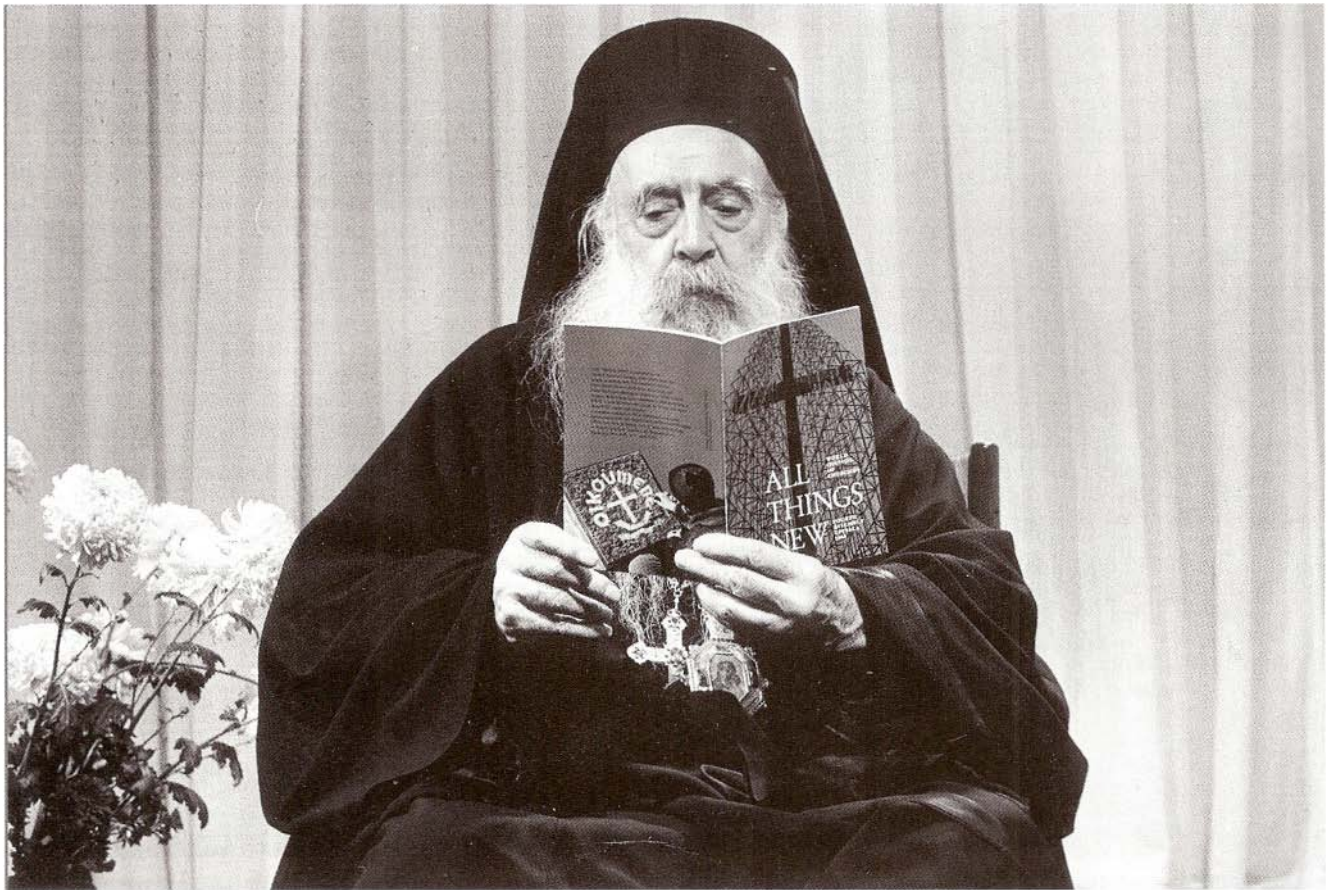
Ἡ καλλιέργεια σχέσεων μετὰ τὸ Βατικανό

Ἀπὸ τὸ ξεκίνημα τῆς πατριαρχίας του «ὁ προκαθήμενος τῆς Ὀρθοδοξίας ἐνηγκαλίσθη μετὰ παροιμιώδους ζωτικότητος τὸ ζήτημα τῆς ἀναθερμάνσεως τῶν ἐπαφῶν μετὰ τὴν Ρώμην, τὴν ὁποίαν ἐν τῷ ἐνθρονιστηρίῳ ἤδη λόγῳ του ἀσπάζεται μετ' ἀπεράντου σεβασμοῦ ἀδελφικῶς ἐν Χριστῷ» (Εὐαγ. Βαρελλῶ, *Διορθόδοξοι καὶ Οἰκουμενικαὶ Σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως*

κατὰ τὸν Κ' αἰῶνα, σελ. 204).

Τὸ ἄνοιγμα καὶ οἱ στενές σχέσεις τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα μετὰ τὸ Βατικανό ἦταν κάτι τὸ ἀναμενόμενο καὶ προγραμματισμένο, καθὼς «ἀπὸ Μητροπολίτης Κερκύρας εἶχε καλλιεργήσει στενές σχέσεις μετὰ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία πού ὡς ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς τίς ἀξιοποίησε περισσότερο. Ὄταν μάλιστα ὡς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διήρχετο μετὰ τὸ προσωπικὸν ἀεροπλάνον τοῦ Τρούμαν ἀπὸ τὸ ἰταλικὸ ἔδαφος, παρακάλεσε τὸν πιλότο νὰ πετάξῃ πάνω ἀπὸ τὴν Ἁγία Ἐδρα, ἀναποκρινόμενος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον στὴν ἐπιθυμία πολλῶν φίλων του τῆς Ἀμερικῆς νὰ συνδεθῇ στενότερα μετὰ τὸν Καθολικισμό». (Καθηγητοῦ Δ. Τσάκωνα, Ἀθηναγόρας ὁ Οἰκουμενικὸς τῶν Νέων Ἰδεῶν, Ἀθῆναι 1976, σελ. 93).

Ὁ πρῶτος ἐπίσημος ἀπεσταλμένος τοῦ Φαναρίου στοὺς Βατικανὸ ἦταν ὁ μόλις ἐκλεγμένος τότε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἰάκωβος, ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος Ἱεράρχης πού συναντήθηκε μετὰ τὸν Πάπα μετὰ ἀπὸ αἰῶνες.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ἀθηναγόρας στήν ἔδρα τοῦ Π.Σ.Ε. στήν Γενεύη.

*Ἄν ὡς κριτήριό μας
θέτουμε τήν διεθνή ἀκτι-
νοβολία καί ἀναγνώριση,
τήν κοινωνική καί πολιτική
καταξίωση, τήν διπλωματι-
κή δεινότητα καί εὐστρο-
φία, τήν πρόσδοση κύρους
καί προβολῆς στό Φανά-
ρι καί ἄλλα ἀνάλογα, τότε
ναί ἦταν μιὰ «μεγαλειώ-
δης πατριαρχία» αὐτή τοῦ
Πατριάρχῃ Ἀθηναγόρα.*

Στήν συνάντησή του εἶχε μέ τόν Πάπα Ἰωάννη ΚΓ΄ κατά τό ἔτος 1959 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς τοῦ μεταφέρει προσωπικό μήνυμα τοῦ Πατριάρχῃ Ἀθηναγόρα: «Ἀγιώτατε. Ἡ Α. Θ. Παναγιό-της ὁ Πατριάρχης μοί ἀνέδωσε τήν ὑψίστην τιμήν νά ἐπιδώσω πρός τήν Ὑμετέραν Ἀγιότητα, ὄχι ἐν γράμμασιν ἀλλ' ἐν τῇ ζώσῃ, τό ἐξῆς μήνυμα: Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρά Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης'. Διότι πιστεύει ὅτι Ὑμεῖς εἶσθε ὁ δεῦτερος Πρόδρομος, ὁ ἐπιφορτισμένος παρά τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἐντολήν εὐθείας νά ποιήσητε τās τριβούς Αὐτοῦ». (ὁ.π., σελ. 94).

Στήν ἀπάντησή του ὁ Πάπας ἀποκαλύπτει τίς προθέσεις τοῦ Βατικανοῦ ἐν ᾧ τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου πού ἐπρόκειτο νά ξεκινήσει τίς ἐργασίες της. «Σκοπός τῆς νέας Συνόδου εἶναι ἡ ἐπανένωσις τῆς Ἐκκλησίας» δηλώνει στόν Ἀρχιεπίσκοπο καί συμφωνοῦν ἀπό κοινοῦ ὅτι ἡ «ἔνωση τῶν ἐκκλησιῶν» πρέπει νά στηριχθεῖ στίς ἀρχές τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως (βλ.σχ. Γ. Μαλούχου, Ἐγώ ὁ Ἰάκωβος). «Ἐάν δέν ἐπικρατήσῃ τό σύνθημα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως: ἐλευθερία, ἰσότης, ἀδελφότης, οὔτε εἰρήνη δά ὑπάρξῃ μεταξύ τῶν ἐθνῶν, οὔτε ἔνωσις μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν» (Καθηγητοῦ Δ. Τσάκωνα, Ἀθηναγόρας ὁ Οἰκουμενικός τῶν Νέων Ἰδεῶν, σελ. 95).

Τέλος ο Πάπας όρίζει τίς βασικές άρχές αὐτῆς τῆς «ένώσεως»: «*Η ένωσις δά εἶναι ένωσις καρδιών. Ένωσις προσευχῆς. Ένωσις – καρπός άναγήτησεως τοῦ ένός υπό τοῦ άλλου*» (ό.π., σελ. 95), δηλώνει στόν Άρχιεπίσκοπο Ίάκωβο καί σηματοδοτεῖ, ἔτσι, τήν νέα οἰκουμενική πολιτική τοῦ Βατικανοῦ ἔναντι τῆς Όρθοδοξίας.

Ἡ νέα αὐτή πολιτική, πού δά λάβει τήν ἐπίσημη μορφή της μέ τίς ἀποφάσεις τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου (1963-1965) καί τό περίφημο «*Διάταγμα περί Οἰκουμενισμοῦ*», δά ἐπιβληθεῖ στό ἔξῃς στόν διάλογο μεταξύ Όρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν, ἀφοῦ δά γίνει δεκτή καί ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πρόκειται γιά τήν γνωστή οὐνιτικοῦ τύπου «ένότητα», μέ τόν ἀμοιβαῖο ἐμπλουτισμό τῶν δύο παραδόσεων, τήν ένότητα ἐν τῇ ποικιλίᾳ, ἡ ὁποία προπαγανδίζεται κατά κόρον καί στίς μέρες μας. Ένότητα, ὄχι στήν πίστη καί τήν ἀλήθεια, ἀλλά μία συγκρητιστικοῦ τύπου συγχώνευση, μία ἀπορρόφηση, οὐσιαστικά, τῆς Όρθοδοξίας στόν παπισμό, χωρίς αὐτός νά ἀποβάλει καμμία ἀπό τίς αἰρετικές πλάνες του.

Στήν ὑπηρεσία αὐτῆς τῆς νέας οἰκουμενικῆς πολιτικῆς ξεκινᾶ μία κοινή ἐκστρατεία «*μυχολογικῆς προετοιμασίας*» γιά τήν ἀποδοχή τῶν οἰκουμενιστικῶν ἀνοιγμάτων πού πραγματοποιοῦνται. Ἡ ἐκστρατεία αὐτή κινεῖται σέ δύο κυρίως ἄξονες. Ἀπό τήν μία πλευρά ἐπιχειρεῖ νά ἀμβλύνει, ἀκόμη καί νά ἐκμηδενίσει, τίς δογματικές διαφορές μεταξύ Όρθοδοξίας καί Ρωμαιοκαθολικισμοῦ, ἀποδίδοντας τό μεταξύ τους χάσμα σέ προκαταλήψεις καί κατάλοιπα τοῦ παρελθόντος, πού ἔχουν πλέον ξεπεραστεῖ καί ἐκλείψει. Ἀπό τήν ἄλλη δέ ἐπενδύει συστηματικά στήν ἀδήριτη δυναμική τῆς ἐπικοινωνιακῆς τακτικῆς, τῆς προβολῆς καί τῆς ἐπιβολῆς μέσω τῆς ἐπαναλήψεως, στόν νόμο δηλαδή τῆς συνήθειας.

Χαρακτηριστικός ὄσο καί ἄκρως ἀποκαλυπτικός αὐτῆς τῆς ἐπιχειρούμενης ἀνατροπῆς καί ἀντιστροφῆς τῶν παραδεδομένων ἀρχῶν καί τῆς ἀλήθειας τῆς Όρθοδόξου Έκκλησίας καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μας εἶναι ὁ διάλογος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ Ἀθιναγόρα μέ τόν Καρδινάλιο Willebrans, πρόεδρο τοῦ παπικοῦ Συμβουλίου γιά τήν χριστιανική ένότητα, στό Φανάρι. Τό ἴδιο, βεβαίως, χαρακτηριστικός καί ἀποκαλυπτικός εἶναι καί ὁ σχολιασμός καί ἡ ἐρμηνεία τοῦ διαλόγου αὐτοῦ ἀπό τόν Καθηγη-

Ὁ Πάπας Ίωάννης ΚΓ' στήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου στίς 9 Ὀκτωβρίου 1962.

τή Δ. Τσάκωνα, ένός ἀπό τούς κορυφαίους δαυμαστές καί ὑμνητές τοῦ Πατριάρχῃ Ἀθιναγόρα, στό βιβλίο του, *Ἀθιναγόρας ὁ Οἰκουμενικός τῶν Νέων Ἰδεῶν*.

Ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας στήν συνάντησή του μέ τόν Πάπα Παῦλο ΣΤ' στά Ἱεροσόλυμα τόν Ἰανουάριο τοῦ 1964.

«-Ἀπό τί προῆλθε τό Σχίσμα; ρώτησε ὁ Πατριάρχης τόν Βιλεμπράνς.

Ὁ Καρδινάλιος προσπάθησε μ' εὐγένεια ν' ἀναφέρει τίς δογματικές διαφορές τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ὁ Ἀθηναγόρας -ὅπως ἀργότερα μοῦ διηγήθηκε- τόλμησε νά πῆ ὀλόκληρη τήν ἀλήθεια στόν ἔκπληκτο Ὁλλανδό Καρδινάλιο.

-Ἄγιε Ἀδελφέ, τό Σχίσμα δέν ἔγινε ἀπό τά ἔνζυμα και τά ἄζυμα. Ἄν τό Ἅγιο Πνεῦμα πνῆ στά ἔνζυμα κατά τόν ἴδιο τρόπο πνεῖ καί στά ἄζυμα. Ἡ ἀντίθεσις δέν ἦταν θεολογική, ἀλλά μόνο πολιτική. Ἦταν ἡ ἀντίθεσις τῆς Ρώμης μέ τήν Ἀθήνα. Σεῖς ἐκπροσωπούσατε τήν Ρώμη κι ἐμεῖς τότε τήν Ἀθήνα.

Ὁ καρδινάλιος κοκκίνισε ἀπό ντροπή. Ἐναντίον τοῦ κατεστημένου, ὁ Ἀθηναγόρας δέν ἐδίστασε νά διατυπώσῃ ὀλόκληρη τήν ἀλήθεια, ἀντίθετα μέ τήν ἐπίσημη διδασκαλία καί τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Δέν τοῦ ἄρесе νά ἐξαπατᾷ τά ἑκατομμύρια τῶν

πιστῶν του μέ ἱστορικά ψεύδη... Θεωροῦσε πιό τίμιο νά μὴν ἀλλαξοπιστῆ κανεῖς, ἀλλά μέσα στό κάστρο τῆς Ἐκκλησίας του νά πολεμᾷ γιά οἰκουμενικότητα, ἀδελφοποιῖα καί διεύρυνσι» (ὁ.π., σελ. 117).

Τίς βασικές ἀρχές τῆς νέας οἰκουμενικῆς τακτικῆς διετύπωσε πολύ εὐστοχα καί συνοπτικά τό 1962 ὁ γνωστός ρωμαιοκαθολικός θεολόγος Ἰωάννης Ντανιελου: «Ὁ λατινικός καί ὁ βυζαντινός κόσμος, μέ τά συμφέροντά τους, ἔχουν ἀπό καιρό ἐκλείψει. Τό δόγμα εἶναι σχεδόν κοινό. Ἡ παράδοσις ἐπίσης. Τά μυστήρια κοινά. Καί κοινοί οἱ σημερινοί ἀντίπαλοι. Οἱ αἰῶνες πού ἐπέρασαν ἐσώρευσαν διάφορες προκαταλήψεις, πού πρέπει σιγά-σιγά νά ἐκμηδενισθοῦν. Ὡς πρῶτο στάδιο βλέπω τήν ψυχολογική προετοιμασία» (ὁ.π., σελ. 97).

Γιά αὐτή τήν «ψυχολογική προετοιμασία» ξεκίνησαν καί συνεχίζονται μέχρι τίς μέρες μας μία σειρά ἀπό κινήσεις καί πρωτοβουλίες κορυ-

φαιού συμβολικοῦ χαρακτήρα ἐκ μέρους τοῦ Βατικανοῦ καί τῶν Ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν μέ σκοπό τήν σταδιακή ἄμβλυνση τῆς συνειδήσεως καί τήν ἐξασθένιση τοῦ αἰσθητηρίου τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

Ἡ συνάντηση τῶν Ἱεροσολύμων

Μέ τήν ἀναρρίχησή του στόν Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Πατριάρχης Ἀθιναγόρας ξεκίνησε ἐπίσημες καί μυστικές ἐπαφές μέ τό Βατικανό. «Ὁ Ἀθιναγόρας ἐπί συνεχῆ ἔτη διαπραγματεύεται παρασκευαστικῶς μέ τό Βατικανό τήν συνάντησί του μέ τόν Πάπα. Διαμεσολαβητής εἶναι ὁ Ρουμάνος Ἀρχιμανδρίτης Σκριμα, διαπρεπῆς θεολόγος, καί διάφορες προσωπικότητες τοῦ καθολικοῦ κόσμου» (Καθηγητοῦ Δ. Τσάκωνα, Ἀθιναγόρας ὁ Οἰκουμενικός τῶν Νέων Ἰδεῶν, σελ. 93).

Ἡ συνάντηση αὐτή πραγματοποιήθηκε τελικά τόν Ἰανουάριο τοῦ 1964 στά Ἱεροσόλυμα. Ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ΄, κατά τήν διάρκεια τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου, προανήγγειλε τήν προσκυνηματική του ἐπίσκεψη στά Ἱεροσόλυμα. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθιναγόρας ἔσπευσε νά δηλώσει ὅτι θά πάει καί ὁ ἴδιος στά Ἱεροσόλυμα μέ σκοπό νά συναντήσῃ τόν Πάπα. Ἐπιθυμοῦσε δέ στήν συνάντηση αὐτή νά συμμετάσχουν καί οἱ ἡγέτες τοῦ προτεσταντισμοῦ μέ σκοπό μιά παγ-χριστιανική προσέγγιση πού θά ὀδηγοῦσε στήν ἔνωση.

«Δέν ἤρκέσθη δέ μόνον εἰς τοῦτο. Ἐπρότεινε ταυτοχρόνως, ἵνα καί οἱ Πατριάρχαι καί Πρόεδροι τῶν ἑκασταχοῦ Ἀὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πορευθῶσιν ὅλοι ὁμοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, συναντηθῶσιν μετά τοῦ Πάπα καί διεξαγάγωσιν μετά τούτου συζήτησιν περί τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν». (Χρυσοστόμου Β΄, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, Τά Πεπραγμένα ἀπό 15-7-1963 μέχρι 15-7-1964, Ἀθῆναι 1964, σελ. 39).

Πρόκειται γιά πρωτόγνωρες πραγματικά ἀποφάσεις, πού ἀνέτρεψαν μέσα σέ μιά στιγμή κάθε δεδομένο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἱερούς κανόνες, συνοδικότητα, ἅγιοπατερική παράδοση, δογματική καί ἐκκλησιαστική συνείδηση καί τόσα ἄλλα. Καί νά

Ὁ Πατριάρχης Ἀθιναγόρας μέ τόν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄ κατά τήν συνάντησή τους στά Ἱεροσόλυμα τόν Ἰανουάριο τοῦ 1964.

Βατικανό 1965. Ἡ τελετή τῆς ἄρσεως τῶν ἱναθεμάτων. Διακρίνονται ἀπό ἀριστερά: δεύτερος ὁ Πέτρος Ντυπρέ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀμερικῆς Τάκωβος καί ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων. Στό κέντρο ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ'. Δεύτερος ἀπό δεξιὰ ὁ νεαρός ἱερέας (νῦν Οἰκουμενικός Πατριάρχης) κ. Βαρθολομαῖος.

σκεφεῖ κανείς πῶς πρόκειται γιά ἀποφάσεις ἑνός καί μόνο ἀνδρός, χωρίς καμμία προηγούμενη πανορθόδοξη ἀπόφαση οὔτε κἂν ἐνημέρωση ἐπ' αὐτῶν! «Αἱ ἄνω ἀπόψεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου... ἐδημιούργησαν παρά τοῖς Ὁρθόδοξοις ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν... Τό ἀποφασιστικὸν τοῦτο καί ἀπρόοπτον βῆμα τοῦ Πατριαρχείου, ἔδει νά καταστῇ ἀντικείμενον κοινῆς συσκέψεως καί ἀποφάσεως τῶν κατὰ τόπους ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» (ὁ.π., σελ. 39).

Ἡ συνάντηση Πάπα-Πατριάρχη στάθηκε μία ὑποδειγματικὴ ἐφαρμογὴ τῆς προαποφασισμένης οἰκουμενιστικῆς τακτικῆς πού προαναφέραμε. Ἐπένδυσε συστηματικὰ στήν δύναμη τῆς εἰκόνας, τοῦ συμβολισμοῦ καί τῶν ἐντυπώσεων. Ὁ Πατριάρχης Ἀθναγόρας, ἄλλωστε, ἐξόχως πληθωρική καί χαρισματικὴ προσωπικότητα, δέδωκε ἰδιαίτερη εὐχέρεια στήν ἐπικοινωνιακὴ τακτικὴ καί μέ τίς δηλώσεις του κέρδισε ἀμέσως τὸν δημοσιογραφικὸ κόσμον. «Τέτοιες κουβέντες ἤδελαν οἱ δημοσιογράφοι κι ἔτρεξαν ποῖος πρῶτος θά προλάβῃ νά στείλει τό τηλεγράφημά του. Οἱ

ἄλλοι, οἱ πολλοὶ πού ἀκολούθησαν τὸν Πάπα, πού δέν ἦταν καθόλου προσίτος καί πού δέν εἶπε οἷτε λέξι, ἄρχισαν κι αὐτοὶ νά τρέχουν πίσω ἀπὸ τὸν Ἀθναγόρα» (Καθηγητοῦ Δ. Τσάκωνα, Ἀθναγόρας ὁ Οἰκουμενικός τῶν Νέων Ἰδεῶν, σελ. 98).

Ἐπικοινωνιακὴ τακτικὴ, πολύκροτες δηλώσεις καί μιά ἀκατάσχετη ἀγαπολογία κυριάρχησε στήν περίφημη συνάντηση, ἔτσι ὅπως μᾶς τὴν περιγράφει ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης: «Κι ὅταν εἶδε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, αἱ χεῖρες μας ἤνοιξαν αὐτομάτως. Ὁ ἕνας ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ἄλλου. Ὅταν μᾶς ἠρώτησαν πῶς ἐφιληθήκαμεν, ἀδελφοί, ὕστερα ἀπὸ 900 χρόνια - Ἐρωτᾶς πῶς; Ἐπήγαμε οἱ δύο μας χέρι μὲ χέρι εἰς τὸ δωμάτιόν του, καί εἶχαμεν μίαν μυστικὴν ὁμιλίαν οἱ δύο μας. Τί εἶπαμεν; Ποιὸς ξέρει τί λέγουν δύο ψυχὲς ὅταν ὁμιλοῦν! Ποιὸς ξέρει τί λέγουν δύο καρδίαι, ὅταν ἀνταλλάσσουν αἰσθήματα!» (Ἡ προσλαλιά τοῦ Ἀθναγόρου, Πρωτοπρεσβυτέρου Γ. Μεταλληνοῦ, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Οἱ διάλογοι χωρὶς προσωπεῖον [Ἀνάτυπο ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Παρακαταθήκη], σελ. 4).

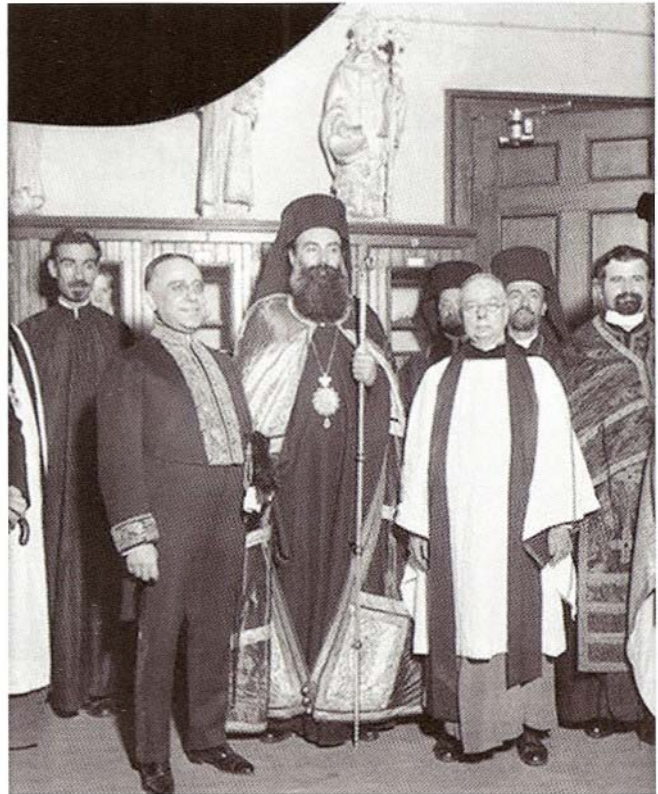
Τό μυστικό περιεχόμενο, βεβαίως, τῆς «*συνομιλίας τῶν ψυχῶν*» Πάπα-Πατριάρχη καί τῶν αἰσθημάτων πού ἀντήλλαξαν δέν ἀνακοινώθηκε ποτέ οὔτε στίς Συνόδους τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν οὔτε στό ὀρθόδοξο πλήρωμα. Τό πληροφοροῦμαστε, ὅμως, σταδιακά ἀπό τότε, καθῶς παρακολουθοῦμε τήν προδιαγεγραμμένη καί προαποφασισμένη ἀπό τότε οἰκουμενιστική πορεία πρὸς τήν «*ἔνωση*». «*Τί εἶπαμεν; Ἐκάμαμε κοινὸν πρόγραμμα, μὲ ἰσοτιμίαν ἀπόλυτον, ὄχι μὲ διαφορὰν*» (ὁ.π., σελ. 4). Αὐτό τό «*κοινό πρόγραμμα*» πού καταρτίστηκε σέ μία μυστική συνάντηση δύο ἀνδρῶν ἦταν, ὅπως προκύπτει ἀπό τίς ἀρχικές δηλώσεις καί ἀναφορές, πολύ πιό προχωρημένο ἀπό αὐτό πού τελικά παρουσιάστηκε.

Ἐπρόκειτο γιά σαφὴ συμφωνία γιά «*ἔνωση στό κοινὸ ποτήριον*», ἀφοῦ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποκαλύπτεται ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ ἀρχικὴ ἐπιθυμία τῶν δύο μερῶν. «*Καὶ εἶπαμεν ὅτι ἤδη εὕρισκόμεθα εἰς τὴν ὁδὸν εἰς Ἐμμαούς*» συνεχίζει ὁ Πατριάρχης Ἀθιναγόρας «*καὶ πηγαίνομεν νὰ μᾶς συναντήσῃ ὁ Κύριος ἐν τῷ κοινῷ ἀγίῳ Ποτήριῳ. Ὁ Πάπας ἀπαντῶν μοῦ προσέφερε ἅγιον Ποτήριον. Δὲν ἤξευρεν ὅτι ἐγὼ θὰ μιλοῦσα δι' Ἅγιον Ποτήριον, οὔτε ἤξερα ὅτι θὰ μοῦ προσέφεραν Ἅγιον Ποτήριον! Τί εἶναι; Συμβολισμὸς τοῦ μέλλοντος*» (ὁ.π., σελ. 4).

Ἡ ἄρση τῶν ἀναθεμάτων

Αὐτὴ ἡ «*ἔνωση στό κοινὸ Ποτήριον*» ἐπιχειρήθηκε μέ τὴν περίφημη «*ἄρση τῶν ἀναθεμάτων*» μεταξύ Βατικανοῦ καί Φαναρίου, πού πραγματοποιήθηκε στά τέλη τοῦ 1965, μέ μονομερὴ ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Χαρακτηριστικὴ ἦταν ἡ ἀντίδραση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ ὁποία «*μέ πολλὴν δυσμένειαν ἐπληροφορήθη τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Παν. Ἀθιναγόρα. Οὐδεὶς ἔχει τό δικαίωμα νὰ προβαίη εἰς παρομοίας πράξεις. Τό δικαίωμα ἔχει μόνον ὁλόκληρος ἡ Ὁρθοδοξία*» (Δήλωση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, Ὁρθόδοξος Τύπος, Νοέμβριος 1965).

Μέ τὴν ἄρση τῶν ἀναθεμάτων οἱ δύο πλευρὲς ἐννοοῦσαν τὴν ἄρση τοῦ Σχίσματος. Ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἰάκωβος, ἐπίσημος ἀπεσταλμένος ἐκείνη τὴν περίοδο τοῦ Πατριάρχη Ἀθιναγόρα πρὸς τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς, ἀποκαλύπτει τό περιεχόμενο τῶν μηνυμάτων πού ἀντήλασαν Φανάρι καί Βατικανό «*μέχρι τοῦ τολμηροῦ ἐπίσης μηνύματος πού μοῦ ἀνέδρασε*

Ὁ θεμελιωτὴς τοῦ θεολογικοῦ ὑπόβαθρου τῆς προσεγγίσεως Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν, Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνης Μελίτων Χατζῆς, πνευματικὸς πατέρας καί ἐμπνευστὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου. Ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνης ἦταν αὐτός πού ἀνέλαβε τὴν θεολογικὴ ὑποστήριξη τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων μέ συνεχεῖς περιοδεῖες του ἀνά τὴν Εὐρώπη. Μεταξύ αὐτῶν καί ἡ ἐπίσκεψή του στό Βατικανό ὅπου ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' σέ μιά κορυφαία ἐκδηλώση «*ἐπίθεσης ἀγάπης*» ἔσκυρε καί τοῦ φίλησε τὰ πόδια.

ὁ Πατριάρχης νά μεταβιβάσω στὸν πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Σχέσεων Δύσης καὶ Ἀνατολῆς, πού ἦταν ἕνας Γερμανὸς σεβάσιμος καρδινάλιος, ὁ Αὐγουστῖνος Μπέα».

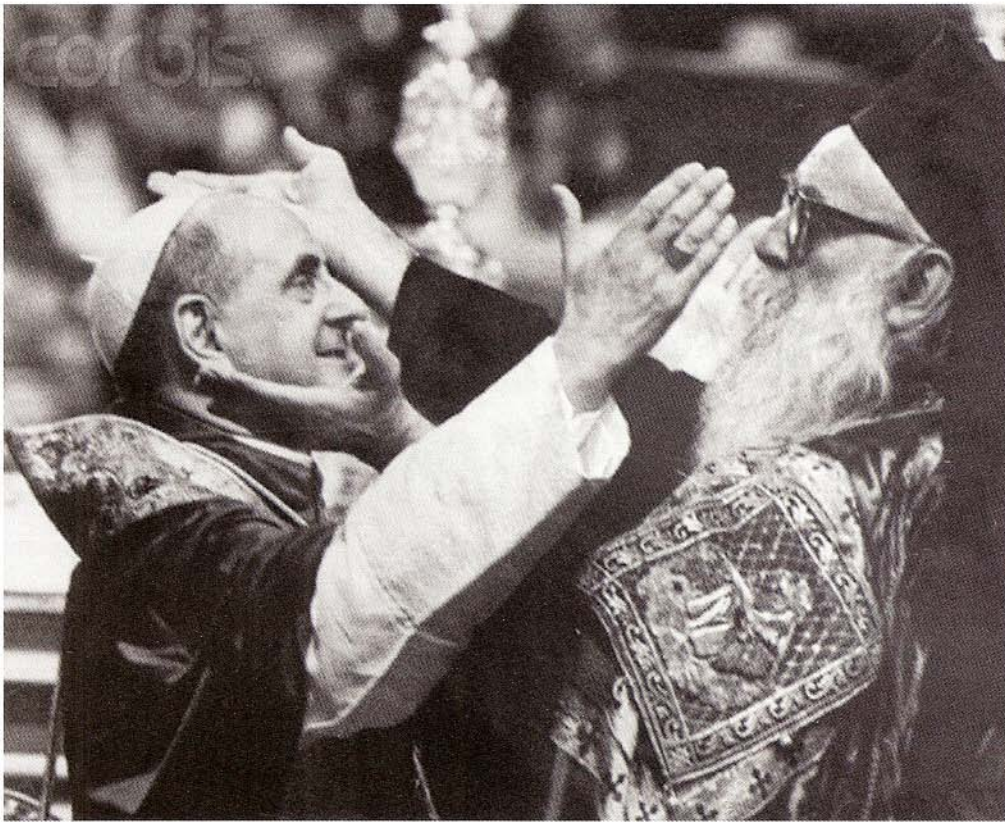
Καί συνεχίζει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος: «Λίγο καιρὸ μετά, ἐπισκέπτομαι τὸν Μπέα στὴ Νέα Ὑόρκη. Τὸν ρώτησα: 'Τί λέτε, σεβασμιότατε, μποροῦμε νά φέρομε τίς Ἐκκλησίες μας πιό κοντά μέ τὴν ἄρση τοῦ Σχίσματος;' Μοῦ λέει: 'Καλὴ ἰδέα, δέν ξέρω πῶς θά τὴ δεχτοῦν στή Ρώμη, ἀλλά ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νά γίνει ἡ ἄρση τοῦ Σχίσματος.' Ἔτσι, δέν θά ἔχουμε λόγο κανέναν νά μὴν πλησιάσουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο'.

Ἐρώτηση Γ. Μαλούχου: «Τὴν ἄρση τοῦ Σχίσματος ἢ τοῦ ἀναθέματος;».

Ἀπάντηση Ἀρχιεπισκόπου: «Καί τὰ δύο αὐτά μαζί πηγαίνουνε, γιατί ὅταν κατέδесσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα τὸ ἀνάδεμα, ἱρόπον τινά, μέ τὸ ὁποῖο ἀναδεμάτιζε ὁ Πάπας Νικόλαος τὸν Μιχαὴλ Κηρουλάριο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, ἦταν τὸ ὀριστικὸ Σχίσμα πιά.

Δέν ἔγινε ἄλλη ἐπίσημος πρᾶξις πού νά καθιερώσει τὸ Σχίσμα ὡς μία διαιρετικὴ γραμμὴ μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως» (Γ. Μαλούχου, Ἐγὼ ὁ Ἰάκωβος, σελ. 196-197). Ἡ ἄρση τοῦ σχίσματος ἐντάσσεται, ἄλλωστε, καί στήν λογικὴ τῶν ἀποφάσεων τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου, πού πραγματοποιεῖτο ἐκεῖνο τὸ διάστημα, γιὰ ἄρση τῆς ἀκοινωνησίας καὶ ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων τῶν Ὁρθοδόξων.

Στὸ λατινικὸ μάλιστα κείμενο τῆς «ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων» ὑπάρχει ὁ ὅρος *excommunicatio*=ἀκοινωνησία, ὁ ὁποῖος στήν ἐπίσημη μετάφραση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μεταφράζεται ὡς «ἀναθέματα» (βλ. σχ. Τόμος Ἀγάπης, *Vatican-Phanar (1958-1970)*, Rome-Istanbul 1971, σελ. 286-287). Τὸ κείμενο, δηλαδή, μιλοῦσε γιὰ «ἄρση τῆς ἀκοινωνησίας». «Οἱ *New York Times* μετέδωσαν τὴν ἀπό κοινου ἀγγελίαν τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ Φαναρίου τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1965 διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ *excommunicatio* (τῆς ἀκοινωνησίας τοῦ Λατινικοῦ κειμένου) εἰς τὴν πρώτην σελίδα, ὡς τὸ

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηνᾶγόρας κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὸ Βατικανό (ἡ πρώτη ἐπίσκεψη Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τὸ Σχίσμα) μέ τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ' κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας τὸ 1967.

τέλος του σχίσματος του 1054 και ως την επανέναρξιν τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας πού εἶχε τότε δῆθεν διακοπεῖ. Φαίνεται πλέον σαφῶς ὅτι τό'Ελληνικόν κείμενον πού ἀναγγέλει τήν ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων ἦτο τεχνηέντως παραπλανητικόν. Φαίνεται εἶχε σκοπόν νά ἀμβλύνη ἐνδεχομένης ἀρνητικᾶς ἀντιδράσεις τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» (π. Ἰω. Ρωμανίδου, Ὁρθόδοξος καί βατικάνειος συμφωνία περί Οὐνίας, http://www.romanity.org/html/-rom.e.14.orthodoxi_kai_vatikania_sumfonia_peri_ounias.01.htm).

Χαρακτηριστικό, ἐπίσης, εἶναι ὅτι «ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ πρὶν ἐπισκεφθεῖ τό Φανάρι (30-11-1979)... ἐξέφρασε τή βεβαιότητά του ὅτι ἡ ἐνότητα ἔχει ἀποκατασταθεῖ στήν πράξη (In Tat war der wiederherstellung der Einheit der Christen)» (Ἀντ. Παπαδόπουλου, Θεολογικός Διάλογος Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν (Ἱστορία-Κείμενα-Προβλήματα), ἐκδ. οἶκος ἀδελφῶν Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη-Ἀθήνα 1996, σελ. 40).

Τό νέο οἰκουμενιστικό δόγμα, πού διαμορφώνεται μεταξύ Βατικανοῦ καί Φαναρίου στά μέσα τοῦ 20^{ου} αἰώνα, θεωρεῖ ἀμελητέες τίς δογματικές διαφορές μεταξύ Ὁρθοδοξίας καί Ρωμαιοκαθολικισμοῦ, ἀποδίδει τό Σχίσμα καί τήν διακοπή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας σέ πολιτικούς λόγους καί τήν ἔλλειψη ἀγάπης ἐκατέρωθεν. Μέ βάση αὐτή τήν λογική, λοιπόν, αὐτό πού χρειαζόταν γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητος ἦταν ἡ ἄρση τοῦ Σχίσματος καί «νά ἀγαπηθῶμε», κατά τόν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα, ἀφοῦ «ἔως τό 1054 εἶχαμε πολλές διαφοράς... Ἀλλά ἡγαπώμεθα. Καί ὅταν ἀγαπῶνται

οἱ ἄνθρωποι, διαφοραί δέν υπάρχουν. Ἀλλά τό 1054 πού ἐπαύσαμεν νά ἀγαπώμεθα, ἦλθαν ὅλες οἱ διαφορές. Ἦγαπώμεθα καί εἶχομεν τό ἴδιον μυστήριον. Τό ἴδιον βάπτισμα, τὰ ἴδια μυστήρια καί ἰδιαίτερος τό ἴδιο Ἅγιον Ποτήριον. Τώρα πού ξαναγυρίσαμεν εἰς τό 1054, διατι δέν ξαναγυρίζομεν καί εἰς τό Ἅγιον Ποτήριον;» (Ἡ προσλαλιά

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθηναγόρας κατά τήν ἐπίσκεψή του στό Βατικανό (ἡ πρώτη ἐπίσκεψη Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετά τό Σχίσμα) μέ τόν Πάπα Παῦλο ΣΤ' κατά τή διάρκεια τῆς παπικῆς λειτουργίας τό 1967.

Ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας μέ τις συνοδείες τους στόν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Φανάρι τόν Ἰούλιο τοῦ 1967.

«Διότι ἤδη εἰς τὴν Ἀμερικὴν μεταλαμβάνετε πολλοὺς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ καλὰ κάνετε! Καὶ ἐγὼ ἐδῶ, ὅταν ἔρχονται Καθολικοὶ ἢ Προτεστάνται καὶ ζητοῦν νὰ μεταλάβουν, τοὺς προσφέρω τὸ Ἅγιον Ποτήριον! Καὶ εἰς τὴν Ρώμην τὸ ἴδιο γίνεται καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν»
(Πατριάρχης Ἀθηναγόρας)

τοῦ Ἀθηναγόρου, Πρωτοπρεσβυτέρου Γ. Μεταλληνοῦ, Οἱ διάλογοι χωρίς προσωπεῖον, σελ. 4-5).

Ὁ στόχος, λοιπόν, εἶναι δεδομένος: ἡ πλήρης «ένωση», τό κοινό Ποτήριον. Γιά τὴν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ στόχου θά πρέπει νὰ ἀκολουθηθεῖ μία διαδικασία, μία κοινή πορεία. Γιά τὸν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα «ὕπάρχουν δύο δρόμοι: Ὁ Θεολογικὸς διάλογος. Καὶ ἔχομεν τοὺς θεολόγους ἐκατέρωθεν, οἱ ὅποιοι μελετοῦν τὸ ζήτημα τῆς ἐπανόδου εἰς τὰ παλαιά. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχω πολλὰς ἐλπίδες ἀπὸ τὸν θεολογικὸν διάλογον... δι' αὐτὸ ἐγὼ προτιμῶ τὸν διάλογον τῆς ἀγάπης. Νὰ ἀγαπηθοῦμε! Καὶ τί γίνεται σήμερα; Πνεῦμα μέγα ἀγάπης ἐξαπλώνεται ὑπὲρ τοὺς Χριστιανοὺς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἦδη ἀγαπώμεθα. Ὁ Πάπας τὸ εἶπε: ἀπέκτησα ἕναν ἀδελφὸν καὶ τοῦ λέγω σ' ἀγαπῶ! Τὸ εἶπα καὶ ἐγώ: Ἀπέκτησα ἕναν ἀδελφὸν καὶ τοῦ εἶπα σ' ἀγαπῶ! Πότε θὰ ἔλθῃ αὐτὸ τὸ πράγμα; Ὁ Κύριος, τὸ ξέρει. Δὲν τὸ ξέρομε. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὅποιο ξεύρω, εἶναι ὅτι θὰ ἔλθῃ. Πιστεύω, ὅτι θὰ ἔλθῃ. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἔλθῃ, διότι ἤδη ἔρχεται. Διότι ἤδη εἰς τὴν Ἀμερικὴν μεταλαμβάνετε πολλοὺς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ καλὰ κάνετε! Καὶ ἐγὼ ἐδῶ, ὅταν ἔρχονται Καθολικοὶ ἢ Προτεστάνται καὶ ζητοῦν νὰ μεταλάβουν, τοὺς προσφέρω τὸ Ἅγιον Ποτήριον! Καὶ εἰς τὴν Ρώμην τὸ ἴδιο γίνεται καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἦδη ἔρχεται μοναχό του. Ἀλλὰ δὲν κάνει νὰ ἔλθῃ

ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς. Πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος καὶ ἡ Ἱεραρχία καὶ ἡ Θεολογία. Γι' αὐτὸ λοιπὸν προσπαθοῦμε νὰ ἔχωμεν καὶ θεολόγους μαζί, διὰ νὰ ἔλθῃ αὐτὸ τὸ μεγάλο γεγονός, τοῦ Παγχριστιανισμοῦ. Καὶ μαζί μὲ αὐτὸ τὸ μεγάλο γεγονός, θὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν τὸ ὄνειρόν μας τῆς Παναθρωπότητος» (Ὁ.π., σελ. 5).

«Ἐπίθεση ἀγάπης» καὶ διγλωσσία τοῦ Βατικανοῦ

Αὐτὴ ἡ ἀκατάσχετη ἀγαπολογία θὰ κυριαρχήσει στὸν «διάλογο» μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς. Ἡ «ἐπίθεση τῆς ἀγάπης» εἶναι μία τακτικὴ πού θὰ ἐφαρμόσει συστηματικὰ καὶ τὸ Βατικανό. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 20^{ου} αἰῶνα τὸ Βατικανό ἐγκαταλείπει φαινομενικὰ τὴν παλαιὰ τακτικὴ του γιὰ ἀπαίτηση προσχωρήσεως στὸν Ρωμαιοκαθολικισμό τῶν «αἱρετικῶν ὀρθοδόξων».

Οἱ νέες κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς συνθηκὲς δὲν προσφέρονται πλέον γιὰ ἐχθρικές ἀντιπαραθέσεις καὶ πολεμικὸ κλίμα καὶ τὸ Βατικανό σπεύδει νὰ προσαρμοστῆ παραλλάσσοντας τὴν ἐπικοινωνιακὴ του πολιτικὴ. Ξεκινᾷ, ἔτσι, τὴν «ἐπίθεση στὰ νῶτα», κατὰ τὸν μακαριστό π. Ἰωάννη Ρωμανίδα, ἐπίδειξη φιλίας καὶ ἀγάπης, οἰκουμενικὰ ἀνοίγματα καὶ διάλογος, χωρὶς καμμία οὐσιαστικὴ ἀλλαγὴ στοὺς στόχους καὶ τίς μεθόδους.

Αὐτὸ ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ταυτόχρονα μὲ τὸ «Διάταγμα περὶ Οἰκουμενισμοῦ», πού τόσο ἔχει προπαγανδισθεῖ καὶ ἀπὸ Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ ἀπὸ Ὀρθοδόξου πλευρᾶς, ἡ Β' Βατικανὴ Σύνοδος ἐξέδωσε, ἐπίσης, τὸ ἀντίστοιχο «Διάταγμα γιὰ τὶς Ἀνατολικὲς Καθολικὲς Ἐκκλησίες», τίς οὐνιτικὲς δηλαδή, τίς ὁποῖες ἀναγνωρίζει καὶ προασπίζεται μὲ κάθε ἐπισημότητα.

Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Βατικανοῦ στὴν Οὐνία, τὴν πιὸ ἐπαίσχυντη δηλαδή μορφή προσηλυτισμοῦ καὶ πολεμικῆς κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀποκαλύπτει τόσο τὸ ἀληθινὸ του πρόσωπο ὅσο καὶ τὸν βαθμὸ τῆς διγλωσσίας μὲ τὴν ὁποία δὲν παύει νὰ συμπεριφέρεται ἔναντι τῶν Ὀρθοδόξων.

Ἀποκαλύπτει, ὅμως, καὶ τὴν διγλωσσία τῶν Ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν, πού ἐδελ-
τυφλοῦν μπροστὰ στὴν πραγματικότητα πού ἀντιλαμβάνονται ἐπιλεκτικὰ τίς διαθέσεις τοῦ Βατικανοῦ πού ἐκλαμβάνουν κατὰ τὸ δοκοῦν τίς κινήσεις καὶ τίς ἀποφάσεις του.

Αὐτὴ ἡ διγλωσσία, ἀπὸ ὀρθοδόξου πλευρᾶς, παρακολουθεῖ κατὰ

Ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὸ Θανάρι μὲ τὸν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα τὸν Ἰούλιο τοῦ 1967.

έναν παράδοχο τρόπο, αλλά μέ συνέπεια, τήν ανάλογη τοῦ Βατικανοῦ: αὐστηρή ὀρθόδοξη στάση στό «ἐσωτερικό» καί διαδοχικές ὑποχωρήσεις ἔναντι τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν.

Τό Βατικανό χρησιμοποίησε τήν ἄριστη σχέση καί συνεργασία του μέ τοῦς ναζί για τήν ἐξόντωση τῶν Ὁρθοδόξων στήν διάρκεια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ἡ ἔναρξη τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου

Αὐτή ἡ τακτική τῶν ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν διατρέχει, ἀπό τό ξεκίνημα ἀκόμη, ὅλη τήν πορεία τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μέ τοῦς Ρωμαιοκαθολικούς, πού ἀρχίζει ἐπίσημως ἀπό τό 1980.

Ἀπό τίς ἀρχές ἀκόμη τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 εἶχαν ξεκινήσει οἱ διεργασίες για τήν προετοιμασία καί τήν ἔναρξη αὐτοῦ τοῦ διαλόγου. Στήν φάση ἐκείνη ἐπελέγη ὡς προσφορότερος ὁ «διάλογος τῆς ἀγάπης» για νά προλειάνει τό ἔδαφος στήν ἐπίσημη προσέγγιση Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν. Ἡ μέθοδος, ἄλλωστε, τῆς «ψυχολογικῆς προετοιμασίας», πού προαναφέραμε, δέν ἐγκαταλείφθηκε ποτέ.

Τό 1961 ὁ Πατριάρχης Ἀθιναγόρας συγκαλεῖ στήν Ρόδο τήν Πρώτη Πανορθόδοξη Διάσκεψη καί θέτει μεταξύ τῶν θεμάτων της καί τήν ἔναρξη τοῦ ἐπίσημου θεολογικοῦ διαλόγου μέ τοῦς Ρωμαιοκαθολικούς. Ἡ Διάσκεψη προτείνει τήν «καλλιέργειαν σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατά Χριστόν ἀγάπης, λαμβανομένων ἰδίᾳ ὑπ' ὄψιν τῶν ὑπό τῆς πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1920 προβλεπομένων σημείων» (Εὐαγ. Βαρελλᾶ, *Διορθόδοξοι καί Οἰκουμενικά Σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατά τόν Κ' αἰῶνα*, σελ. 205). Αὐτό ὅμως πού τονίζεται εἶναι ὅτι δέν δά πρέπει νά παραβλέπονται οἱ βασικές διαφορές στήν πίστη καί τήν διοίκηση. Ἐπίσης, μέ κατηγορηματικό τρόπο δηλωνόταν ἡ ἀνάγκη τερματισμοῦ τῆς θλιβερῆς τακτικῆς τοῦ προσηλυτισμοῦ καί τῆς Οὐνίας.

Ἡ ἐπιμονή τοῦ Βατικανοῦ στήν Οὐνία ἦταν καί ὁ λόγος πού ἡ Α' Πανορθόδοξη Διάσκεψη ἀποφάσισε νά μήν ἀποστείλει παρατηρητές στήν Β' Βατικανή Σύνοδο πού

δά ξεκινούσε λίγα χρόνια ἀργότερα τίς ἐργασίες της.

Οἱ πανορθόδοξες αὐτές ἀποφάσεις ἔμελλε, πολύ σύντομα, νά ἀνατραποῦν μέ πρωτοβουλία τοῦ Φαναρίου καί τοῦ Βατικανοῦ.